

Správa o dezinformáciách na Slovensku v roku 2025

DESATORO NA INTERNETE

- I. Overujte informácie
- II. Neposudzujte len podľa titulku
- III. Hľadajte kontext
- IV. Pýtajte sa „prečo?“
- V. Emócie bokom
- VI. Najjednoduchšie vysvetlenie býva pravdivé
- VII. Vystupujte z vlastnej bubliny
- VIII. Komunikujte slušne
- IX. Bud'te ostražití
- X. Poznajte hranice slobody slova

ŠTATISTICKÝ PREHĽAD – HOAXY A PODVODY

Dezinformačné naratívy: **96**

Online podvody: **30**

Facebook

Zverejnené príspevky: **604**

Počet sledovateľov: **40 141 (+9 500)**

Celkové pozretia obsahu: **14,4 mil.**

Celkové interakcie: **421,8 tis.**

Celkové zobrazenia videí: **4,97 mil.**

Instagram

Zverejnené príspevky: **604**

Počet sledovateľov: **29 895 (+ 7 500)**

Celkové pozretia obsahu: **5,2 mil.**

Celkové interakcie: **142,2 tis.**

Celkový dosah: **1,1 mil.**

YouTube

Počet odberateľov: **1 610**

Počet zhliadnutí: **38 293**

Podcasty (Spotify a Apple podcasts)

Počet prehratí: **30 704**

LinkedIn

Počet sledovateľov: **1 809**

1	Úvod	4
2	Štát ako tvorca hoaxov a hybridných hrozieb	8
2.1	Koniec Centra boja proti hybridným hrozbám.....	17
3	Ruská vojna v Ukrajine	19
3.1	Paralelná realita	20
3.2	Formy šírenia propagandy.....	22
3.3	Ďalšie ruské dezinformačné naratívy zachytené na Slovensku	25
3.4	Prominentní predstavitelia ruskej propagandy na Slovensku	27
3.5	Ukončenie pôsobenia dezinfo účtu Slovakinfo	29
3.6	Proruské aktivity v reálnom svete	30
3.7	Mladí Slováci v Rusku	31
3.8	BRAT ZA BRATA.....	39
3.9	TV OTV.....	42
4	Ďalšie dezinformačné okruhy.....	46
4.1	Európska únia.....	46
4.2	Moldavsko.....	48
4.3	USA.....	48
4.4	Slintačka a krívačka	51
4.5	Pandémia COVID-19 a verejné zdravie	52
4.6	Ďalšie zdravotnícke dezinformácie.....	55
4.7	Útok na slovenskej škole.....	56
4.8	Výber rôznych dezinformačných naratívov	57
5	Nenávisť ako pretrvávajúci problém	61
5.1	Eliminácia nenávistného účtu.....	61
5.2	Légia Štefánik.....	62
6	Stratcom pre odbornú verejnosť.....	67
7	Medzinárodné fórum STRATCOM UNDER PRESSURE 2025	69
8	Cesta do Ukrajiny	72

9	Prednášková činnosť.....	74
9.1	Dezinformačná kampaň	74
10	Podcast.....	77
11	Podvody	79
11.1	Zneužívanie inštitúcií a súkromných spoločností.....	79
11.2	Podvod sa skrýva v detailoch.....	80
11.3	Podvodné telefonáty na vzostupe.....	81
11.4	Podvodníci išli s dobou	82
11.5	Ďalšie podvodné metódy v online priestore.....	83
11.6	Ako nenaletieť podvodníkom	84
12	Ďalšie aktivity	85
13	Transparentnosť.....	88
14	Záver	89
15	Ďakujeme za podporu a spoluprácu.....	91

1 ÚVOD

Občianske združenie Hoaxy a podvody publikovalo piate pokračovanie Správy o dezinformáciách na Slovensku. Nultá stručná verzia vznikla v rámci činnosti Policajného zboru v roku 2022 a jej obsah bol zameraný na výpočet pandemických dezinformácií. Prvý ucelený materiál bol publikovaný v roku 2023 a spoločne s publikáciou „Cintorín Ladomirová – INFORMAČNÁ OPERÁCIA RUSKEJ FEDERÁCIE V SLOVENSKEJ REPUBLIKE“ sú ojedinelými produktmi, ktoré ponúkajú pohľad do pôsobenia Policajného zboru v oblasti strategickej komunikácie spreď roka 2023 (obe dostupné online aj v angličtine). Od eliminácie činnosti príslušného policajného útvaru pomyselnú štafetu nielen v publikačnej činnosti prevzalo občianske združenie Hoaxy a podvody.

Správa o dezinformáciách na Slovensku v roku 2025 popri analýze konkrétnych dezinformačných naratívov a hoaxov mapuje pôsobenie a výskyt hybridných hrozieb v slovenskom informačnom priestore v rôznej forme – od prostredia individuálnych účtov na sociálnych sieťach, cez systematické, etablované komunikačné kanály a tzv. proxy stránky až po verejné vyjadrenia niektorých predstaviteľov Slovenskej republiky a kroky späť s konkrétnymi inštitúciami.

Správa nemá potenciál priniesť komplexný obraz stavu odolnosti voči hybridným hrozbám a efektívnosti zvolenej strategickej komunikácie štátu – na opis zistených poznatkov sa pozerá cez prizmu výsledkov práce, činnosti a pôsobenia občianskeho združenia Hoaxy a podvody. Preto sa jej druhá časť venuje súhrnu jeho aktivít realizovaných v roku 2025.

Občianske združenie Hoaxy a podvody je nestranným projektom, ktorý nie je súčasťou žiadnej formy politickej súťaže. Napriek tomu nebolo možné sa vyhnúť menovaniu niektorých politicky exponovaných osôb v súvislosti s ich rozhodnutiami a verejným spôsobom vyjadrovania, ktorý mal zásadný vplyv na kvalitu činnosti štátu v oblasti boja proti hybridným hrozbám. Na rozdiel od minulosti, keď bol úzus nemenovania politikov dodržiavaný v plnej miere, udalosti na Slovensku v roku 2025 viedli k jeho porušeniu, avšak s dôrazom na zachovanie apolitického pôsobenia organizácie.

Faktom je, že pre politické činy za sledované obdobie hlavným zistením vydania tejto správy je, že došlo k udalostiam, ktoré by sa dali opísať ako „**štátom riadená produkcia hoaxov voči konkrétnym osobám a mimovládnym organizáciám**“. Stav bezpečnosti v oblasti hybridných hrozieb bol z tohto hľadiska viac než komplikovaný, vyvolával celospoločenskú frustráciu, stál za zhoršovaním medzinárodných vzťahov a v kontexte ďalších výrazných politických rozhodnutí prispieval k negatívnej atmosfére v spoločnosti, pre ktorú bola charakteristická polarizácia. Tieto nálady sa odrazili aj vo viacerých častiach správy, kde sú niektoré udalosti opakovane opísané na zdôraznenie následkov, ktoré vyvolali.

Podľa prieskumu agentúry NMS¹, realizovanom v rámci kampane Novinárskej ceny, malo až 47 % Slovákov jasnú predstavu o tom, kto by mal niešť zodpovednosť za boj proti dezinformáciám – štát. Tento názor bol najsilnejší medzi seniormi a ľuďmi s vysokoškolským vzdelaním. Okrem štátu respondenti videli zodpovednosť aj u iných aktérov: takmer 40 % opýtaných si myslelo, že aj samotní ľudia, ktorí konzumujú a šíria informácie, by mali byť zodpovední za overovanie faktov. Tretina respondentov verila, že médiá by mali aktívne bojovať proti šíreniu dezinformácií a približne 10 % opýtaných videlo úlohu v boji proti dezinformáciám aj u mimovládnych organizácií.

Prieskum poukázal na to, ako Slováci získavali informácie. Televízne spravodajstvo zostávalo najdôležitejším zdrojom informácií pre 56 % opýtaných, najmä pre staršie generácie. Tesne za televíznym spravodajstvom boli sociálne siete, ktoré získavali na popularite najmä u mladších ľudí do 44 rokov. Ďalšími dôležitými zdrojmi informácií boli spravodajské portály (pre tretinu opýtaných), rádio, podcasty a tlač.

Oproti uvedeným zisteniam stáli výsledky prieskumu Globsec Trends 2025.² Spomedzi skúmaných krajín si Slováci v najmenšej miere mysleli, že by štát mal vynaložiť viac úsilia na boj proti hybridným hrozbám a dezinformáciám.

Rozporuplné výsledky dvoch štúdií mohli byť spôsobené štátom vyvolávaným chaosom v spoločnosti. V populácii mohlo dochádzať k zamieňaniu pojmov – zo šíriteľov dezinformácií sa stali štátom etablovaní novinári, zatiaľ čo analytici a profesionáli boli častovaní hanlivými urážkami a sami boli označovaní za dezinformátorov. Svet faktov a klamstiev sa začal otáčať a prelínať a spôsobený chaos prispieval k šíreniu nenávisti a zvyšovaniu nedôveryhodnosti k tradičným médiám a štátnym orgánom.

Širšiu analýzu slovenského informačného prostredia poskytol medzinárodný projekt REDACT na základe výskumu šiestich miliónov príspevkov zo sociálnych sietí v rozmedzí rokov 2019 – 2024.³ Výsledky potvrdili dlhodobé zistenia projektu Hoaxy a podvody z praxe.

Dezinformácie a konšpirácie sa na Slovensku šírili najmä na Facebooku a YouTube. Telegram bol podľa autora analýzy Pavla Hardoša, odborného asistenta na Ústave európskych štúdií a medzinárodných vzťahov Fakulty spoločenských a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave, odolným sekundárnym priestorom, ktorý si publikum udržiaval a ďalej ho radikalizoval.

Zásahy platforiem či štátu do nebezpečného obsahu boli označované za „cenzúru“. Témy konšpirácií a dezinformácií sa menili v čase a priestore podľa aktuálneho diania. Ukázalo sa, že frustrácia býva často zdrojom náchylnosti ku konšpiračnému mysleniu. Jedným z najväčších problémov bola klesajúca dôvera v tradičné médiá.

1 <https://nms.global/sk/socialne-siete-dobiehaju-tv-spravodajstvo-bojovat-proti-sireniu-hoaxov-by-mal-najma-stat/>

2 https://www.globsec.org/sites/default/files/2025-05/GLOBSEC_Trends_2025_1.pdf

3 https://redactproject.sites.er.kcl.ac.uk/wp-content/uploads/2025/11/REDACT-SLOVAKIA-Report_Slovakian.pdf

Z analýzy vyplývalo, že slovenský dezinformačný a konšpiračný ekosystém zostával zo sociálnych sietí či alternatívnych médií, no svoju rolu zohrávala aj politická scéna. Správanie v online svete sa prelínalo do skutočného offline života. Podľa analýzy mali niektorí politici symbiotický vzťah s influencermi, vzájomne sa posilňovali a zdieľali si publikum.

Konšpiračná rétorika spájala nepravdepodobné subjekty a prehľbovala polarizáciu v spoločnosti. **Podľa analýzy ich zjednocoval napríklad boj proti „progresívnym“ elitám, „gender ideológii“, mimovládnym organizáciám a medzinárodným aktérom, ktorí mali mať za cieľ zničiť „prirodzenú“ rodinu, vymazať sexuálne rozdiely a podkopať národnú/náboženskú suverenitu. Svoju rolu zohrávali aj antisemitské, antiglobalistické, „sorosovské“ či proruské panslavistické témy a rastúci hejt voči „progresivizmu“, ktorého skutočný význam bol devalvovaný.**

Najviac ľudí na Slovensku používalo Youtube (asi 4,3 milióna používateľov), nasledoval Facebook (3,2 milióna užívateľov), Instagram (2,3 milióna) a TikTok (0,9 milióna). Telegram priťahoval najmä „skalných“ prívržencov, ktorým hrozilo výraznejšie uzatváranie sa do extrémistických bublín.

Podľa analýzy projektu REDACT slovenskému obsahu na Telegramu dominovali dezinformačné proruské kanály vrátane účtov významných alternatívnych médií, ako sú Zem & Vek, InfoVojna a Slovanské Noviny, ale aj profily extrémistických politikov.

Virtuálny svet predstavoval riziko pre mladistvých aj formou nabádania na plnenie rôznych nebezpečných výziev, pri ktorých mohlo dôjsť k poškodeniu zdravia alebo dokonca úmrtiu. Internetoví predátori a zločinci začali zneužívať nepľnoletých náborníkov cez online multiplayerové hry. Podľa vyjadrení výkonnej riaditeľky Europolu Catherine De Bolle išlo o zneužívanie detí na páchanie násilia – nielen krádeží, ale dokonca mučenia či vražd.⁴

Pre mladšie generácie predstavoval riziko rozšírený trend s extrémistickou rétorikou, akým bol napríklad mizogýnný obsah. Na Slovensku ho začalo šíriť viac účtov, niektoré si dokázali vybudovať silnú fanúšikovskú základňu. Hlavnou charakteristikou črtou ich obsahu bolo vyvolávanie nenávisti voči svojim názorovým oponentom a ženskému pohlaviu. Motívmi tvorby takéhoto obsahu boli finančný zisk či angažovanie v politike.

Projekt Hoaxy a podvody zaznamenal zmenu v pôsobení algoritmu na Facebooku, ktorý začal zobrazovať príspevky a stránky s klamlivými naratívami vrátane politického extrémizmu. Táto zmena mohla súvisieť so zastavením možnosti platenej politickej reklamy. To začínajúce politické strany obmedzilo v budovaní novej podpornej základne sledovateľov obsahu, a preto boli nútené hľadať iné formy pre zvyšovanie interakcie a virálnosti svojho obsahu – v niektorých prípadoch siahali po tradičných

extrémistických riešeniach, a teda produkcii obsahu zameranom na vulgárnosť, strach a polarizáciu.

Uvedené zistenia projektu a ďalších subjektov môžu slúžiť ako vstupná brána do hlbšej analýzy slovenského informačného prostredia v oblasti hybridných hrozieb a strategickej komunikácie, ktoré na nasledujúcich stranách prináša Správa o dezinformáciách na Slovensku v roku 2025.

Jej doposiaľ najväčší rozsah je hmatateľným dôkazom pokračujúcej komplikovanej situácie v Slovenskej republike a vzrastajúcich negatívnych elementov. To, akým smerom sa bude v roku 2026 štát ako celok uberať, záleží od predstaviteľov politickej moci – najväčších influencerov v uvedených bezpečnostných oblastiach.

Na základe ich dovtedajšieho rozhodovania, podniknutých krokov a verejných vyjadrení prevládala v spoločnosti všeobecná skepsa, čo umocňovalo význam občianskej spoločnosti a jednotlivcov, ktorých neustále prítomná polarizácia a nenávisť cielená voči ich osobám ešte nezomlela.

⁴ <https://www.politico.eu/article/children-groomed-for-murder-through-video-games-europol-warns/>

2 ŠTÁT AKO TVORCA HOAXOV A HYBRIDNÝCH HROZIEB

Predošlé vydania Správy o dezinformáciách na Slovensku za roky 2023 a 2024 priblížili transformáciu stratégie štátnej správy z pôvodných na nové ciele v reakcii na zmenu politickej orientácie po voľbách do Národnej rady SR v roku 2023.

Medzi pôvodné ciele patrilo postupné budovanie útvarov strategickej komunikácie naprieč štátnou správou s potenciálom rozširovania personálnych kapacít a vytvorenia komplexnejšieho, systematickejšieho a efektívnejšieho prostredia pre štátnych úradníkov a manažérov. Tento proces, ktorého počiatočné základy siahajú pred rok 2020 a ktorý pokračoval v horizonte obdobia rokov 2020 – 2023, bol zastavený výsledkom uvedených volieb.

Ako obe menované vydania správy uvádzali, v nasledujúcich mesiacoch došlo k postupnej deštrukcii týchto útvarov a personálnych kapacít. Tam, kde podobné odbory, oddelenia či neformálne skupiny naďalej existovali, išlo skôr o ich silené prežívanie spôsobom „Potemkinovej dediny“, lebo ich existencia „na papieri“ bola previazaná s čerpaním eurofondov.

O vážnosti situácie svedčila výnimočná situácia, keď sa o vtedajšom stave v tajnej službe rozhodol verejne prehovoriť bývalý príslušník Slovenskej informačnej služby (SIS) Juraj Kulík v rozhovore pre Infosecurity.sk.⁵ Dlhoročný kariérny spravodajca nielenže čelil šikane po príchode nového riaditeľa Pavla Gašpara, ale sám sa stal svedkom proruskej transformácie úradu. V minulosti o. i. zastával pozíciu riaditeľa Národného bezpečnostného analytického centra v rámci SIS, ktorého činnosť v oblasti analýz a monitoringu hybridného pôsobenia zostala po jeho vynútenom odchode znefunkčnená. Podobné verejné svedectvo zvnútra tajnej služby bolo v histórii Slovenskej republiky unikátne.

Obraz stavu štátu ako takého a jeho zložiek v oblasti hybridných hrozieb dokreslovali verejne prezentované stretnutia medzi predstaviteľmi Slovenska a Ruskej federácie, ale aj vyjadrenia relativizujúce vzájomné vzťahy, prípadne medializované informácie nezávislých médií, ktoré naznačovali odklon spravodajských služieb od Západu, výsledkom čoho bola zväčšujúca sa miera nedôvery zo strany partnerských orgánov v zahraničí.

V histórii moderného Slovenska došlo k bezprecedentnému konfliktu ohľadom medzinárodnej akcie v ukrajinskom Dnipre v júli 2025. Medzinárodný vyšetrovací tím, do ktorého boli prizvaní zástupcovia českej a slovenskej polície, zadržal ukrajinského

občana podozrivého zo zasielania výhražných e-mailov školám nielen na Slovensku. Slovenská polícia o tejto akcii informovala proaktívne ešte v čase, keď sa v mieste zásahu – v Dnipre, tesne pred ruskou frontovou líniou – stále zdržiaval medzinárodný tím. Informácia vyvolala negatívne reakcie u českých orgánov, ktoré podozrivého občana Ukrajiny pôvodne lokalizovali. Hovorca českej polície použil nezvyčajne tvrdé výrazy na adresu slovenských kolegov, ktoré – ako sa neskôr ukázalo – boli zverejnené bez jeho vedomia, za čo sa redaktorka ospravedlnila.

Slovenská polícia reagovala chaoticky. Najprv si prostredníctvom svojho oficiálneho účtu na Facebooku priznala chybu v súvislosti s príliš skorým informovaním bez povolenia českej strany. Do pár minút bol tento status vymazaný a nahradený kratšou, menej pokornou verziou. Policajná prezidentka Jana Maškarová neskôr povedala, že k zverejneniu prvej verzie statusu došlo omylom, vraj malo ísť o pracovnú verziu. **Podľa informácií projektu Hoaxy a podvody bol status vymazaný na základe pokynu z Ministerstva vnútra SR,** ktoré po celý čas presadzovalo verziu, v ktorej si slovenská strana nepripúšťala žiadne zlyhanie v načasovaní komunikácie.

Z pohľadu českej strany problémom nebola len priskorá komunikácia slovenskej polície, ale aj jej obsah, ktorým sa začala uberať. Niektoré informácie o zásahu verejne prezentoval minister vnútra Matúš Šutaj Eštok. Vo svojich výstupoch hovoril o zadržanom Ukrajincovi bez uvedenia kontextu. Takýto spôsob komunikácie pravdepodobne donútil českú Bezpečnostnú informačnú službu (BIS) k bežne nepoužívanej konkrétnej reakcii, ktorú zverejnila na svojom oficiálnom účte na sociálnej sieti X: „Podľa prvotných informácií ČR nebola jediným jeho cieľom a útočil v rade štátů Evropy. Aktivitu zadržaného s největší pravděpodobností financoval aktér z Ruska.“⁶

Slovenský minister vnútra spojenie s Ruskom odmietal, čo bolo súčasťou dlhodobého trendu v rámci novej strategickej komunikácie štátu – **ak Rusko alebo jeho občania boli za niečo negatívne zodpovední, žiadny zo štátnych predstaviteľov to nekomentoval.** O Rusku sa nemohlo komunikovať v negatívnom zmysle slova. Tento trend spôsobil napríklad aj to, že **žiadna štátna zložka od uvedených volieb nevykonávala pre širokú verejnosť žiadne preventívno-edukačné aktivity ohľadom pôsobenia ruskej propagandy.** Téma ruskej propagandy sa úplne vytratila.

Zasielanie bombových vyhrážok do škôl a inštitúcií bolo významným bezpečnostným problémom a svojou profesionalitou a intenzitou vykazovalo znaky hybridného pôsobenia, ktorého cieľom bolo vyvolanie chaosu a bezpečnostného kolapsu. V danom čase nebola vylúčená teória o ruskej vplyvovej operácii a zodpovednosť za ňu mohla byť úmyselne hodená na ukrajinskú stranu. Zadržaný Ukrajinec bol napokon prepustený pre svoj nízky vek, následne mal ujsť do Bieloruska.

⁵ <https://infosecurity.sk/podcast/plukovník-sis-vo-vysluzbe-pod-gasparom-vladne-sikana-cistky-a-nezakonne-odpocuvanie/>

⁶ <https://x.com/biscz/status/1945427864628666458>

Začiatkom roka 2026 nebol verejne známy ďalší vývoj vyšetrovania prípadu. Podľa zistení projektu Hoaxy a podvody mohlo chaos v komunikácii spôsobiť prvotné pochybenie na českej strane, ktorá nedodala úplné inštrukcie o zákaze zverejňovania akýchkoľvek informácií, čo neospravedlňovalo obsahové zlyhanie vo výstupoch slovenského partnera, ktoré samo o sebe javilo znaky hybridného pôsobenia v prospech Ruskej federácie.

Rozdielnosť v prístupoch dvoch susedných štátov bola zjavná aj v inom prípade, keď české orgány riešili sieť falošných účtov na TikToku pred parlamentnými voľbami. Analýza Centra pre výskum online rizík (CVOR) identifikovala 286 prepojených profilov, ktoré šíрили prokremlské naratívy a podporu antisystémovým stranám. Ich kumulovaný týždenný dosah bol päť až deväť miliónov videní. Účty sa navzájom sledovali a prezdieľali, často používali videá generované AI a obsah publikovali v češtine, slovenčine a ruštine. Publikovaný obsah zahŕňal glorifikáciu Vladimira Putina, dezinformácie a naratívy legitimizujúce ruskú agresiu na Ukrajine či manifestáciu sily ruskej armády.

Podobný cieľ ako zasielanie bombových vyhrážok mohol mať útok na katastrálnu databázu Úradu geodézie, kartografie a katastra SR, ktorý ju na niekoľko dní paralyzoval. **Obe kritické situácie ukázali, že štát nemal pripravenú žiadnu formu strategickú komunikáciu na incidenty tohto typu.** Verejná komunikácia bola chaotická najmä v prípade katastra, keď sa ministerstvo vnútra proaktívne a verejne zbavovalo akejkoľvek zodpovednosti a ponechalo vedenie katastra v prvé dni krízy osamotené, pokiaľ išlo o krízovú komunikáciu. Podobné prípady dokazovali negatívne následky predošlých vládnych krokov, ktoré efektívnu štátnu strategickú komunikáciu paralyzovali.

V boji proti hybridným hrozbám nekonala ani slovenská polícia, ktorá bola pred rokom 2023 hlavným komunikátorom tejto témy na báze najsledovanejšej facebookovej stránky na Slovensku, získaných ocenení a dosiahnutých konkrétnych úspechov vrátane eliminácie informačnej operácie Lodomirová. Boj proti hoaxom sa v rámci polície skončil v roku 2023 po odchode Davida Púchovského. Keď sa v októbri 2025 vtedy ešte dočasne poverenej policajnej prezidentky J. Maškarovej na verejnom vypočutí ohľadom jej riadneho vymenovania do funkcie v mene verejnosti opýtal, ako si predstavuje policajný boj proti hoaxom, keďže politické nastavenie ministerstva vnútra sa stavalo proti takýmto aktivitám, odpovedala nasledovne: „Policajný zbor sa výlučne bude venovať v boji proti hoaxom hlavne našim témam. Ak ste si všimli, tak na Facebooku sa snažíme tomu venovať – či už máme policajné hitovečky (kampaň o podvodoch – pozn. red.), tak všetky tie podvody, investičné, prípadne podvody voči seniorom (...) takže na všetko toto patrične reagujeme, informácie odovzdáme verejnosti, aby vedela, že tento inzerát je podvodný, alebo je nový podvodný e-mail, ktorý sa tvári ako policajný, takže všetky tieto veci, ktoré sa týkajú Policajného zboru dementujeme.“

Aj z odpovede policajnej prezidentky, ktorá napokon bola vymenovaná do svojej funkcie, bolo evidentné, že polícia si za prioritu v oblasti hoaxov a podvodov vybrala len podvody.

Po zdevastovaní štátnych útvarov zameraných na boj s hybridnými hrozbami a popri chaotickej komunikácii dosiahlo politické vedenie Slovenska novú úroveň destrukcie namierenej voči občianskej spoločnosti – štát sa v roku 2025 sám stal tvorcom dezinformácií.

Na jar 2025 jeho najvyšší predstavitelia vrátane riaditeľa SIS informovali o možnom prevrate či puči, ktorý mal byť koordinovaný zo zahraničia, konkrétne tzv. Gruzínskou légiou pod vedením Mamuku Mamulašviliho. Predĺženou rukou tejto konšpiračnej akcie mali byť organizátori vtedajších masívnych občianskych protestov, najmä z organizácie Mier Ukrajine. Vládna moc na posilnenie tohto dezinformačného naratívu použila ako „dôkaz“ fotografiu z minulosti, na ktorej bol M. Mamulašvili a jedna z členiek menovanej organizácie. Išlo o skutočnú fotografiu, ktorá vznikla v minulosti pri jeho návšteve na Slovensku v rámci oficiálneho podujatia.

Vedenie štátu v tom čase pre údajný puč zvolalo zasadnutie Bezpečnostnej rady SR. Prítomnosť vrcholných politických a bezpečnostných predstaviteľov na tlačových konferenciách dodávala celej situácii atmosféru faktografickosti a dôležitosti. Aj keď sa polícia celým pučom zaoberala, ani začiatkom roka 2026 nikoho nevypočula. Naopak, vojnový reportér a spisovateľ Tomáš Forró nahral rozhovor s M. Mamulašvilim v auguste 2025 pred Úradom vlády SR. Mamulašvili sa na slovenské územie dostal bez problémov a nepotvrdili sa informácie premiéra a ďalších vládnych predstaviteľov, že mu bol vstup do Schengenu zakázaný.

„Nečinnosť“ polície a Mamulašviliho symbolická návšteva v Bratislave boli dôkazmi o štátnej konšpiračnej teórii o pripravovanom puči. Ani tieto dôkazy nepohli s názorovým prúdom dezinformačnej scény, ktorá aj v takýchto prípadoch volila taktiku ignorácie a o týchto udalostiach svoje publikum neinformovala.

Aj keď išlo o štátom vytvorenú konšpiračnú teóriu, ktorá sa ukázala ako nepravdivá, semienko neistoty bolo zasiate v značnej časti spoločnosti, ktorá vulgárne napádala organizátorov protestov a jej účastníkov, najmä v online priestore, a často sa im vyhrážala smrťou. V súvislosti s akýmikoľvek protivládnyimi zhromaždeniami sa šířili dezinformačné naratívy, ako sú financované a organizované zo zahraničia s cieľom poškodiť Slovensko. Konkrétne hoaxy opisovali situácie, podľa ktorých mali účastníci protestov dostávať za svoju účasť peňažnú odmenu od 50 do 200 eur.

Projekt Hoaxy a podvody voči týmto dezinformačným naratívom pristupoval proaktívne. V rámci strategickú komunikáciu varoval účastníkov protestov pred hroziacimi provokáciami, ktoré by mohli vyvolať štátom „očakávané“ scenáre o prevrate, a tiež im radil, ako by sa mali na verejných zhromaždeniach správať. Projekt odporúčal zaznamenávať tváre provokatérov, prípadne konkrétne incidenty posilať na jeho špecializovanú e-mailovú adresu alebo – aj napriek vzrastajúcej nedôvere – do SIS.

K štátnym konšpiračným teóriám naďalej patril naratív o sprisahaní slovenských úradníkov z apríla 2023, keď mali v NATO vybavovať zásah voči vtedajšiemu

lídrovi opozície Robertovi Ficovi. Tento naratív sa v politickom priestore objavoval pravidelne. **S ním súvisela novovytvorená konšpiračná teória o zasahovaní do parlamentných volieb v roku 2023 zo strany Veľkej Británie.**

Britský investigatívny novinár Martin Williams z portálu Declassified UK informoval o predvolebnej kampani na Slovensku podporovanej z Veľkej Británie, ktorej cieľom bola **podpora volebnej účasti.** Jeho zistenia boli slovenskou dezinformačnou scénou a politickými predstaviteľmi zneužitú na vytvorenie dezinformačného naratívu o zasahovaní do volieb a podpore konkrétnej politickej strany. Williams sa voči takejto manipulácii vlastného článku ohradil. Vo svojom texte analyzoval kampaň, ktorú financovalo britské ministerstvo zahraničných vecí prostredníctvom agentúry Zinc. **Jej cieľom bolo podľa autora zvýšiť volebnú účasť mladých – nie manipulovať výsledky. Kampaň prebiehala vo viacerých európskych krajinách – nielen na Slovensku a bola súčasťou širšieho boja proti vplyvu autoritárskych režimov.**

Projekt Volebná kalkulačka, ktorý britská agentúra podporila, bol otvorený a overiteľný nástroj – nie tajný plán na „ovplyvňovanie volieb“. Napriek vyjadreniu autora pôvodného článku si skreslená informácia žila na Slovensku vlastným životom a stala sa silným dezinformačným pilierom politického spektra na niekoľko rokov dopredu.

Manipulácie zo strany slovenských predstaviteľov dosiahli takú úroveň, že v závere pôsobenia britského veľvyslanca Nigela Bakera na Slovensku došlo v tejto veci k jeho predvolaniu na ministerstvo zahraničných vecí. Na porovnanie, podobným spôsobom nebol od roku 2023 predvolaný ani raz ruský veľvyslanec.

Ďalšou silnou konšpiračnou teóriou sa stalo tzv. Stratcom leaks, s ktorou prišiel portál Marker.sk, blízky nielen vládny názorom, ale aj proruskej geopolitike. Portál získal zoznam internetových odkazov, ktoré boli nahlasované spoločnosti Meta v rokoch 2022 – 2023 zo strany úradníkov naprieč štátnou správou. Išlo o odkazy na konkrétne facebookové statusy, ktoré mala Meta vyhodnotiť, či voči nim podnikne alebo nepodnikne kroky v súlade so svojimi pravidlami.

Štát tento nahlasovací systém zriadil v reakcii na začiatok ruskej vojny v Ukrajine. Do zoznamu odkazov sa dostával rôznorodý, v niektorých prípadoch menej rizikový obsah. Systém nahlasovania nebol dokonalý, avšak zodpovedal vtedajšej chaotickej situácii, ktorá bola následkom dlhodobého nekonania a pomalosti procesov vo veci budovania štátnej strategickej komunikácie.

Portál Marker.sk databázu prezentoval ako dôkaz o štátnej cenzúre namierenej voči slobode slova. Nešlo pritom o žiadne nové informácie. Expert na sociálne siete a v minulosti zamestnanec Kancelárie prezidentky SR Zuzany Čaputovej, Jakub Goda, už v roku 2022⁷ hovoril o tomto systéme nahlasovania, ktorý bol založený na rozvo-

⁷ <https://refresher.sk/117674-Jakub-Goda-z-komunikacneho-prezidentky-Vymazat-Blahu-bolo-spravne-ale-Facebook-to-mal-lepsie-odovodnit-Rozhovor>

ji vzájomných vzťahov medzi štátnymi inštitúciami a spoločnosťou Meta. Informácie o existencii eskalačného kanálu nahlasovania boli známe aj z inštitucionálnych zdrojov, nešlo o žiadne štátne tajomstvo.

Štát nahlasoval podozrivé statusy, no na pracovníkoch Meta bolo vyhodnotiť, aké kroky v súvislosti s nimi podniknú. Získané poznatky mali viesť k efektívnejšiemu uchopeniu celého procesu, ktorý sa kvôli výsledkom volieb v roku 2023 udržal len vo svojej prvotnej fáze.

Uvedená databáza bola elektronicky uložená na Úrade vlády SR a v Rade pre mediálne služby, ktorá mala byť zberným miestom podobných štátnych nahlasovaní a jediným kontaktným bodom pre spoločnosť Meta. Portál Marker.sk túto databázu mohol získať len z týchto dvoch zdrojov, čo bolo opäť dôkazom nastavenia svojskej štátnej strategickej komunikácie.

V súvislosti s Radou pre mediálne služby bolo zaujímavé vymenovanie Rebeky Riabovej za jej členku. Tá verejne vystupovala proti boju proti dezinformáciám, zaslúžila sa o odstránenie provizórneho pomníka v Košiciach na pamiatku Jánovi Kuciakovi a Martine Kušnírovej, zastávala sa extrémistu Daniela Bombica alebo živila konšpiračnú teóriu o „majdane“ na Slovensku. O jej aktivitách ako aj o pôsobení jej manžela v rámci štátnych inštitúcií vypovedá ďalšia časť tejto správy.

Krátko po nástupe vlády koncom roka 2023 sa hlavným mottom jej strategickej komunikácie stalo „Rešpektujem iný názor“, ktoré bolo vyobrazené na bilbordoch alebo vo vlakoch. Súčasťou tejto aktivity bolo niekoľko nepravidielných diskusných besied medzi názorovými oponentmi pred prevažne školským publikom. **Kampani chýbal systém a nezískavala dôveru u značnej časti spoločnosti, keďže bola produktom politickej moci, ktorá v rámci „práva na názor“ sama produkovala dezinformácie a spôsobovala tak škodu iným, prípadne iné názory potlačovala či znevažovala.** Napríklad, zatiaľ čo koaličný poslanec Pavel Lupták na pôde parlamentu hovoril vážnym spôsobom o konšpiračnej teórii týkajúcej sa adrenochrómu, ktorej podstatou boli únosy a vraždenie detí za účelom konzumácie ich krvi, premiér R. Fico na prednáške pre stredoškolských študentov pôsobil konfliktne a tých, ktorí s ním nesúhlasili, posielal bojovať do Ukrajiny.

Koho štátna moc z hľadiska strategickej komunikácie považovala za takého významného, aby sa na jeho stranu postavila svojimi rozhodnutiami či verejnými vyhláseniami? **Najvyššie postavení politici vrátane ministra obrany sa opakovane zastávali D. Bombica, ktorý bol od apríla 2025 vo vyšetrovacej väzbe pre viacero extrémistických trestných činov a krátko pred uzávierkou tejto správy bol neprávoplatne odsúdený.**

Bombic sa pred voľbami 2023 stal silným marketingovým nástrojom politickej strany SMER-SD, keď v pozícii „nezávislého predstaviteľa alternatívnej scény“ a v mene „slobody slova“ šíril extrémizmus, napádal politikov z opačného spektra a útočil na

obyčajných ľudí – zverejšňoval súkromné údaje, telefónne čísla radových zamestnancov štátnej správy, napríklad policajtov zasahujúcich proti agresívnym občanom počas pandémie, a vyhrážal sa konkrétnym osobám vrátane novinárov a občianskych aktivistov.

Bombic žil dlhodobo vo Veľkej Británii s občasnými osobnými návštevami na Slovensku a svoje aktivity vykonával v online priestore, hlavne na Telegram. Napriek tomu, že bol na neho vydaný európsky zatykač iniciovaný slovenskými orgánmi, Veľká Británia ho nevydala a jeho prípad prejednávala na niekoľkých súdnych pojednaniach. Existovali silné indície, že jeho právne zastupovanie, ako aj vyplatenie vysokej finančnej kaucie za jeho prepustenie v prvotnom štádiu vyšetrovania, finančne zabezpečovala advokátska kancelária ministra obrany zo strany SMER-SD.

Po nástupe novej vlády D. Bombic komunikoval v rámci diskusnej relácie na diaľku s ministrom vnútra Matúšom Šutajom Eštokom, s ktorým sa zabávali na zrušení Úradu špeciálnej prokuratúry a pripravovanom zrušení Národnej kriminálnej agentúry, teda štátnych orgánov, ktoré sa na trestnom stíhaní extrémistu podieľali. Minister vnútra nemal problém diskutovať s osobou, ktorá v minulosti útočila na radových policajtov.

Bombic v januári 2025 súhlasil s dobrovoľným vydaním na Slovensko. Do Bratislavy ho transportoval vládny špeciál, čo vyvolalo v časti verejnosti negatívne reakcie. Sudca Špecializovaného trestného súdu ho napokon nevzal do väzby. Bombic sa voľne pohyboval po Bratislave a býval v byte, ktorý mu zabezpečila advokátska kancelária ministra obrany Roberta Kaliňáka. Tá mu poskytovala aj obhajobu. Keďže Bombic porušoval podmienku trestného stíhania na slobode, naďalej komunikoval agresívne na svojom účte na Telegram, v apríli 2025 ho Najvyšší súd SR poslal do väzby.

Po vzatí Bombica do väzby vládni predstavitelia šířili hoax o tom, že k tomu došlo len pre to, že šířil svoj názor a bol neslušný. Nebola to pravda, keďže išlo o viaceré extrémistické trestné činy. Keďže takéto hoaxy zaznievali z úst vysokopostavených politikov, opäť aj tu dochádzalo k zvyšovaniu ich hodnovernosti a možnej faktografickosti.

Útoky namierené proti sudcom neboli v kontexte predošlých vládnych krokov voči špecializovaným policajným a prokurátorským orgánom vrátane zásahov do práce policajtov a prokurátorov, ktorí boli odstavení, ničím výnimočné. **Kontinuálne ataky voči súdnej moci, konkrétnym súdom a menovaniu sudcov zo strany najvyšších predstaviteľov štátu pôsobili devastácie z pohľadu právneho štátu.** To, že veľká miera kritiky a vyvíjanie tlaku na súdnu moc prichádzala zo strany vládnych politikov, bolo unikátom aj v histórii Slovenskej republiky.

Verejná štátna obhajoba stíhaného extrémistu predstavovala ďalší charakteristický element deštrukcie akejkoľvek efektívnej štátnej strategickej komunikácie.

Dalo by sa zhrnúť, že strategická komunikácia vlády mala za cieľ viesť k absolútnej polarizácii spoločnosti, rozsievaniu nenávisťi, vytvoreniu stavu permanentnej

nedôvery voči orgánom činným v trestnom konaní a frustrácii spoločnosti spojenej s jej kapituláciou na dodržiavanie zákonnosti a princípov právneho štátu.

D. Bombic počas výkonu väzby v roku 2025 posielal vulgárne a extrémistické odkazy v podobe zvukových správ na svoj kanál na Telegram, ako napríklad, že „Progressívne Slovensko sa podieľalo na poprave novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice, spáchaní atentátu v Teplárni a na predsedu vlády R Fica“. Zároveň prišiel s tézou, že 17. novembra 2025 sa pokúsia uskutočniť násilný prevrat, ktorý by bol ich cestou k moci.

Zbor väzenskej a justičnej stráže priznal, že žiadna legislatíva takúto formu komunikácie z výkonu väzby nezakazovala.⁸ Bombic sa opakovane sťažoval na pomalosť súdneho konania a kritizoval politickú moc, ktorá mu „nedokázala pomôcť“, čo vyznievalo paradoxne vo vzťahu k tomu, že mu jeho obhajobu zabezpečovala advokátska kancelária ministra obrany.

Spravidla vždy, keď Bombic podroboval vládnych politikov kritike, tí sa ho na najbližších tlačových konferenciách verejne zastávali a, naopak, súdy zase napádali. Pokračujúca nezávislosť súdov, ktoré sa v podobných prípadoch nenechávali politickými tlakmi ovplyvňovať, bola jednou z posledných nedotknutých a neprekonaných demokratických aspektov v Slovenskej republike.

Štát okrem Bombica pristupoval k priamej podpore dezinformačných zdrojov. Napríklad, dotácie z rezervy premiéra vo výške 10 000 eur boli pridelené občianskym združeniam Verbina a Heuréka, ktoré prevádzkovali dezinformačné portály Hlavný denník a Hlavné správy.

Úpadok strategickej komunikácie, resp. taktické približovanie smerom k Ruskej federácii, boli viditeľné na prvý pohľad v malých krokoch. Ministerstvo zahraničných vecí viedlo na svojom portáli podstránku „Mýty o Ukrajine“, z ktorých boli niektoré časti vymazané. Dokopy mali v tejto časti stránky sedem kapitol, z ktorých zmizli tri: „Sankcie proti Rusku nefungujú“, „Ukrajina odmieta mierové rokovania s Ruskom“ a „Ukrajine by sme nemali posilať zbrane a predlžovať tak vojnu“.

K zásadným zmenám dochádzalo na medzinárodnej úrovni, keď Maďarsko a Slovensko odmietli podpísať dokument Rady EÚ o posilňovaní demokratickej odolnosti v boji proti dezinformáciám, falzifikátom a podpore nezávislých médií.⁹

Jednou z minoritných pozitívnych výnimiek konania štátu v oblasti boja proti hybridným hrozbám boli popri profesionálnom postoji ministerstva školstva voči prednáškovej činnosti externých subjektov aj kroky Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI). Ministerstvo v októbri a novembri 2025 pribralo v rámci projektu Digitálni seniori občianske združenie Hoaxy a podvody do roadshow,

⁸ <https://spravy.stvr.sk/2025/10/bombic-vo-vazbe-zdiela-na-internete-antisemicke-spravy/>

⁹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9463-2025-INIT/en/pdf>

ktorá bola zameraná na prednášky o hoaxoch a podvodoch pre seniorov naprieč deviatimi mestami po celom Slovensku.

Výnimočnou bola aj podpora projektu v oblasti prevencie dezinformácií a boja proti zneužívaniu identít v online priestore vo výške 30 000 eur na organizovanie medzinárodného fóra, prednáškovú činnosť a výrobu podcastov pre občianske združenie od Digitálnej koalície, iniciatívy s národnou pôsobnosťou založenej na podnet Európskej komisie v rámci politiky Digital Skills and Jobs Coalition. O výnimočnosť išlo na základe skutočnosti, že v hodnotiacej komisii popri MIRRI mali zastúpenie ako členovia aj Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, Ministerstvo financií SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a IT Asociácia Slovenska.

2.1 KONIEC CENTRA BOJA PROTI HYBRIDNÝM HROZBÁM

Keďže v roku 2025 došlo k definitívnemu ukončeniu činnosti najsledovanejšej stránky zameranej na boj proti dezinformáciám na Slovensku, ktorú v roku 2018 založil D. Púchovský, v tom čase pôsobiaci v Policajnom zbore, pre komplexný obraz nasleduje čiastočná rekapitulácia informácií, ktoré boli súčasťou minuloročnej výročnej správy projektu Hoaxy a podvody, doplnená novými poznatkami.

Po odchode D. Púchovského z Policajného zboru 1. decembra 2023 v súvislosti s výsledkom parlamentných volieb bola stránka Hoaxy a podvody – Polícia SR takmer šesť mesiacov neaktualizovaná. Bývalí kolegovia D. Púchovského ju odmietli spravovať pre obavy z politického nátlaku a následkov novej politiky štátnych inštitúcií.

Stránka bola napokon presunutá pod ministerstvo vnútra, konkrétne pod Centrum boja proti hybridným hrozbám (CBHH), kde dostala nový názov: Hoaxy a podvody – Ministerstvo vnútra SR. Novým riaditeľom Centra sa od začiatku roka 2024 stal Peter Ihnatišin. V minulosti bol známy ako zamestnanec ministerstva obrany, ktorý spoločne s kolegom napísal neoficiálnu správu zo zahraničnej cesty štátnych úradníkov v Bruseli v apríli 2023. Tento dokument, ktorý obsahoval nepravdivé informácie a výroky účastníkov vytrhnuté z kontextu, sa o mesiac neskôr dostal k vtedajšiemu opozičnému lídrovi R. Ficovi, ktorý ho využil vo volebnej kampani ako dôkaz o „spiknutí úradníkov“. Po voľbách boli spoločne s P. Ihnatišinom povýšení do vysokých štátnych pozícií aj ďalší dvaja účastníci pracovnej cesty, ktorí napísali rovnaké dezinformácie.

CBHH prostredníctvom facebookovej stránky zverejnilo v roku 2025 viac ako 150 statusov, čo bol v porovnaní s jej produkciou v rámci polície dramatický pokles. Takmer sto z nich rozoberalo témy online podvodov a online bezpečnosti.

Stránka debunkovala len šesť dezinformačných naratívov. Jeden sa týkal falošných správ o únosoch detí, druhý epidémie slintačky a krívačky a zvyšné štyri hoaxov o činnosti a krokoch ministerstva vnútra. Práve proaktívna obrana politických rozhod-

nutí vedenia ministerstva spôsobovala výsmešné reakcie verejnosti na takýto spôsob komunikácie. Napríklad, v jednom prípade bol pomer výsmešných a pozitívnych reakcií v pomere 3600:62.

Stránka bola vnímaná verejnosťou ako spolitizovaný nástroj politickej moci určený len na obranu ministerstva vnútra. Ak boli publikované relevantné statusy, išlo skôr o edukačné, opatrné, nadčasové príspevky, ktoré v žiadnom prípade nezohľadňovali aktuálnu bezpečnostnú situáciu v Európe. Je faktom, že ani jeden jediný verejný príspevok sa netýkal ruskej vojny proti Ukrajine.

Amatérsky pôsobili videá vygenerované pomocou umelej inteligencie alebo promo videá pripravovanej štátnej príručky o krízových situáciách, ktoré boli publikované pol roka pred jej vydaním bez uvedenia kontextu.

Problémom takéhoto druhu štátnej komunikácie neboli len posmešné reakcie verejnosti, ale predovšetkým nízky dosah jej statusov, takmer žiadne interakcie (v priemere desať a menej reakcií na väčšinu príspevkov) a pokles celkového počtu sledovateľov z viac ako 151 000 v roku 2023 na niečo vyše 146 000. K celkovému stavu neprispelo ani vypnutie prijímania súkromných správ od verejnosti – priama, osobná a živá komunikácia s občanmi prinášala tímu administrátorov v minulosti dôležité poznatky.

Komunikácia štátnej stránky pôsobila na niektorých miestach rozporuplne. Niekedy sa stavala do pozície obhajcov, respektíve promotérov rozhodnutí spoločnosti Meta. Došlo k tomu v prípade, keď stránka vyzdvihovala spoluprácu s Meta na odhaľovaní podvodnej činnosti, respektíve blokovanie takýchto typov statusov. Do úzadia išli informácie z iných zdrojov, podľa ktorých Meta zarábala na podvodných statusoch miliardy dolárov.¹⁰

Iný status priniesol aktualitu o vypovedaní memoranda o boji proti dezinformáciám Českej republiky zo strany USA. V texte slovenskej štátnej stránky sa nenachádzala žiadna vecná kritika takéhoto rozhodnutia, naopak, akoby sa jeho autor z tohto kroku tešil:

„Česká republika sa aktuálne pripravuje na voľby, počas ktorých prebieha intenzívny politický boj. Zrušenie memoranda zo strany USA vytvorí rovnaké podmienky pre politické tábory, keďže nebudú obmedzované aktivitami, ktoré by mohli zasahovať do volebných kampaní strán.“

Posledný status v roku 2025 stránka publikovala 18. 11. 2025. Odvtedy až do uzávierky textov tejto správy nebola žiadnym spôsobom aktívna. Tento krok mohol súvisieť s preradením riaditeľa CBHH na pozíciu riaditeľa Odboru strategickej komuni-

¹⁰ <https://www.reuters.com/investigations/meta-is-earning-fortune-deluge-fraudulent-ads-documents-show-2025-11-06/> a <https://www.facebook.com/hoaxyapodvody/posts/pfbid02gu7VHAtpZAFy46rTgxzD6qvn-Z4qwgWrVjKP7SQuQXPW8ArBjffRkEM45vyeAsz5Ql>

kácie Kancelárie ministra vnútra, ktorý vznikol premenovaním tlačového odboru. Podľa získaných informácií sa s ním na odbor presunulo niekoľko pracovníkov CBHH a činnosť tohto centra bola definitívne ukončená, čo začiatkom roka 2026 potvrdilo samotné ministerstvo.

CBHH od parlamentných volieb v roku 2023 nevyvíjalo žiadnu viditeľnú aktivitu. Aj obsah jeho oficiálneho webového sídla¹¹ bol stále tvorený prevažne výsledkami práce predošlého tímu. Svojím novým prístupom napokon zastavilo činnosť najväčšej stránky na boj proti hoaxom v Slovenskej republike. Jeho minimálna aktivita bola udržiavaná len naoko v štýle Potemkinovej dediny z jediného dôvodu – pre udržanie a nestratenie získaných eurofondov.

11 <https://www.hybridnehrozby.sk/>

3 RUSKÁ VOJNA V UKRAJINE

Dominantným predstaviteľom v produkcii hybridných hrozieb boli v roku 2025 na Slovensku informačné operácie pôvodom z Ruskej federácie. K šíreniu proruských, protieurópskych a protiukrajinských nálad dochádzalo buď priamo z ruských zdrojov, alebo z prostredia dlhoročne etablovaných lokálnych aktérov – jednotlivcov alebo skupín. Šíriteľmi prokremlských záujmov sa stávali najvyšší predstavitelia štátnych inštitúcií.

Ciele takýchto viac či menej zložitých informačných operácií sa oproti minulosti nezmenili a úzko súviseli s ruskou vojnou v Ukrajine a so záujmami V. Putina:

- dosiahnutie víťazstva Ruska v ruskej vojne,
- demotivovanie medzinárodného spoločenstva/krajín v pokračovaní pomoci Ukrajine,
- oslabenie a postupný zánik Európskej únie a NATO,
- obnovenie geopolitického vplyvu Ruska a celkovej situácie v Európe na status quo pred roka 1989.

Ruské hybridné operácie mali naďalej za úlohu znížiť obranyschopnosť tretích krajín, vrátane Slovenska.

Vplyv propagandy založenej na šírení strachu, paniky, nenávisti a nevyhnutnej, neodvratiteľnej kapitulácie v prípade možného konfliktu bol zreteľný už v roku 2023. V tom čase bola jedným z najrozšírenejších dezinformačných naratívov predpoveď o mobilizácii slovenských mužov do vojny v Ukrajine. Projekt Hoaxy a podvody sa jeho analýze venoval detailne v predošlých dvoch vydaniach Správy o dezinformáciách.

Podstatou uvedeného naratívu bola demotivácia verejnosti pri možnej obrane krajiny v budúcnosti. Pod jeho vplyvom sa v roku 2023 prípadnej mobilizácie s povinnosťou boja so zbraňou v ruke vzdalo 60 242 dospelých mužov. V roku 2021 to bolo len 85 a v roku 2025 len necelých tisíc. Z verejného priestoru sa rozsievanie strachu a paniky o mobilizácii vytratilo po parlamentných voľbách v roku 2023. Tvorcovia hoaxov „zabudli“ na nenaplnené predpovede o hrozjacej mobilizácii a venovali sa iným témam.

V tejto súvislosti bolo zaujímavé sledovať vývoj na politickej scéne. Zatiaľ čo v roku 2023 niektorí predstavitelia vtedajšej opozície verejnosť strašili možnou mobilizáciou a zapojením sa do vojny, v roku 2025 tá istá skupina politikov – už v pozíciách vládnych predstaviteľov – podporovala vznik projektu Národných obranných síl (NOS), armádneho výcviku civilistov na pomocné, prípadné bojové činnosti.

Súčasťou NOS sa nemohli stať dospelí muži, ktorí sa v minulosti vzdali prípadnej brannej povinnosti. Mohli tak spraviť len vtedy, ak by svoje rozhodnutie vzali späť, pri-

čom jeho opätovné podanie by v budúcnosti už nebolo možné. V roku 2025 tak spravilo 20 mužov pravdepodobne vrátane vysoko politicky exponovanej osoby, ktorá dva roky predtým podporovala vzdanie sa brannej povinnosti a podľa svojich vtedajších slov tak aj učinila.

V najvyššej politike dochádzalo v priebehu dvoch rokov k stretu dvoch protichodných svetonázorov premietnutých do konkrétnych činov. **Tranzícia z pozície šíritel'ov paniky a strachu do budovateľov efektívnej vojenskej jednotky zloženej z civilistov (už aj vrátane žien) bola jedným z mnohých paradoxov vývoja nielen v rámci slovenskej politiky, ale aj dezinformačnej scény.** Takéto vzorce správania vyvolávali u stúpcov propagandy a hoaxov rozporuplné reakcie, miestami viedli k vyčítavým poznámkam, avšak vo väčšinovej miere boli ignorované, podobne ako ďalšie logické nárazy a kotrmelce, z ktorých niektoré sú súčasťou tejto správy.

Na prvý pohľad prekvapivá verejná podpora NOS vyplývala z názoru väčšinovej časti populácie. Podľa výsledkov meraní prieskumu Globsec Trends 2025¹² si 68 % Slovákov myslelo, že by krajina mala urobiť viac pre zriadenie dobrovoľnej vojenskej služby. Podobné nálady v náhlom kontraste k šírenej panike z predošlých rokov mohli mať súvis so spomienkovým optimizmom prítomným v značnej časti dezinformačnej scény – tento optimizmus sa dotýkal života v socializme pred roka 1989 vrátane vtedajšej povinnej vojenskej služby.

Smútok za „starými dobrými“ časmi, „lacnými a dostupnými“ potravinami a všeobecne „lepšími“ medziľudskými vzťahmi bol základom silných naratívov v rôznych online diskusných skupinách zameraných na retro spomienky. Na pozadí podobných spomienkových statusov bola citeľná proruská propaganda, miestami bola úplne odkrytá a otvárala aj témy zo súčasnosti odzrkadlené do priamej podpory konania Ruskej federácie v Ukrajine.

Napriek názorovému obratu v oblasti možnej vojenskej obrany zo strany civilistov by len 49 % Slovákov podľa zistenia Globsecu Trends 2025 bránilo svoju vlasť v prípade útoku; 41 % odpovedalo jasné „nie“. Spomedzi meraných krajín Slováci skončili v ochote obrany vlasti na poslednom mieste. **Išlo o jedno z najvýznamnejších zistení podobných prieskumov, ktoré preukázalo horibilné následky dlhoročného pôsobenia a miery efektívnosti ruskej propagandy na Slovensku s katastrofickým potenciálom do budúcnosti.**

3.1 PARALELNÁ REALITA

Jedna časť ruskej stratégie v online priestore bola zameraná na vytváranie paralelnej reality. Nebolo ničím výnimočným vidieť statusy opisujúce neexistujúce ruské

úspechy na vojnovom fronte. V konkrétnom prípade bola šírená fotka vygenerovaná umelou inteligenciou, ktorá zobrazovala poškodené vojenské stíhačky F-16. Malo ísť o dômyselný útok na ukrajinské letectvo. Pozorní čitatelia si všimli, že kokpit jednej zo „stíhačiek“ bol umiestnený na chvoste.

Do kategórie fikcia bola zaradená správa o „ruskom revolučnom laserovom systéme, ktorý premenil na prach americký satelit KH-11“.

Rovnako nereálna bola informácia o smrti 28 francúzskych inštruktorov alebo dokonca až stovky francúzskych vojakov v Černihivskej a Dnepropetrovskej oblasti, o čom informoval známy dezinformátor navštevujúci Rusko a Ruskom okupované zvrchované ukrajinské územia Pavol Slotá, syn bývalého poslanca Národnej rady.

Podobné správy o úmrtiach občanov tretích krajín mali ďalšie vplyvové ciele – šíriť paniku a strach v medzinárodnej komunite a vyvolávať napätie v domovských krajinách údajne zabitých vojakov **s cieľom zastaviť poskytovanú pomoc.** Čitatelia-fanúšikovia takýchto falošných správ sa nepozastavovali nad tým, že ich krajania mali byť zabití ruskou armádou, skôr prejavovali pozitívne emócie a duplikovali rozsievaný strach a nevyhnutnosť zastavenia pomoci Ukrajine.

Istou formou vyjadrenia podpory činom ruskej armády bola kresba ruského vojaka od slovenského autora, ktorá sa šírla Telegramom – išlo o portrét vojaka, ktorého konanie bolo zachytené na videozázname, na ktorom v súboji na nože zabil svojho ukrajinského protivníka.

Ďalšou formou veľmi silného vytvárania paralelnej reality bolo **vkładanie propagandistických a neexistujúcich výrokov do úst skutočných osôb.** Napríklad, v prípade ministra zahraničných vecí USA Marca Rubia, ktorý mal v spravodajskej televízii povedať, ako americká vláda presvedčí Elona Muska, aby Ukrajincom vypol internet. Išlo o hoax a manipuláciu televízneho vysielania. Túžba ruskej propagandy a niektorých jej stúpcov sa takýmto spôsobom personifikovala prostredníctvom amerického politika, aj keď v realite nič také nevyslovil.

Za najbizarnejší vymyslený príbeh mohla byť označená správa, podľa ktorej sa ruská strana vyhrážala útokom na muničný závod v Michalovciach na východnom Slovensku. Zdieľané statusy spomínali konkrétne scenáre ako „priletí Orešnik“. Vedúci komunikačného oddelenia spoločnosti KNDS Guillem Monsonis v telefonáte s tímom Hoaxy a podvody uviedol, že v ich závode nedochádzalo k žiadnej výrobe munície, išlo len o servis a opravy poškodenej techniky z bojov v Ukrajine. Medzi opravovanú techniku patrili samohybné húfnice PzH 2000, kolesová húfnica typu CAESAR, samohybný protiletadlový kanón GEPARD a raketometný systém MARS II, ako aj obrnené transportné vozidlo DINGO. Ani priame informácie od predstaviteľa závodu nezastavili šírenie paniky – **paniky, ktorú si vytvorilo vlastné slovenské publikum, ktoré na jednej strane strašilo ruským zásahom a na strane druhej ho adorovalo.**

¹² https://www.globsec.org/sites/default/files/2025-05/GLOBSEC_Trends_2025_1.pdf

Krutý stret s pravdou prežívali konzumenti podobne založeného obsahu, keď dochádzalo k neúspechom na ruskej strane. Efektívnou obranou voči prieniku skutočnej reality do ich myšlienkových pochodov bolo jej vytlačanie mimo vlastnej pozornosti, teda **ignorovanie a popieranie**. Rovnaká metóda bola používaná pri správach o rekordnom zbrojení ukrajinskej armády zo strany slovenských štátnych a súkromných spoločností. Voliči koalíčných politických strán si v minulosti potrpeli na predvolebný sľub „už žiadny náboj na Ukrajinu“, a preto skutočné dáta zámerne prehliadali.

3.2 FORMY ŠÍRENIA PROPAGANDY

Významnú a adresnú rolu importovania ruskej propagandy zohrávalo **ruské veľvyslanectvo v Bratislave**. Svojou rozsiahlou aktivitou na sociálnych sieťach produkovalo desiatky statusov týždenne. V jednom z prípadov prinieslo falošnú správu, ako Ukrajinci oslavujú nacistov v odkaze na osobu Stepana Banderu. Väčšinou preberalo vyjadrenia vrcholných predstaviteľov kremľského režimu a informovalo o organizácii spoločenských akcií vo svojich priestoroch. **Ak dochádzalo k nadštandardnej forme šírenia nepravdivých informácií či dokonca vyhrážok z Kremľa, žiadne slovenské orgány na takéto kroky verejne nereagovali.**

Sociálna sieť **Telegram** bola najrýchlejším importérom ruskej propagandy k slovenskému publiku, odkiaľ sa dostávala ďalej. Takýmto spôsobom sa pomerom 1:1 šírili všetky hlavné dezinformačné naratívy, ako napríklad obviňovanie Ukrajiny z útokov voči vlastnej infraštruktúre s cieľom falošného obvinenia Ruska a prekazení mierových rokovaní medzi V. Putinom a Donaldom Trumpom.

V šírení propagandy zohrávala rolu **medzinárodná koordinácia účtov na sociálnych sieťach**, čomu sa osobitne venuje kapitola o slovenskej online televízii **TV OTV**. Podobný strategický prístup bol prítomný pri dezinformačnom naratíve týkajúcom sa britských novín, ktorých titulné strany mali informovať o „120 podvodných ukrajinských nadáciách, ktoré rozkrádajú finančnú pomoc“. Tento hoax, ako mnohé iné, bol zameraný na demotivovanie a zastavenie pomoci Ukrajine – či už zo strany štátu alebo úspešných občianskych zbierok. V skutočnosti takéto titulné strany britských novín neexistovali, boli dielom grafickej úpravy. Táto dezinformácia sa šírila na konkrétnych účtoch minimálne v Rusku, Česku, Slovensku a Maďarsku.

Ak dochádzalo k vážnym následkom ruskej vojny mimo ukrajinského územia, propagandisti mali pripravenú **taktiku zľahčovania**. Ako napríklad pri preletoch ruských dronov cez územie Poľska. Anonymné účty túto udalosť zjemňovali, prípadne ju otáčali tak, aby Rusko za ňu nenieslo žiadnu zodpovednosť. Aj kvôli tejto manipulačnej taktike tím Hoaxy a podvody proaktívne upozorňoval nielen na konkrétne falošné správy, ale aj na formy pôsobenia propagandy, význam hybridných hrozieb či možné provokačné aktivity z ruských zdrojov páchaných na území Slovenskej republiky.

V informačnom priestore bol zaznamenaný nárast **zneužívania umelej inteligencie na produkciu ruských dezinformácií**. Jedným z príkladov bolo masívne šírenie video mladého Ukrajinca vo vojenskej uniforme, ktorý prosil o pomoc a zúfalo plakal, že nechce zomrieť. Video zdieľala dezinfoscena s rôznymi emotívnymi komentármi, napríklad nadávkami na prezidenta Zelenského. Tento údajný 23-ročný mladík bol vraj násilne odvedený z ulice priamo na front.

Taliancky portál Open.online zistil, že video pochádzalo z TikTokového účtu Fantomoko, ktorý bol už medzitým zmazaný. Účet zverejšťoval AI videá s údajnými vojakmi, ktorí hovorili o tom, ako boli „donútení ísť zomrieť“ do zákopov. Tento účet slúžil ako exportér/importér dezinformácií, ktoré sa takto mohli dostať na stránky v konkrétnych krajinách, kde by ich kontext bol preložený/dovysvetlený lokálnymi poštármi ruskej propagandy.

Samotní autori výnimočne priznávali, že používali videá vytvorené umelou inteligenciou, napríklad na „spestrenie“ obsahu, čo bolo masovým publikom (zámerne?) prehliadané a ďalej šírené ako fakt.

Propaganda si nachádzala cestu k mladým ľuďom **inovatívnymi spôsobmi**, napríklad, keď sa na platforme Steam objavila vojenská strategická hra Squad 22: ZOV. Táto hra, predstavená už v roku 2024 a dostupná zadarmo, čerpala z naratívu oficiálnych ruských inštitúcií. Zameriavala sa na udalosti od roku 2014 až po plnoformátovú vojnu v Ukrajine – výlučne z pohľadu ruských ozbrojených síl.

Popri vysvetľovaní konkrétnych dezinformácií projekt Hoaxy a podvody prinášal **pohľady na aktuálne dianie v Rusku** naprieč rôznymi sférami a oblasťami. Zobrazenie autentických vyhrážok ruských propagandistov o zbombardovaní Európy či použití jadrových zbraní malo priniesť triezvy a reálny pohľad na skutočné zábery Ruskej federácie, ktoré s túžbou po mieri nemali nič spoločné, rovnako ako titulok ruskej spravodajskej agentúry RIA Novosti „Iná možnosť nie je: nikto by nemal zostať nažive na Ukrajine.“

Realitu dopĺňali preberané videá z frontu zobrazujúce neúspechy ruskej armády, vymývanie mozgov ruskému obyvateľstvu – formou indoktrinácie detí v materských školách, ale zobrazujúce aj vraždenie ukrajinských civilistov (dôkaz – komunikácia ruských vojakov cez vysielacky), následky ruských útokov namierených voči civilistom a všetky podobné formáty, ktoré v reálnom svetle zobrazovali predstavu **o ruskom mieri**, t. j. o nosnej súčasť ruskej propagandy, za ktorej významom sa v skutočnosti skrývala **totálna porážka Ukrajiny** a jej vymazanie z mapy.

Aj toto bola forma strategickej komunikácie projektu Hoaxy a podvody

Suverénne najviac interakcií dosahovali suverénne vyjadrenia vrcholových európskych politikov, napríklad fínskeho prezidenta Alexandra Stubba alebo poľského ministra zahraničných vecí Radoslava Sikorského. V kontraste k nim boli proruské vyjadrenia slovenského premiéra R. Fica, ktorého statusy na Facebooku v počtoch lajkov nemali problém dosahovať desiatky tisíc. **Aj tieto dva svety, rovnako úspešné a zdieľané, boli dôkazom pretrvávajúcej polarizácie slovenskej spoločnosti.**

Paradoxom bol prípad, kedy sa R. Fico stal obeťou ruskej propagandy – v máji 2025 ruské zdroje šírili hoax o srbskom premiérovi Aleksandrovi Vučićovi, ktorý musel pre zdravotné komplikácie predčasne ukončiť pracovnú cestu v USA. Konšpirátori sa pokúšali šíriť naratív o jeho otrave, pričom medzi možné obete takejto formy útoku zaradili aj slovenského premiéra.

Ďalšou, nie novou hybridnou taktikou, bolo **prekrúcanie histórie** v prospech súčasných geopolitických cieľov Kremľa. Vývoj podobných snáh sa začínal na úrovni už uvedeného spomienkového optimizmu až po priame popieranie historickej reality okupácie ČSSR z roku 1968. Masovo zdieľané statusy ju označovali za „takzvanú okupáciu“, kedy „Rus nerozkradol náš majetok; nechal nám aj naše banky; ponechal nám poľnohospodárstvo aj fabriky; obchodoval s nami; zabezpečil klud, spokojnosť a mier“. Nežnú revolúciu z roku 1989 opisovali ako obdobie rabovania všetkého zo strany Západu a dobu vojny a napätia.

Ak podobné zdroje priznávali negatívne dopady okupácie z roku 1968, malo ísť o zodpovednosť Ukrajincov, keďže vtedajší líder Leonid Brežnev sa narodil na území dnešnej Ukrajiny. Takáto propagandistická stratégia proruských aktérov sledovala dva hlavné ciele: (1) Zbaviť Rusko historickej zodpovednosti za inváziu v roku 1968 (ako dnes, keď popiera zodpovednosť za agresiu voči Ukrajine) a (2) polarizovať slovenskú spoločnosť, osloviť ľudí, ktorí s nostalgiou spomínajú na komunistický režim a sú náchylní veriť alternatívnym výkladom dejín.

Rovnako ako okupácia, tak aj rola Sovietskeho zväzu v prvých rokoch druhej svetovej vojny bola úplne zamlčovaná – slovenskí aktéri proruskej propagandy si osvojili a aktívne používali termín Veľká vlastenecká vojna. Snahu o prepisovanie histórie vystihovalo vyjadrenie dezinformačného účtu Odboj V4: „Vyhľadili by nás. A dnes sú ‚spojenci‘? Nemec nás chcel vyhladiť. Američan nás bombardoval. A teraz mi títo vrahovia majú byť vzorom a spojencom? Nie. Mne je bližší hladný ruský vojak, čo nás oslobodil, než dobre živený západný pes, čo nás predal za zisk. Nezabúdam. Neodpúšťam a neklaniam sa tým, čo kedysi mierili na môj národ.“

Vytváranie obrazu „mierového Ruska“ nebolo ojedinelou formou informačných manipulácií. Aj politicky exponované osoby razili myšlienku, podľa ktorej „mier prichádza z východu“, tím Hoaxy a podvody v protiklade s tým vypracoval zoznam viac než 70 konfliktov od začiatku 20. storočia, ktorých bolo Rusko súčasťou.

Z hľadiska politickej situácie na Slovensku a z pohľadu pôsobenia ruských hybridných hrozieb bolo Slovensko ideálnym cieľom rôznych hybridných operácií. Táto hrozba pretrvávala k osobám z radov novinárov, opozičných politikov a občianskych aktivistov – tieto skupiny občanov mali skúsenosti s vplyvmi informačných operácií, ktoré útočili na ich profesijné či občianske aktivity.

3.3 ĎALŠIE RUSKÉ DEZINFORMAČNÉ NARATÍVY ZACHYTENÉ NA SLOVENSKU

- Ukrajina sa pripravuje napadnúť Poľsko.
- Ukrajinci sú zodpovední za dianie v koncentračnom tábore Osvienčim. V tejto súvislosti boli prítomné ďalšie dezinformačné naratívy a taktiky, ktorých cieľom bolo prekrúcanie dejín II. svetovej vojny v neprospech Ukrajincov.
- Poľský premiér Donald Tusk/nemecký kancelár Friedrich Merz je vnukom/potomkom nacistu.
- Herec Arnold Schwarzenegger podporuje Rusko.
- Gruzínski ostreľovači zabíjali demonštrantov na Majdane.

- Americké celebrity prišli do Ukrajiny za peňažnú odmenu – dezinformačné video zdieľal aj E. Musk.
- Ukrajinci predávajú deti na „bazároch“.
- Ukrajina bude od septembra 2025 mobilizovať milión žien vrátane matiek, tínedžeriek a zdravotníčok.
- Ukrajinské deti prisahali s fľašami v L'vive vernosť Banderovi – išlo o lož, ktorú šíril slovenský dezinformačný účet „František Bubák“, ktorý zmanipuloval skutočné video mládežníckeho vlasteneckého hnutia Bajda z ostrova Chortycia v Záporožskej oblasti.
- Ukrajina dodáva zbrane od západných spojencov teroristickým a separatistickým jednotkám v Afrike, aby zvýšila svoju sféru vplyvu a oslabil bilaterálne vzťahy afrických krajín s Ruskom.
- Na Aljašku mali byť počas summitu Trump – Putin dovezení ukrajinskí provokátori, ktorí nechcú mier.
- Slovenská polícia zadržala pašeráka zbraní, ktorý bol Ukrajinec – takáto informácia sa šírila napriek tomu, že polícia neinformovala o národnosti zadržaného muža. Išlo o obľúbenú taktiku dezinformátorov prehadzovať zodpovednosť za čokoľvek negatívne na Ukrajincov s cieľom vyvolať nenávisť.
- Americké špeciálne jednotky vykonali raziu v Ukrajine, kde objavili podzemné bunkre prevádzkované NATO-m plné zmrazených ľudských tiel – išlo o video, ktorého pôvod nebol známy a ktoré sa šírilo niekoľko rokov, pravdepodobne zobrazovalo márnicu. Autor hoaxy, účet „Pepek Vyskoč“, uviedol, že elity prevádzkujú tajné laboratória hlboko v podzemí, kde mučia malé deti za účelom extrahovania adrenochrómu – látky, ktorá je využívaná celebritymi ako elixír mladosti. Celá planéta je podľa neho popretkávaná obrovskými podzemnými tunelmi. Dezinformačné médiá dlhé roky šíria fámy, podľa ktorých vojaci D. Trumpa opakovane oslobodzovali z týchto podzemných tunelov unesené deti. Toto video malo byť dôkazom tejto konšpiračnej teórie.
- Na prednášku premiéra R. Fica pre školákov sa infiltroval Ukrajinec, resp. Ukrajinec priviedol „drzých“ študentov – v skutočnosti išlo o slovenského učiteľa.
- Pápež Lev XIV. na svojej inauguračnej omši „zosadil Zelenského z trónu“ tým, že tvrdil, ako jeho a Ukrajinu nenávidí, no miluje Rusko (deepfake video).
- Prezident Zelenskyj bol na aktuálnej návšteve Fínska „sfetovaný“, čo malo dokazovať pársekundové video (video pochádzalo z roku 2023 a bolo upravené).

Osobitnou témou ruskej propagandy bolo šírenie strachu z nedostatku či zastavenia dodávok ruského plynu a ropy cez územie Ukrajiny na Slovensko a do ďalších štátov. Dezinformačná scéna bola na túto oblasť hybridného pôsobenia obzvlášť cit-

livá. Za prípadné komplikácie tranzitu či zvyšovanie cien pre konečných spotrebiteľov dopredu vinila Ukrajinu a jej vládu, pričom žiadnu mieru zodpovednosti nepripisovala strane, ktorá spôsobovala nielen bezpečnostný, ale aj energetický chaos. Táto téma ako jeden celok rezonovala v politickej komunikácii slovenských vládnych predstaviteľov, čo napokon vyvrcholilo začiatkom roka 2026 situáciou v súvislosti s poškodením ropovodu Družba.

3.4 PROMINENTNÍ PREDSTAVITELIA RUSKEJ PROPAGANDY NA SLOVENSKU

Úroveň hodnovernosti a autenticity bola vyššia, ak sa nositeľmi falošných správ stávali konkrétni reálni ľudia. O čo známejšie meno šírilo ruské lži, tým väčšie bolo riziko, že takémuto obsahu uverí viac prijímateľov, než by tomu bolo pri menej známych autoroch či anonymných skupinách.

Slovenský muzikant **Oskar Rózsa** patril k najznámejším šíriteľom ruskej propagandy a dezinformácií. V konkrétnom prípade napísal o prezidentovi Zelenskom, že je „feták, ktorý má na Floride barák za 35 miliónov eur, po svete ďalších 15 nehnuteľností, 1,2 miliardy na účtoch a jeho žena je schopná minúť v klenotníctve 1 milión eur“. Umelec do veľmi krátkeho priestoru na svojom Telegramе vtesnal všetky hlavné hoaxy súvisiace s ukrajinským prezidentom, ktoré vydával za fakty.

O. Rózsa sa stal prominentným spolupracovníkom slovenskej vlády zvolenej vo voľbách v roku 2023. Najprv pripravil nové aranžmá slovenskej hymny pre ministerstvo kultúry v hodnote takmer 50 000 eur a neskôr podpísal dohodu o spolupráci s ministerstvom obrany v rámci činnosti ich hudobného telesa. Neboli známe informácie, podľa ktorých by jeho opakované šírenie lží a hrubý slovník limitovali jeho oficiálnu spoluprácu so slovenskými štátnymi orgánmi.

V podobných intenciách sa od pandémie COVID-19 vyjadroval neúspešný politický kandidát **Miroslav Heredoš**. Napriek zverejňovaniu klamstiev a skreslených informácií si dokázal vybudovať početnú fanúšikovskú základňu v rádoch desiatok tisíc sledovateľov. V jednom z príspevkov tvrdil, že nepriateľom Slovenska je Západ a NATO. Naopak, na adresu Ruska sa vyjadroval, že Slovensko nijako neohrozuje.

Ďalším príkladom bola dlhodobá činnosť bývalého policajta, „občianskeho aktivistu“ prepojeného so stranou SMER-SD, **Mareka Šouna**. V jednom zo zverejnených videí ukazoval zábery z Odesy, kde v oknách obytnej budovy viali ruské vlajky a jej obyvatelia zvolávali na slávu Rusku. V skutočnosti išlo o internáty z ruského Chabarovska. Na základe rýchlej reakcie tímu Hoaxy a podvody a pravdepodobne nahlasovania škodlivého obsahu zo strany iných používateľov spoločnosť Meta jeho pôvodný status vymazala. Vzápätí ho zverejnil opätovne, pričom voči nemu neboli zo strany prevádzkovateľa sociálnej siete podniknuté žiadne kroky. Tento dezinformačný naratív sa v minulosti ob-

javil na ruských účtoch, M. Šoun bol len jeho slovenským maskotom, čo bola z pohľadu ruskej propagandy kľúčová rola.

Postup M. Šouna predstavil ďalšiu dezinformačnú metódu nielen slovenskej scény – zasadzovanie reálnych fotografií alebo audiovizuálneho materiálu do fiktívnych kontextov alebo vymyslených geolokácií. O niečo vyššiu úroveň mali videá, v ktorých bol pozmenený zvuk, prípadne keď v nich dochádzalo k spájaniu s audiom z iných nesúvisiacich udalostí.

Zatiaľ čo v prípade niektorých šíriteľov proruského sentimentu bolo možné badať posmešné reakcie časti verejnosti a pokles ich hodnovernosti, pri iných menách bolo riziko ich konania a aktivít omnoho vyššie. Medzi dlhodobu aktívnych proruských aktivistov sa zaradil Ján Čarnogurský, premiér Slovenskej republiky z 90. rokov minulého storočia. Popri pravidelných cestách do Ruska a stretnutiach s ruskými predstaviteľmi aj v priestoroch ruskej ambasády v Bratislave absolvoval v roku 2025 cestu do výcvikového tábora pri Mariupole, kde s ruskými vojakmi strieľal zo samopalu. Čarnogurský zo svojho cestovania pripravil niekoľko článkov, v ktorých odborným a inteligentným spôsobom šíril proruskú propagandu – vyhýbal sa prvoplánovým dezinformáciám a ľudovému jazyku, snažil sa pôsobiť odborne a profesorsky, čo zvyšovalo mieru úspešnosti ruských hoaxov v slovenskej spoločnosti.

Čarnogurský napríklad tvrdil, že Minské dohody otvorene porušovala predovšetkým ukrajinská strana, Donbas bol údajne vždy ruský, Rusko chcelo mier.

J. Čarnogurský pri Mariupole

3.5 UKONČENIE PÔSOBENIA DEZINFO ÚČTU SLOVAKINFO

Facebookový profil Slovakinfo Pravdivé Informácie začal byť aktívny v polovici februára 2025, hoci existovali náznaky, že išlo o starší účet. V jeho aktivitách bolo vidieť snahu o vykreslenie Ukrajiny a Európskej únie v čo najhoršom svetle – ako krvilačných vojnových štváčov – a naopak, vyzdvihnúť hrdinstvo, ľudskosť a mierumilovnosť Ruska. Súčasťou jeho obsahu boli falošné informácie o dianí na fronte alebo fiktívne príbehy o dobrosrdečných ruských vojakoch, ktorí zachraňovali Ukrajincov – napríklad darovaním vlastných obličiek ukrajinským deťom.

Príspevky neodkazovali na žiadny zdroj a ľahko sa dalo overiť, že použité fotky boli zneužívané – patrili reálnym, niekedy zosnulým osobám, ktorým bola vymyslená nová identita, nový príbeh.

Ďalšie príspevky sa snažili podporovať falošný naratív, že v Európe je viac podporovateľov Ruska. V skutočnosti boli v statusoch o „proruských zhromaždeniach biblických rozmerov po celej Európe“ použité fotky z apríla 2022 z proruských protestov, ktoré sa konali v Nemecku, a to hlavne v oblastiach s vyššou koncentráciou obyvateľstva ruského pôvodu.

Počet zdieľaní príspevkov tohto dezinfo profilu bol obrovský a každú chvíľu mu pribúdali noví sledovatelia. Po tom, čo projekt Hoaxy a podvody na jeho pôsobenie opakovanne upozornil, bol zo sociálnej siete pravdepodobne vymazaný. Tento krok mohol, ale nemusel mať súvis s nahlasovaním jeho obsahu zo strany čitateľov sociálnych sietí projektu Hoaxy a podvody.

3.6 PRORUSKÉ AKTIVITY V REÁLNOH SVETE

Väčšiu mieru priameho ohrozenia predstavovali podujatia a akcie realizované mimo virtuálneho sveta, teda v realite. V roku 2025 dezinformačná scéna začala organizovať **zhromaždenia proti progresivizmu**, ktoré mali v skutočnosti za cieľ šírenie proruských naratívov, historického revizionizmu a dezinformácií. Na prvý protest prišlo okolo 100 účastníkov, ktorým rečníci podsúvali manipulatívne tvrdenia s cieľom diskreditovať Západ a ospravedlniť ruskú agresiu. Na ďalších podobných zhromaždeniach bolo niekedy viac osôb, avšak svojou veľkosťou sa nepribližovali ostatným, prodemokratickým a proukrajinským zhromaždeniam.

Jedným z hlavných podporovateľov týchto podujatí bol **Andrej Palko**, syn bývalého ministra **Vladimíra Palka**. Zatiaľ čo sa jeho otec stal šíriteľom proruskej propagandy v rámci portálu Marker.sk, syn používal na vlastných sociálnych sieťach razantnejší proputinovský prístup.

V prípade A. Palka bolo zaujímavé analyzovať jeho vývoj v online prostredí. V minulosti bol verejne známy ako herec, ktorý podporoval LGBTI+ komunitu a popularitu si na sociálnych sieťach vybudoval tvorbou humorných videí. Až postupom času sa transformoval na šíriteľa ruskej propagandy, resp. nenávisťného obsahu namiereného proti Ukrajine.

Do reálneho sveta presahovali **výzvy na poškodzovanie majetku Ukrajincov** zdržiavajúcich sa na území Slovenskej republiky. Podľa spravodajských kanálov a verejných informácií od polície nedošlo v roku 2025 k výrazným prejavom násilia voči ukrajinskej komunite.

Fašistické zoskupenie Slovenské hnutie obrody a kolaborantské združenie Brat za brata odovzdali prezidentovi SR Petrovi Pellegrinimu dve samostatné petície s rovnakým cieľom – dosiahnuť zrušenie sankcií uvalených voči Ruskej federácii. V prvom prípade malo dôjsť k sfaľšovaniu značného počtu podpisov, v druhom prípade

nestačilo ani 450 000 podpisov, keďže petičné hárky neobsahovali žiadnu otázku a boli skôr apelom na slovenskú vládu. Obe referendá sa skončili neúspechom, neboli ani len vyhlásené.

Zo strany verejnosti bol tím projektu Hoaxy a podvody upozornený na **šírenie tlačných letákov** vkladaných do schránok obyvateľov. Na letáku sa nachádzala svätajurská stuha, ktorú dlhodobo V. Putin zneužíva na podporu svojej politiky, ako aj nepriamu podporu ruskej vojny v Ukrajine. Hlavný titulok letáku hlásal: „Blahoželáme ku dňu Víťazstva nad fašizmom! Veľvyslanectvo Ruskej federácie v SR“.

Súčasťou letáku neboli žiadne doplňujúce informácie, ktoré by vysvetľovali kontext oslobodenia Slovenska, ktoré v nasledujúcich rokoch prinieslo vznik novej formy diktatúry. Sústreďenie sa na túto nepochybne významnú udalosť porážky fašizmu bolo častou metódou ruskej propagandy s cieľom prekrytia aktivít súčasného politického vedenia krajiny.

Na prítomnosť letákov v schránkach slovenských občanov nereagovala žiadna slovenská inštitúcia.

3.7 MLADÍ SLOVÁCI V RUSKU

Analytici projektu Hoaxy a podvody vypracovali podrobnú analýzu cesty mladých slovenských študentov do Ruska na Svetový festival mládeže. Analýza bola pokračovaním podobného textu z roku 2024. V roku 2025 išla viac do hĺbky a detailným spôsobom nielen identifikovala všetkých slovenských účastníkov vtedajšej výpravy, ale priniesla aj niekoľko dôkazov odhaľujúcich propagandistické pozadie podujatia, ktoré malo potenciál vymývať mozgy účastníkov z celého sveta v prospech ruských cieľov. Zistenia boli publikované aj na portáli Aktuality.sk¹³. Nasleduje kompletný prepis článku.

Investigatíva: Slovenská delegácia nechýbala na vymývaní mozgov v Rusku

Analytický tím Hoaxy a podvody sa bližšie pozrel na Svetový festival mládeže a identifikoval členov slovenskej delegácie.

Svetový festival mládeže je medzinárodné podujatie, ktoré vzniklo v roku 2024 ako ruský projekt. Tento rok trval päť dní a uskutočnil sa v Nižnom Novgorode. Viac ako 2 000 mladých účastníkov z celého sveta absolvovalo bohatý „kultúrno-vzdelávací“ program.

¹³ <https://www.aktuality.sk/clanok/3ZHQFEo/hoaxy-a-podvody-slovenska-delegacia-nechybala-na-vymyvani-mozgov-v-rusku/>

Za nevinnými návštevami tovární na výrobu matriošiek, nekonečnými úsmevmi na oficiálnych fotografiách alebo tancovaním sa skrýva propagandistický kolos, ktorého cieľom je budovať imidž Ruskej federácie vo svete po tom, čo rozpútala vojnu v Ukrajine.

Za maskou pompéznosti sa skrývala možnosť vyhotovenia si virtuálnej fotografie s prezidentom Putinom, kartičky s podobizňou masového vraha Stalina alebo príležitosť navštíviť „Múzeum špeciálnej vojenskej operácie“. Medzi prednášajúcimi nechýbali kontroverzné a medzinárodne sankcionované postavy otvorene podporujúce ruskú agresiu v Ukrajine.

Projekt Hoaxy a podvody odhaľuje pozadie tohtoročného festivalu, ktoré malo zostať pred vonkajším svetom ukryté. Všetky informácie boli získané z verejných zdrojov a sú výsledkom práce tímu analytikov.

Festival svojím charakterom nie je len o vymývaní mozgov účastníkov, ale aj o ich úlohách priamo či nepriamo šíriť ruské posolstvá v ich domovských krajinách, v rámci ich komunít. Je viac ako pravdepodobné, že táto súvislosť nie je zrejmá väčšine mladých ľudí, ktorí v podujatí vidia príležitosť cestovateľského zážitku a vytvárania medzinárodných priateľstiev. Pravdepodobne len menšinu tvoria fanatici a šíritelia myšlienok putinovského režimu – najmenej v jednom prípade došlo k nadviazaniu priateľstva medzi osobou z takejto skupiny a slovenskou delegáciou.

Uvedené riziká vplyvu ruskej propagandy prostredníctvom mládežníckeho festivalu nie sú výmyslom projektu Hoaxy a podvody.

Estónska a lotyšská tajná služba vo svojich výročných správach otvorene varujú pred podobnými podujatiami. Estónska KAPO varuje pred účasťou na takýchto podujatiach (uvádzame skrátenú verziu):

„Aby Kreml presadil svoju rozdeľujúcu agendu a udržal si zmenšujúcu sa sféru vplyvu, vynakladá sústredené úsilie na prilákanie mladých ľudí zo susedných krajín na podujatia v Rusku, pričom sa zameriava na tých, ktorých považuje za ovplyvniteľnejších. Títo jednotlivci môžu byť neskôr zneužití na geopolitické účely alebo na ovplyvňovanie politiky v ich domovských krajinách.

Po období zníženého počtu propagandistických podujatí zameraných na mládež v zahraničí v dôsledku vojny Kreml opäť aktívne ponúka bezplatné online a offline programy, súťaže, exkurzie a olympiády, ktorých cieľom je prilákať mladých účastníkov pod zámienkou legítimných príležitostí.

Je dôležité pamätať na to, že nič neprichádza zadarmo – Rusko bude skôr či neskôr požadovať niečo na oplátku.

Nábor mládeže zostáva prioritou stratégie Kremla zameranej na rozdeľovanie, a to aj počas prebiehajúcej vojny proti Ukrajine. Ruské veľvyslanectvá v zahraničí sú poverené aktívnym sledovaním tohto cieľa.

Okrem sankcií je nevyhnutné rozpoznať a odhaliť ruské vplyvové operácie, aby sa zabránilo zneužívaniu detí nepriateľskou zahraničnou mocnosťou. Dokonca aj účasť jedného alebo dvoch detí na propagandistickej akcii – či už osobne alebo online – môže byť zneužitá na falošné vykreslenie časti estónskej populácie ako podporujúcej Kremla.

Naliehavo žiadame zástupcov vzdelávacích a mládežníckych organizácií spolu s miestnymi vládnymi úradníkmi, aby zostali ostražití a nahlásili akékoľvek nepriateľské vplyvové aktivity zamerané na estónsku mládež zo strany Ruska alebo Bieloruska úradu KAPO.“

Slovenská informačná služba žiadne podobné varovanie vo svojej poslednej výročnej správe nepublikovala.

Členovia slovenskej delegácie

Rovnako ako minulý, tak aj tento rok zorganizovala cestu slovenskej delegácie ruská ambasáda v Bratislave. Delegácia bola zoskupená pod občianskym združením Slovenský výbor. Ide o zoskupenie, ktoré po neúspešných parlamentných voľbách v roku 2023 založil Tomáš Špaček, vtedajší kandidát hnutia Republika, v minulosti rovnako neúspešný na kandidátke Kotlebovej ĽSNS. Ako občianske združenie bolo zaregistrované 23. januára 2024.

Špaček pravidelne navštevuje ruské veľvyslanectvo v Bratislave a často cestuje do Ruska, kde sa stretáva s predstaviteľmi rôznych organizácií a vystupuje v miestnych médiách. Okrem kontinuálneho šírenia ruskej propagandy je známy popieraním vraždenia civilistov v Buči alebo označením Slovenského národného povstania za „násilný prevrat, ktorý bol mierený proti jeho štátnosti a svojbytnosti“.

Ako politický kandidát si vybudoval úspešný kanál na platforme TikTok. Jeho jediným obsahom boli videá podporujúce ruskú propagandu, ktoré Špaček len titulkoval. Práve tak sa k slovenskému publiku dostávali najväčšie kremelské klamstvá vrátane spomenutých lží o masakri civilistov v Buči. Špačekov kanál má za posledný rok okolo 5,7 milióna videní, a to publikoval len 100 videí.

Zo Špačekovej organizácie vycestoval do Ruska aj jej ďalší člen Robert Russel, v súčasnosti miestny asistent europoslancu Milana Mazureka (sídlí na Slovensku). Russel sa v roku 2018 objavil na súdnom pojednávaní na Najvyššom súde SR, kde sprevádzal trojicu obžalovaných mužov vo veci extrémizmu. Išlo o Jakuba Škrabáka, Michala Buchtu a Jaroslava Pagáča alias Reborna.

Buchta neskôr dostal trojročný podmienený trest a pokutu. Škrabák, šéf Slovenskej pospolitosti, dostal podmienený trest, o ktorého právoplatnosti nemalo byť

ešte ani dnes rozhodnuté. Pagáč bol napokon oslobodený. Zaujímavosťou je, že na rovnakom pojednávaní, na ktorom sa nachádzal podľa dobových fotografií z roku 2018 aj Russel, vykrikol prítomný člen ĽSNS Anton Grňo pozdrav „Na stráž!“, za čo mu neskôr Najvyšší súd udelil pokutu vo výške 5 000 eur.

Zbližovanie osôb podporujúcich extrémistické prejavy, respektíve neonacistickú scénu s myšlienkami súčasného Ruska pod vedením Vladimira Putina, nie je ojedinelým a už vôbec nie slovenským fenoménom.

Trojicu doposiaľ verejne najznámejších účastníkov doplnila Lea Lauková, taktiež neúspešná kandidátka za hnutie Republika, dnes (tiež miestna) asistentka europoslancu Milana Uhríka. Lauková mala pôvodne vystupovať v diskusnom paneli „Ako mladí politici menia systém zvnútra“. Z neznámych dôvodov ju nahradil Russel.

Laukovej videá na Facebooku z podujatia patrili medzi najsledovanejšie. Len pred časom sa pochválila, že jej ani nie tridsaťsekundové video, v ktorom vychválila ruské podujatie a za absenciu niečoho podobného na Slovensku kritizovala súčasnú vládu i prezidenta, videlo viac ako pol milióna používateľov.

Špaček informoval, že slovenská delegácia pozostávala z 11 členov vo veku od 17 do 44 rokov. Tímu Hoaxy a podvody sa podarilo identifikovať 9 z nich, pričom dôkazy o prítomnosti ďalších dvoch neboli zatiaľ ustálené. Nie je isté, či Špaček prezentoval reálny údaj, keďže ani dolná hranica vekového rozpätia nebola pravdivá. Najmladší účastník slovenskej výpravy mal v čase konania festivalu 16 rokov.

Spoločne s uvedenou trojicou cestovali z Viedne cez Dubaj a Moskvu až do Nižného Novgorodu ďalší piati účastníci: študenti Ján Horník, Justín Soroka a Sebastián Didier Belaj, E.T. a Jozef Hrdlička. Deväťčlenný menoslov doplnila na mieste festivalu Natália Tatiana Saturyová.

Pre študentov Horníka a Soroku nešlo o prvé cesty do Ruska. Zatiaľ čo v prípade Soroku mali jeho predošlé návštevy duchovný charakter súvisiaci s pravoslávnu cirkvou (jeho otec je pravoslávny kňaz), Horník je zameraný na kultúrno-umelecké aktivity vrátane napríklad umeleckých prednesov diel ruských autorov. Hrdlička sa na festival vrátil po svojej premiére v roku 2024, v tom čase ho projekt Hoaxy a podvody nedokázal identifikovať.

Natália Tatiana Saturyová cestovala na miesto konania festivalu z mesta Tomsk, kde žije a študuje. Táto dvadsiatnička, rovnako účastníčka predošlého ročníka podujatia, sa presťahovala zo Slovenska do Ruska po maturite a vplyv putinovskej propagandy je spomedzi celej slovenskej delegácie v jej prípade najviac badateľný – čo sa týka dát dostupných vo verejných zdrojoch.

Saturyová označuje druhú svetovú vojnu za „Veľkú vlasteneckú vojnu“, čo je termín slúžiaci na prekrytie sovietskych vojnových zločinov spáchaných po boku nacistického Nemecka a Adolfa Hitlera z prvých dvoch rokov konfliktu. Vo svojej komunikácii

d'akuje Veľvyslanectvu Ruska na Slovensku, čo je ďalším potvrdením zapojenia ambasády do podobných činností za účasti slovenských občanov.

Informácie získané z verejných zdrojov ponúkajú Saturyovej zhodnotenie festivalu z roku 2024: „Nezabudnuteľné momenty, výnimoční ľudia, silné dojmy, krásne spomienky... Všetci, ktorí ma podporovali v tejto „misii“, boli so mnou, v mojom srdci... Ešte raz ďakujem, budem na to dlho spomínať.“

Pri týchto vetách nechýbajú jej selfie fotografie v pozadí s pódium, na ktorom osobitne v roku 2024 vystupovali Putin, hovorkyňa ministerstva zahraničných vecí Maria Zacharovová a spevák Jaroslav Jurjevič Dronov alias Šaman.

Saturyová sa okrem iného zúčastnila 9. mája 2025 vojenskej prehliadky v Tomsku pri príležitosti výročia ukončenia druhej svetovej vojny. Na jej svetri nechýbala oranžovo-čierna svätojurská stuha, ktorá je podľa historikov Putinom zneužitý symbol na podporu jeho súčasnej doktríny. So stuhou bola zachytená aj pri iných príležitostiach v inom časovom období mimo vojenských prehliadok.

Svetového festivalu mládeže sa mimo delegácie Slovanského výboru zúčastnil bývalý slovenský politik a premiér Ján Čarnogurský. Podľa programu mal byť panelistom v rámci diskusie „Mäkká sila mládeže, alebo ako nové generácie menia svet“, avšak nie je zachytený na žiadnej z vyše deväťtisíc verejne dostupných fotografií.

Oveľa viac ako účasť na festivale upútala pozornosť jeho následná cesta blízko Mariupolia, kde strieľal s ruskými vojakmi, o čom ako prvý informoval projekt Hoaxy a podvody. Nie je vylúčené, že festival i streľbu stihol v rámci jedinej „pracovnej“ cesty do Ruska.

Tím Hoaxy a podvody neskôr z verejných zdrojov získal informácie, podľa ktorých jeden zo slovenských študentov verejne pózuje s neidentifikovateľnou zbraňou v ruke a voľný čas trávi intenzívnym hrami známej hry World of Tanks, kde hrá za sovietskú armádu.

Poznámka: Počas prípravy tohto článku a už po zisteníach projektu Hoaxy a podvody publikoval Tomáš Špaček informáciu, prostredníctvom ktorej verejnosti predstavil fotografiu a identitu študenta Jána Horníka, ktorý má podľa neho ruské korene. „S radosťou oznamujem, že Slovanský výbor sa rozšíril o ďalšieho člena. Novou posilou je Ján Horník, mladý šikovný študent s ruskými koreňmi, ktorý sa v našej organizácii bude venovať práci s mládežou,“ uviedol na telegramovom účte Slovanského výboru.

Desiatky lektorov a organizácií

Podľa oficiálneho programu čakalo na účastníkov niekoľko desiatok podujatí, ktoré mali rôznorodú formu – od prezentácií vedených jednou osobou cez panelové diskusie po koncerty, športové cvičenia a ďalší rad aktivít. Niektoré aktivity sa prelínali

vo viacerých verziách programu, preto je komplikované určiť ich celkový počet. Každý deň bol detailne navrhnutý od rána až po večierku.

Spomedzi položiek nabitého programu sme sa zamerali na jeho diskusné časti. Vychádzali sme len z verejných zdrojov, preto nebolo možné overiť do akej miery obsah prednášok korešpondoval s ich skutočným priebehom. Rovnako zostali v utajení individuálne schôdzky niektorých účastníkov mimo oficiálnych aktivít. Vedúci slovenskej delegácie Tomáš Špaček mal osobitný program, z ktorého zverejnil len časť.

Medzi viac ako 60 prednášajúcimi, diskutujúcimi a moderátormi nechýbali osoby, na ktoré sú pre ich prepojenia na vojnu v Ukrajine vydané medzinárodné sankcie. Zostavu ruských osobností a odborníkov dopĺňalo niekoľko osôb zo zahraničia od Európy cez Afriku až po oba americké svetadiely, ktoré na základe ich verejných aktivít spája bezbrehá oddanosť Rusku a Putinovmu režimu na pozadí presadzovania proruských naratívov v domovských krajinách.

Medzi ruskými zástupcami boli osoby reprezentujúce medzinárodne sankcionované organizácie, ale aj štátne inštitúcie, poslaneckú Dumu, výskumné ústavy, mimovládne organizácie a „súkromné“ spoločnosti. Išlo napríklad o televíziu RT a rad ďalších ruských, bieloruských a iných médií, sociálne siete Telegram a VK, Vedecký a technologický inštitút, Technológie Ruských železníc, vzdelávacie stredisko Rosatomu (nukleárna energia), think-thanky, platformy, politikov, analytikov a ďalších. Zoznam bol skutočne pôsobivý a je nad rámec kapacity tohto článku uviesť každého prezentujúceho, pričom stále hovoríme len o diskusnej časti festivalu.

Celkový program bol rozdelený do 15 sekcií, z ktorých časť bola určená len pre účastníkov vo veku od 14 do 17 rokov. Napriek tomu dochádzalo v niektorých prípadoch k prelínaniu diskusných panelov, ktoré mali rovnaký názov aj obsadenie. Verejne dostupné názvy pritom často svojou všeobecnou formuláciou neprehrádzali skutočný cieľ diskusie. Tam, kde bol ich obsah o trochu viac priblížený, dochádzalo miestami k odhaleniam skutočného charakteru celého podujatia.

Prerod mladých ľudí na podporovateľov Putina

V rámci mediálneho cvičenia mali poslucháči za úlohu vypracovať medzinárodnú kampaň zacielenú na mladých ľudí ohľadom jedného spoločného cieľa.

Cvičenie spoluviedol Michail Zvinčuk, celosvetovo známy vojnový bloger Rybar, na ktorého sú vydané medzinárodné sankcie. Rybarov účet na Telegramu sledujú státisíce ľudí. Nejde však o účet jednotlivca, ale o niekoľko desiatok administrátorov financovaných Kremľom, ktorých úlohou je šíriť jasnú líniu vojnovnej propagandy.

Zvinčuk vystúpil na festivale opakovane. Po jednej z prednášok si na neho počkala účastníčka z Indonézie, ktorá preukázateľne prichádzala do styku najmenej s jedným zo slovenských účastníkov, s ktorým udržiava kontakt aj po skončení podujatia. Táto Indonézanka k zverejneným fotografiám s Rybarom napísala:

„Bolo skutočne zábavné dozvedieť sa a pýtať sa veľa otázok šéfa kanálu Rybar po jeho seminári v súvislosti s mojou prácou – a to je šírenie pravdy a faktov o špeciálnej vojenskej operácii. Pýtala som sa na odporúčania, ako tlačiť na Ukropov. Po troch rokoch som už unavená, úspešnejšie to bolo pred 2,5 rokmi. Po navštívení mnohých seminárov sa mi oči otvorili dokorán po vypočutí všetkých dezinformácií a Ukropov na sociálnych médiách – bolo to strašné, že za všetkým boli oni.“

V rovnakom duchu sa vyjadrila aj v niektorých ďalších svojich príspevkoch, ktoré dokonca zarámcovala do galérie pomenovanej „Špeciálna vojenská operácia“. V ďalšom statuse chtiac-nechtiac priznala, aký vplyv na ňu mala ruská propaganda, s ktorou prišla do styku vďaka svojmu príbuznému. Dovtedy, obzvlášť na začiatku ruskej vojny, podporovala Ukrajinu.

Jej ďalšie verejne dostupné príspevky šíria tvrdú provojenskú a protiukrajinskú propagandu, najväčšie kremľské lži a manipulácie. V jej prípade ide o ukážkový príklad vplyvu podobných podujatí, keď sa z pasívneho poslucháča stáva proaktívny šíriteľ propagandy vo svojej domovskej krajine.

Vo svojej súkromnej, avšak verejne dostupnej fotogalérii, sa pochválila snímku s vojakom, respektíve figurínou vojaka, pri ktorom bolo na stene pripevnené veľké písmeno Z. Nie je zrejmé, odkiaľ fotografia pochádza, avšak Tomáš Špaček publikoval fotografiu z rovnakého miesta, čo je dôkaz, že buď v rámci lokality festivalu, alebo v jej tesnej blízkosti, sa takéto propagandistické múzeum skutočne nachádzalo. Z pochopiteľných dôvodov sa nedostalo do takmer desiatky tisíc oficiálnych fotografií.

Svojský boj proti hoaxom

Písmeno Z ako symbol vojnového ťaženia Ruska v Ukrajine bolo tiež viditeľné ako výrazné tetovanie na krku Rusa Jeffa Monsona počas jeho vystúpenia. Skutočne išlo o Rusa s americkým menom. Tento profesionálny wrestler sa totiž narodil v USA, kde prežil takmer celý svoj život. Do Ruska prišiel pred viac než desiatimi rokmi a len pred časom sa právnym spôsobom vzdal amerického občianstva. V Rusku pôsobí v rôznych regionálnych politických funkciách a je radikálnym obhajcom ruskej agresie v Ukrajine.

Športovú časť doplnili šampión v kickboxe Vladimir Mineev, ktorý zastáva aj funkciu podpredsedu doneckého parlamentu, nelegálnej entity na Rusmi okupovanom území a Vjačeslav Fetisov, bývalý výborný hokejista s výraznou stopou v NHL, viedol diskusiu o tom, ako môže šport spájať. V jeho prejave by sa ťažko hľadali ruské útočné operácie voči ukrajinským športovcom a športoviskám, prípadne informácie o následkoch ruskej vojny v podobe celosvetových sankcií voči ruským športovcom. Navyše, na jeho osobu ako podpredsedu Dumy sa uplatňujú sankcie.

Boj proti dezinformáciám bol súčasťou iných diskusných panelov – a to na ruský spôsob. Napríklad, anotácia jednej z diskusií informovala o vysvetľovaní klamstiev ohľadom „Veľkej vlasteneckej vojny“, pričom podľa programu plynule prešli k ruskej vojne

v Ukrajine. „Účastníci budú diskutovať o tom, ako sa dezinformačné nástroje premenili z minulej doby do digitálneho veku.“

Na jednom z workshopov si mládež mohla vyskúšať „hlavné metódy fact-checkingu na príklade falošných naratívov z Európskej únie“. Cvičenie viedol Portugalec Alexandre Guerreiro, ktorý je v legitímnej komunite fact-checkerov považovaný za propagandistu autokratických režimov. V minulosti vycestoval napríklad do Venezuely ako „nezávislý“ pozorovateľ miestnych volieb. Spoluprácou s rovnakou organizáciou na „boj proti hoaxom“ sa netají ani Špaček. Podobné Kremľom financované „fact-checkingové“ organizácie pritom predstavujú riziko, keďže šírením „svojej pravdy“ majú potenciál manipulovať priebeh volieb v tretích krajinách.

Iný diskusný panel sa zamerával na detekciu „skrytých, invazívnych deepfake do svetových médií“.

Komunikácia, AI a Špačekov let s dronom

Aj keď festival ponúkol až 15 rozdielných kategórií programu, niektoré okruhy sa opakovali častejšie. Organizátori kladli dôraz na komunikáciu, sociálne siete, umelú inteligenciu a súvisiace témy. Nie je nutné hľadať dôvody, prečo si ruská strana vybrala práve tieto oblasti na vzdelávanie bohato zastúpeného medzinárodného publika.

Jedno z mnohých praktických cvičení predstavilo kreatívne spôsoby využitia neuronových sietí, iné sa venovalo návodu „ako vyrobiť virálny obsah“. So skúsenosťami sa podelil aj Artem Geller, vývojár hlavnej Putinovej stránky Kremlin.ru. Ako moderátor či spoludiskutujúci opakovane vystupoval Igor Sujin, zakladateľ propagandistického média DailyMoscow.ru.

Medzi spíkrami vystúpil Grigory Azarenok, moderátor štátnej bieloruskej TV zaradený na sankčný zoznam Veľkej Británie, keďže sa „podieľa na podkopávaní demokracie právneho štátu a na potláčaní občianskej spoločnosti a demokratickej opozície“.

V rámci festivalu bola prezentovaná metóda Adversarial Machine Learning (AML). Ide o aktivity, ktorých cieľom je oklamať modely umelej inteligencie alebo podobných automatizovaných softvérov. Prezentujúci uviedol niekoľko konkrétnych príkladov vrátane ťažko odhaliteľných útokov, medzi ktoré patria napríklad malvéry, ktoré spôsobujú ekonomické škody po celom svete. Iné cvičenie bolo zamerané na predstavenie verejne dostupných investigatívnych nástrojov.

Diskusia „Budúcnosť pod kontrolou: AI v každej sfére ľudského života“ predstavila praktické študijné prípady, ako vlády, korporáty a výskumné centrá používajú umelú inteligenciu s dôrazom na pôsobenie v Rusku a s otvorenou otázkou: Kto zvládne digitálny svet zajtraška a ako?

Z bohatej ponuky programu vyčnievala jedna „špeciálna“ aktivita lídra slovenskej delegácie. Ten sa na svojich sociálnych sieťach pochválil simulovaným letom útočného dronu do areálu jadrovej elektrárne.

Epilóg

Popísali sme len niekoľko fragmentov z intenzívneho a veľkého päťdňového kolosu, a to len na základe dostupných verejných zdrojov. Zostáva nezodpovedané, aké ďalšie aktivity boli pripravené pre účastníkov s cieľom ich nenápadného no efektívneho ovplyvnenia v oblastiach, ktoré by nemali byť súčasťou žiadneho podobného podujatia, ktorého sa tento rok mohli zúčastniť študenti vo veku už od 14 rokov.

Informácie uvedené v tomto článku by mali byť samozrejmosťou súčasťou aktivít Slovenskej informačnej služby, aj keď menované osoby neporušili žiadny zákon. Ide však o aktivity cudzej štátnej mocnosti voči občanom Slovenskej republiky.

Slovenskí účastníci sa stávajú v kontexte uvedených zistení chtiac-nechtiac, vedome-nevedome nositeľmi myšlienok autokratického režimu, ktorý predstavuje existenčnú hrozbu pre budúcnosť demokracie a Európy.

Bohužiaľ, aktivity SIS voči ruským hrozbám boli minimalizované po roku 2023.

V časoch, keď sa verejnosť nemôže spoliehať na efektívny či dokonca existujúci štátny boj proti hybridným hrozbám, zostáva ťarcha zodpovednosti na uvedených skupinách. Každý môže prispieť svojimi schopnosťami a voľným časom, nikto druhý to za neho neurobí.

Aj o tom je zápas občianskej spoločnosti za princípy demokracie.

Poznámka mimo publikovaného textu: Po zverejnení článku projekt Hoaxy a podvody získal informáciu, podľa ktorej najmenej v jednom prípade došlo k aktivitám školy, ktoré by mali zabrániť účasti jej študenta na podobnom podujatí v budúcnosti – škola nemala dovtedy disponovať relevantnými informáciami a zo strany rodičov im boli zamlčané zásadné skutočnosti.

3.8 BRAT ZA BRATA

Významnú rolu v šírení ruskej propagandy zohrávalo v roku 2025 združenie Brat za brata, skupina s najotvorenejšou formou vzťahov s predstaviteľmi Ruskej federácie. Líder združenia Matúš Alexa dostal v roku 2025 ocenenie od V. Putina, ktoré mu odovzdal končiaci ruský veľvyslanec na Slovensku Igor Bratčíkov.

Činnosť hnutia sa tradične orientovala na podporu ruskej propagandy, šírenie proputinovských myšlienok prostredníctvom kultúrno-historických tém, „starostlivosť“ o historické pamätníky či organizáciu vlastných podujatí. Do zoznamu aktivít tohto hnu-

tia sa dostali pravidelné stretnutia s reprezentantmi kremľského režimu vrátane zdokumentovaných návštev ruskej ambasády v Bratislave, kde jeho členovia prichádzali do styku aj s niektorými slovenskými koalíčnymi politikmi.

Občianske združenie Hoaxy a podvody v októbri 2025 ako prvé informovalo o založení Národnej informačnej služby (NIS) zo strany hnutia Brat za brata. Združenie tento krok odôvodnilo snahou zbierať informácie o ľuďoch, ktorí podľa nich poškodzujú Slovensko. Podľa M. Alexu tento koncept fungoval v čase zverejnenia informácie už štyri mesiace a do budúcnosti pripravoval pre svoju činnosť vysielacie štúdio.

Téme zriadenia NIS sa venovali celoštátne médiá a politickí predstavitelia štátu. Riaditeľ SIS Pavol Gašpar reagoval v rozhovore pre TV JOJ: „Pokiaľ má takáto organizácia právnu formu občianskeho združenia, ktoré je registrované na príslušnom úrade, tento úrad má povinnosť, ak má zistené alebo oznámené, že takáto organizácia supluje činnosť štátnych orgánov, vyzvať ju, aby od takejto činnosti upustila. Ak to neurobí, môže byť až rozpustená.“¹⁴

Začiatkom roka 2026 nebol ďalší vývoj NIS verejne známy. Vyjadrenia riaditeľa SIS pôsobili nedôveryhodne v kontexte proruského nastavenia vtedajšej slovenskej politickej scény.

Predstavitelia hnutia pokračovali v zastrašovacích aktivitách voči občianskym aktivistom a komukoľvek, kto vykonával kroky voči pôsobeniu ruskej propagandy na Slovensku.

K najexponovanejšej udalosti došlo v septembri 2025 na rokovaní mestského zastupiteľstva v Košiciach. Predmetom rokovania boli snahy o premiestnenie Pamätníka vojakov Sovietskej armády z centra mesta na iné miesto. Rokovanie samosprávy sprevádzali vyhrážky a vyvolávanie nátlaku zo strany proruských aktivistov vrátane M. Alexu.

Počas napätej atmosféry zaznelo z tábora proruských aktivistov zvolanie „Treba strieľať ako v Amerike,“ čo bolo vyvrcholením vyhrážok, ktoré miestni poslanci dostávali aj pred rokovaním. Bolo to len deň po spáchaní atentátu na politického aktivistu Charlesa Jamesa Kirka v USA.

V proruskom tábore sa na mieste zdržiaval Alexander Riabov, predseda petičného výboru, ktoré vyzbieralo viac ako 10 000 podpisov za zachovanie pomníka na pôvodnom mieste. Riabov, ktorý má ruské korene a je známym obhajcom Ruskej federácie, bol v tom čase predsedom združenia Pole, ktoré vydávalo magazín obsahujúci konšpiračné a dezinformačné články. Cez spoločnosť UAB A Telecom bol priamo prepojený

s bieloruským podnikateľom Andrejom Yedkom. Napriek svojim proruským aktivitám aj začiatkom roka 2026 naďalej zastával post člena správnej rady Tlačovej agentúry SR.

Z miesta rokovania mestského zastupiteľstva vzniklo viacero útočných a zmanipulovaných statusov a video materiálov, ktoré boli šírené naprieč dezinformačnou scénou vrátane sociálnych sietí Riabovovej manželky Rebeky Riabovej, ktorá sa neskôr stala členkou Rady pre mediálne služby, nezávislého orgánu, ktorý reguluje a dohliada na dodržiavanie zákonov v oblasti vysielania, retransmisie, audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a platforiem na zdieľanie obsahu. To, ako bude vyzeráť jej pôsobenie v rámci regulácie škodlivého obsahu, naznačila na verejnom vypočutí Výboru Národnej rady SR pre kultúru a médiá, kde vystúpila proti boju proti dezinformáciám a hovorila o slobode prejavu a cenzúre.

Ako dopadlo hlasovanie v Košiciach? Mestskí poslanci zaviazali vedenie mesta preskúmať možnosti premiestnenia pamätníka a odstránenia komunistických symbolov. Prijali uznesenie, ktorým požiadali primátora, aby zabezpečil spracovanie znaleckého posudku na jeho premiestnenie. Dovtedy malo dôjsť k jeho ohradeniu a osadeniu informačných tabúl na zobrazenie historického kontextu.

Projekt Hoaxy a podvody sa združeniu Brat za brata venoval prostredníctvom edukačného seriálu, v ktorom zmapoval témy ako vznik skupiny a jej vzťah k Nočným vlkom, prepojenie na ruské bezpečnostné služby, styky s predstaviteľmi Putinovho režimu alebo rola jej predstaviteľov ako falošných pozorovateľov ruských volieb. Zo strany štátu neboli podniknuté žiadne viditeľné kroky, ani len v preventívno-edukačnej rovine.

¹⁴ <https://joj24.noviny.sk/politika-24/1123041-sef-sis-v-politika-24-o-informacnej-sluzbe-organizacie-brat-za-brata-ak-supluje-stat-treba-ju-rozpustit>

Slováci - fan klub za zdravý rozum

13 h · 🌐

Kyjevskí bastardi si nechcú zobrať telá svojich mŕtvych vojakov. Dôvody sú dva: je desivé priznať, že ich je 6000 a nechcú platiť vdovy. Aká satanská špina! Spáľte ich v pekle! 🙏🔥

👍👎🗨️ 19

Zdieľania: 5

👍 Páči sa mi to 🗨️ Komentár 📧 Poslať ➦ Zdieľať

Ruská propaganda sa k slovenskému čitateľovi dostávala aj prostredníctvom účtov na sociálnych sieťach a stránok, ktorých názvy na prvý pohľad neevokovali orientáciu na Rusko, vojnu či politiku. Išlo o štandardnú taktiku „lovenia rýb“.

3.9 TV OTV

V roku 2024 tím Hoaxy a podvody odhalil sieť koordinovaných účtov v európskych krajinách vrátane Slovenska, ktoré šíрили v rovnakej sekunde rovnaké dezinformácie a proruskú propagandu automaticky prekladanú do miestneho jazyka.

Na Slovensku bola súčasťou tohto systému na Telegramе online televízia TV OTV, ktorá bola známa ako proruská dezinformačná televízia. Napriek týmto skutočnostiam jej predstavitelia v minulých rokoch disponovali akreditáciou do Národnej rady a Európskeho parlamentu.

Po publikovaní zistení tímu Hoaxy a podvody TV OTV prestala byť súčasťou koordinovaných účtov a na svojom telegramovom konte začala zverejňovať len vlastný obsah.

Švagor majiteľky televízie bol politicky exponovanou osobou na regionálnej úrovni v súvislosti s činnosťou facebookovej stránky „Okresná organizácia SMER – SSD Pezinok“, ktorá pravidelne šířila nenávisťný a agresívny obsah.

Keďže v rámci dezinformačnej scény dochádzalo ku kontinuálnemu spochybňovaniu zistení tímu Hoaxy a podvody, v roku 2025 bol zverejnený argumentačný súhrn:

- Ako sme poukázali už v októbri 2024, TV OTV masívne šířila automatizovanú ruskú propagandu na Telegramе. Každý deň zverejňovala okolo 100 príspevkov, prevažne výňatky zo správ ruských médií. Išlo o koordinovanú aktivitu zo zahraničia. Identický obsah sa objavoval na minimálne 10 ďalších zahraničných kanáloch v iných európskych jazykoch.
- Rozhovory moderátorky so zahraničnými hosťami sú väčšinou v ruštine. A kto sú zahraniční hostia? Takmer výhradne Rusi – politológovia, akademici, analytici, poslanci či dokonca vládny vyslanec „pre zločiny kyjevského režimu“.
- V reláciách TV OTV majú pravidelné rubriky známe postavy slovenskej alternatívnej scény, pričom väčšina z nich je otvorene proruská a v tom duchu sa nesú aj rozhovory.
- Na sociálnych sieťach často preberá obsah z ruských médií, ktoré sú na sankčnom zozname EÚ.
- Výstupy TV OTV sú obsahovo jednoznačne proruské. O Rusku informuje nekriticky, o Západe s výrazne negatívnym sentimentom.
- Na YouTube kanáli pravidelne a nekriticky zverejňuje vystúpenia ruských vládnych predstaviteľov a hovorcov. Ak náhodou publikuje aj zahraničných lídrov, pravdepodobne ide o Bielorusko či Srbsko.
- Preberá ruský vojnový slovník. Naprieč všetkými komunikačnými kanálmi TV OTV sme našli tieto formulácie v daných počtoch: „špeciálna vojenská operácia“ (510x), „kyjevský režim“ (320x), „banderovci“ (70x), „denacifikovať“ (35x), „ukro-nacisti“ (30x).
- Na Telegramе doteraz zdieľala príspevky ruského veľvyslanectva 507x, t. j. jeden z najčastejšie zdieľaných kanálov. Ďalej sa objavuje aj RIA Novosti (71x), Ministerstvo obrany RF (52x) či TASS (40x).
- Od začiatku má blízko k prokremlskému hnutiu Brat za brata. Spoločné rozhovory, zdieľanie kontentu, pokrývanie aktivít – vzájomné sympatie sú očividné. Na internete sú dohľadateľné aj ich spoločné fotografie s ruským veľvyslancom Bratčikovom na recepcii ruskej ambasády.

- TV OTV spolupracuje so súkromným ruským médiom Octagon.Media. Cez toto médium získava vyjadrenia od ruských politikov, moderátorka Lenka Zlatev tam má publikovaných niekoľko článkov a pôsobí tam aj Konstantin Dzultaev, blízky spolupracovník TV OTV, ktorý sa dvakrát neúspešne pokúšal o akreditáciu na Slovensku. Ministerstvo zahraničia mu zamietlo žiadosť za minulej aj súčasnej vlády.
- To, čo robí TV OTV, už dávno nie je len „alternatívne spravodajstvo“. Ide o systematické šírenie proruských naratívov naprieč viacerými platformami s jasným ideologickým zameraním a so sieťou kontaktov, ktoré presahujú hranice Slovenska.
- Ešte raz, tento kanál: zdieľa obsah ruských štátnych médií a veľvyslanectva na masívnej škále, šíri otvorene prokremlské naratívy, používa vojnový jazyk ruskej propagandy, dáva priestor výlučne proruským hlasom, domácim aj zahraničným a tvári sa ako nezávislé médium, no v skutočnosti šíri cielenú zahraničnú agendu.
- TV OTV skutočne pôsobí ako predĺžená ruka ruskej propagandy. Toto nie je názorová pluralita. Je to súčasť hybridného pôsobenia, ktoré má podkopať dôveru voči skutočnej obeti vojny za našimi hranicami, ako aj voči našim spojencom a hodnotám, na ktorých stojí západná civilizácia.

O niekoľko mesiacov neskôr po zverejnení uvedeného sumáru česká kontrarozviedka Bezpečnostná informačná služba (BIS) vo svojej Výročnej správe za rok 2024¹⁵ uviedla, že „v oblasti šírenia obsahu priamo sponzorovaného Ruskom udržiavali svoju aktivitu informačné kanály priamo napojené na ruský štátny aparát“. Medzi nimi spomína aj Selský rozum, ktorý označila ako „ovládaný z Ruska“. Telegramový účet Selský Rozum bol vstupnou bránou pre koordinovaný obsah TV OTV a ďalšie účty.

BIS o kanále Selský rozum napísala: „Kanál Selský rozum vznikol nedlho po začiatku vojny na Ukrajine a jeho aktivity sú naviazané na ruské spravodajské služby. Napr. vo februári 2024 kanál šíril otvorenú výzvu na zber informácií o českom výrobcovi raketometov Vampire a jeho zamestnancoch. Ruská strana dlhodobo kritizuje Česko za dodávky zbraní na Ukrajinu vrátane údajného použitia českých zbraní proti ruským civilistom. Tento naratív sa Rusko snažilo s malou úspešnosťou preniesť do českého mediálneho prostredia.“

V rovnakom období prinieslo rovnaké informácie aj ukrajinské stratcom centrum SPRAVDI.¹⁶

Závery českej kontrarozviedky potvrdili zistenia projektu Hoaxy a podvody z roku 2024. Na túto „spojitosť“ poukázal vo videu bývalý príslušník SIS, bývalý spolupracovník

odsúdeného mafiána Mariana Kočnera, utajený svedok v prípade vraždy Jána Kuciaka a Martiny Kušnírovej a predstaviteľ dezinformačnej scény Peter Tóth, ktorý vyzval Generálnu prokuratúru SR na preverenie, či zakladateľ projektu Hoaxy a podvody nie je agentom českej kontrarozviedky.

D. Púchovský na margo tejto šírenej dezinformácie podal na generálnej prokuratúre trestné oznámenie na P. Tótha. Ten vo svojej výpovedi uviedol, že išlo len o jeho vyhodnotenie situácie na základe dostupných informácií, a vyšetrovateľovi neposkytol žiadne relevantné dôkazy, ktoré by potvrdzovali jeho prvotné tvrdenia o spolupráci D. Púchovského s českou spravodajskou službou. Trestné oznámenie polícia odmietla.

¹⁵ <https://www.bis.cz/public/site/bis.cz/content/vyrocnizpravy/2024-vz-cj.pdf>

¹⁶ <https://www.facebook.com/hoaxyapodvody/posts/pfbid0qC5HBi1Lgm4xrC3sLChT1moSA4PC3v4ShaoD7C-v8ZsXgWWHnSJZ2WopDXcJ3GMDGI>

4 ĎALŠIE DEZINFORMAČNÉ OKRUHY

Bolo by hoaxom tvrdiť, že v slovenskom dezinformačnom priestore boli dezinformácie súvisiace s ruskou vojnou v Ukrajine jediným hráčom. Nielen ruské zdroje mali ďaleko širší záber okruhov v najrôznejších sférach spoločnosti. Slovenská spoločnosť bola tak hlboko zakonšpirovaná, že predmetom spochybňovania, manipulovania, klamania či agresívneho útočenia sa mohla stať akákoľvek oblasť a akákoľvek konkrétna osoba.

Väčšina z nasledujúcich podkapitol by obstála samostatne vo väčšom rozsahu, čo obmedzovala len kapacita tejto publikácie. Išlo o kľúčové témy, ktoré sa stávali nástrojom pôsobenia hybridných hrozieb (nielen) na Slovensku v roku 2025.

4.1 EURÓPSKA ÚNIA

Európska únia a NATO boli v roku 2025 prirodzenými terčmi dezinformačných kampaní rovnako ako v minulosti. Cieľom podobných útokov bolo oslabenie ich postavenia v očiach širokej verejnosti, respektíve obyvateľov členských krajín. Dlhoročné, kontinuálne útoky mali ambíciu rozbiť súdržnosť prozápadných organizácií, čo mohlo v niekoľkoročnom horizonte vyústiť do vystúpenia najmenej odolných členských krajín.

Popri tradičných hoaxoch smerujúcich proti predstaviteľom EÚ (najčastejšie proti Ursule von der Leyen – „dcéra nacistu“) alebo propagujúcich neexistujúce nariadenia (**povinná konzumácia hmyzu – šírené priamo slovenskou koalíčnou politickou stranou**) boli v slovenskom informačnom priestore zachytené v roku 2025 aj tieto naratívy:

- Facebookový profil „Jozef Ferianc – Republika“ a s ním aj ďalších 6 500 ľudí zdieľali správu o „panickom úteku“ Ursuly von der Leyenovej a Friedricha Merza z Európskeho parlamentu po tom, ako mal Viktor Orbán priamo odhaliť obrovskú korupciu za 5 miliárd eur. Pôvod informácie pochádzal z nemeckého YouTube kanála Politik Fokus 24, ktorý pravidelne zverejňoval rovnaké umelou inteligenciou generované videá s vymyslenými falošnými senzáciami. Okrem údajnej obrovskej korupcie vydali video, podľa ktorého Rakúsko odchádza z EÚ, alebo že Európa zažila za 48 hodín ekonomický kolaps vďaka jednému rozhodnutiu V. Putina.
- Jeden zo známych účtov šíriacich nepravdivé tvrdenia, Miroslav Kamenský, prišiel s tézou, že Európska komisia chystá smernicu, ktorá bude prikazovať určitú hĺbku polievkového taniera – konkrétne nesmie mať v priemere viac ako 21 centimetrov. V prípade porušenia tohto nariadenia mala hroziť obvineným pokuta vo výške až 10 000 eur. Tento klamlivý naratív vyvrátila Európska komisia pre agentúru Agence France-Presse. Táto agentúra zistila, že daná informácia pochádza z článku uverejnenom na stránke Médium.cz, ktorý mal už v úvode explicitne napísané, že išlo o satiru. Autor článku popisuje svoje texty ako humorné a také,

ktoré nemajú nikoho poškodiť a ani uraziť, ale len pobaviť a slúžiť na prekonávanie každodenného stresu.

- Častým naratívom bolo tvrdenie o tom, ako EÚ viac škodí, než pomáha. Zisky majiteľov zahraničných firiem mali zvyšovať životnú úroveň v ich domovských krajinách. V prípade čerpania eurofondov sa Slovensko malo zapredať, zničiť vlastnú ústavu a fungovať ako politická a ekonomická kolónia. Takto malo Slovensko získať 25 miliárd a prísť o ďalších 56 miliárd eur. Autorom týchto výrokov bol už spomenutý účet „Miroslav Heredoš“.
- Video zobrazovalo francúzskeho prezidenta Emmanuela Macrona, nemeckého kancelára F. Merza a britského premiéra Keira Starmera ako „fetovali počas jazdy vlakom“. Kvalita videa bola zámerne znížená, aby divák nadobudol pocit, že servítka na stole je balíček s drogami.
- Rumunské prezidentské voľby mali byť sfaľované zo strany Francúzska a globalistov. TikTokové video vraj zobrazovalo francúzskych vojakov v utajení čakajúcich na volebný výsledok, aby v prípade výhry druhého kandidáta spustili občiansku vojnu. V skupinách na Telegramu kolovali komentáre, ktoré vyviňovali Rusko z predošlých zásahov do volebných procesov Rumunska. Navyše, Pavel Durov, zakladateľ Telegramu, obvinil šéfa francúzskej zahraničnej spravodajskej služby, že ho požiadal o zákaz rumunských konzervatívnych príspevkov pred voľbami. Francúzske ministerstvo zahraničných vecí poprelo akékoľvek takéto zasahovanie a vyzvalo všetkých, aby „prejavovali zodpovednosť a rešpekt voči rumunskej demokracii“.
- Opakovanú pozornosť si získavala téma digitálneho eura ako budúcej jedinej možnosti platieb, ktorú bude môcť EÚ kedykoľvek vypnúť a občania prídu o všetky zdroje financií.
- Jemne upravená bola fotografia vysokej predstaviteľky EÚ pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku s cieľom vyvolať negatívne emócie (útoky na ženy a ich vzhľad, ktorý bol pozmenený – známe aj z minulosti voči prezidentke SR Zuzane Čaputovej).
- Viac ako 3 000 zdieľaní dosiahol príspevok prorúskej a silno protieurópskej českej političky Nely Liskovej, predsedníčky hnutia Nezlomní. Vo videu hovorila o škandále okolo firmy Dr. Oetker, ktorá potraviny po záruke údajne vybaľuje a roztavením v peciach z nich vyrába nové. Video bolo zavádzajúce a koncipované tak, aby vyznelo, že EÚ nejakým spôsobom zámerne dodáva takto recyklované potraviny východným Európanom. Išlo o typický apel na city, ktorý mal prehĺbiť odpor voči EÚ.
- EÚ spoločne s NATO mali stáť za manipuláciou moldavských parlamentných voľieb s cieľom zatiahnuť Moldavcov do vojny proti Rusku a zotročiť ich. Podľa predpovedí malo dôjsť k obsadeniu Moldavska týmito dvoma organizáciami. „Neutra-

lita“ krajiny mala byť takýmto fiktívnym zasahovaním ohrozená a na scénu mali nastúpiť bábkky cudzích štátnych mocností, pričom víťazstvo prodemokratických a prozápadných kandidátov malo spôsobiť hospodársky kolaps či pokračujúce útoky voči ruskej menšine.

- Európski politici čakali na prijatie u amerického prezidenta Trumpa hanebne ako poslušní žiaci (fotomontáž).

4.2 MOLDAVSKO

Projekt Hoaxy a podvody intenzívne monitoroval slovenský informačný priestor počas moldavských volieb a vysvetľoval tradičné dezinformácie, ktoré boli šírené v prospech Ruska. Po voľbách ich tok rýchlo ustal. Táto znížená aktivita súvisela s neúspechom proruský orientovaných politikov. Taktika ticha a útlmu bola vždy príznačná pre dezinformačnú scénu v prípade neúspechov, či už doma alebo v zahraničí.

V rámci projektu boli pre slovenské publikum vysvetlené základné dezinformačné naratívy, predstavené boli významné proruské moldavské osobnosti v kontexte útokov voči EÚ a NATO.

Za zmienku stálo bezprecedentné nasadenie moldavských inštitúcií, ktoré nielenže potláčali proruský vplyv – či už z externých alebo interných zdrojov – ale verejne prezentovali konkrétne dôkazy a úspechy zásahov štátnych zložiek. Napríklad, vedúci predstaviteľ moldavskej polície patril k jedným z hlavných komunikátorov, vystupoval na verejnosti a v jednom z rozhovorov ukázal konkrétne dôkazy v podobe zaistených proruských letákov.

Verejné vystupovanie autority v kombinácii s autentickosťou a hmatateľnými dôkazmi by malo byť prirodzenou súčasťou boja proti informačným operáciám, a to nielen v prípade útokov zameraných na ovplyvňovanie volebného procesu.

Kroky a taktika moldavskej polície boli v kontraste s nečinnosťou jej slovenských partnerov.

4.3 USA

Pozoruhodný vývoj nastal v rámci diania v Spojených štátoch amerických. Dlhé roky boli USA prezentované dezinformačnou scénou na Slovensku ako nepriateľ. Široká škála propagandistických naratívov ich vykresľovala vo všetkých sférach len v tom najhoršom svetle. Zásadný prelom nastal po zvolení Donalda Trumpa za amerického prezidenta. **Zo „zlej Ameriky“ sa pre časť spoločnosti stal nový vzor, partner či rešpektovaný štát, ktorého nové nariadenia mali podľa jej názorov nasledovať aj slovenskí politici.**

Širokej podpore dezinformačných mäs sa tešilo zrušenie amerického boja proti dezinformáciám na vládnej úrovni, šírenie očividných klamstiev a útočno-agresívnych príspevkov zo strany amerických predstaviteľov, ich vajatavé postoje a výroky vo vzťahu k Ukrajine, výpady voči kritickým médiám, stretnutia a rokovania s V. Putinom a iné. V skratke opísané, zmena a nový kurz USA sa stával vzorom pre Slovensko/Európu, v čom ich mali nasledovať.

Zásadná zmena postoja nastala nielen v rámci všeobecnej populácie, ale aj medzi slovenskými volenými predstaviteľmi. Zatiaľ čo v minulosti v rámci opozície bolo ich vystupovanie voči USA tvrdé a bez kompromisov, napríklad keď označovali obrannú dohodu DCA medzi oboma krajinami za vlastizradu, do konca roku 2025 ju nezrušili, naopak zachovávali vrelé priateľské vzťahy zavŕšené miliardovými investíciami v prospech USA.

Vítanie amerických krokov verejne prezentoval jeden zo slovenských vládnych politikov, ktorý na vládu USA apeloval, aby dovtedajšie sankcie namierené proti Európanom venujúcim sa boju proti dezinformáciám rozšírila na ďalšie konkrétne osoby pochádzajúce zo Slovenska. **Takáto verejná žiadosť voleného predstaviteľa voči jeho vlastným spoluobčanom na prezidenta štátu inej krajiny na ich sankcionovanie bola bezprecedentným krokom.**

V niektorých prípadoch dochádzalo k ďalším dovtedy nevídaným prepojeniam – americké vládne kroky či výroky niekedy pripomínali rovnaké udalosti, ktoré sa z pozície moci ešte predtým odohrali na Slovensku.

Podobnosť medzi USA a Slovenskom bola rovnaká pri správaní fanúšikovského publika, aj keď túto oblasť projekt Hoaxy a podvody neskúmal do hĺbky. Americká časť spoločnosti podporujúca D. Trumpa potláčala a ignorovala jeden z jeho predvolebných sľubov o takmer okamžitom ukončení ruskej vojny v Ukrajine v prípade znovuzvolenia. Aj u nich nastúpila taktika ticha, zapierania a ignorácie, keď došlo k zrážke s realitou.

Zásadný zlom nastal až začiatkom roka 2026 operáciou namierenou proti venezuelskému prezidentovi Nicolásovi Madurovi. Od tohto momentu bolo badať úpadok podpory slovenskej dezinformačnej scény k politike D. Trumpa, čo o. i. bude predmetom budúcoročnej Správy o dezinformáciách na Slovensku.

Projekt Hoaxy a podvody sa diani v USA z pohľadu hybridných hrozieb venoval operatívne podľa vývoja v slovenskom informačnom prostredí. Zameriaval sa výlučne na udalosti, ktoré naň vplývali, neriešil ich v kontexte pôsobenia v USA.

USA v tejto oblasti nevykonávali medzinárodné aktivity na úrovni Ruskej federácie s výnimkou uplatňovania sankcií na niektoré konkrétne osoby. Naďalej platilo, že išlo o kľúčového spojenca Slovenskej republiky. Ak sa niektoré dezinformácie a manipulácie objavovali, išlo skôr o izolované prejavy s parazitujúcim reflexom etablovaných predstaviteľov slovenskej konšpiračnej scény priživiť sa na akejkoľvek polarizujúcej a agresívnej téme.

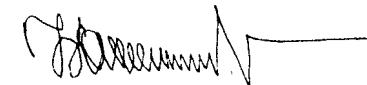
V činnosti boja proti hoaxom išlo o ojedinelé prípady analýz, napr. nepravdivých správ vyplývajúcich z výrokov D. Trumpa, ktoré boli vysvetlené nasledovne:

- Spojené štáty nevynaložili na ruskú vojnu 350 miliárd dolárov a ani Európu neprekonal o 200 miliárd dolárov. V skutočnosti európske príspevky prevýšili príspevky USA. Navyše, značná časť americkej vojenskej pomoci (okolo 90 %) sa mŕňa v USA a reinvestuje sa do americkej ekonomiky.
- Prezident Zelenskij netvrdil, že polovica amerických peňazí poslaných na Ukrajinu „chýba“. Uviedol, že polovica sľúbených prostriedkov nebola prijatá, čo je zásadný rozdiel.
- Ukrajinská ústava zakazuje voľby počas vojny (stanné právo), ide o opatrenie určené na ochranu demokratického procesu pred cudzím zasahovaním a ďalšími logistickými problémami vyplývajúcimi z charakteru vojny. Prezident Zelenskij nie je diktátor a má podporu vyše 50 % ukrajinskej populácie a nie 4 %.
- Nedošlo k žiadnemu rozširovaniu NATO na východ, keďže samotné NATO expandovať nemôže. Namiesto toho sa demokratické krajiny nezávisle rozhodujú, či sa chcú stať členmi aliancie. Proces vstupu do NATO je dobrovoľný a zahŕňa viacero krokov vrátane splnenia špecifických požiadaviek a dokončenia formálneho procesu podávania žiadostí. Skutočnosť, že sa mnohí bývalí susedia Ruska rozhodli uchádzať o členstvo v NATO, svedčí o ich vnímaní Ruska a ich túžbe po kolektívnej bezpečnosti.
- Kto inicioval túto viac ako štyri roky trvajúcu vojnu? RUSKO.

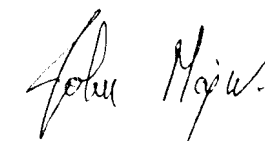
ЗА УКРАЇНУ:
ЗА УКРАЇНУ:
FOR UKRAINE:

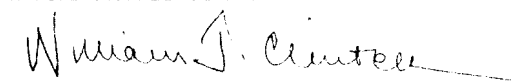
ЗА РОСІЙСКУ ФЕДЕРАЦІЮ:
ЗА РОССИЙСКУЮ ФЕДЕРАЦИЮ:
FOR THE RUSSIAN FEDERATION:

ЗА СПОЛУЧЕНЕ КОРОЛІВСТВО
ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ
І ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ:
ЗА СОЕДИНЕННЕ КОРОЛЕВСТВО
ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ
І СЕВЕРНОЇ ІРЛАНДІЇ:
FOR THE UNITED KINGDOM OF GREAT
BRITAIN AND NORTHERN IRELAND:

ЗА СПОЛУЧЕНІ ШТАТИ АМЕРИКИ:
ЗА СОЕДИНЕННІЕ ШТАТЫ АМЕРИКИ:
FOR THE UNITED STATES OF AMERICA:

Будапешт, 5 грудня 1994 року

Z vládneho amerického webu nechala nová administratíva vymazať Budapešťianske memorandum, ktoré v roku 1994 podpismi lídrov USA, Ruska a Spojeného kráľovstva garantovalo Ukrajine nezávislosť, suverenitu a rešpektovanie jej existujúcich hraníc, ako aj zdržanie sa hrozby silou alebo jej použitia voči nej výmenou za to, že sa vzdá svojho jadrového arzenálu, čo v roku 1996 aj splnila, keď všetky svoje jadrové hlavice odovzdala Rusku, pričom v roku 1991 mala tretí najväčší arzenál takýchto zbraní na svete.

4.4 SLINTAČKA A KRÍVAČKA

Na jar 2025 zasiahla prevažne južné Slovensko epizootia slintačky a krívačky, ktorá spôsobila usmrtenie tisíc kusov dobytku, ošípaných a ďalších chovných zvierat, likvidáciu niekoľkých fariem, ako aj nariadenie prísnych hygienických opatrení v postihnutých regiónoch s dočasným zavedením hraničných kontrol so susednými štátmi.

Aj keď sa ochorenie týkalo „len“ poľnohospodárskych zvierat, súvisiacimi mimo-riadnymi opatreniami a aktivovaním zasadnutí krízového štábu pripomínalo časy pandémie.

mie COVID-19. Rovnaká podobnosť bola prítomná aj v reakcii časti verejnosti, ktorá za slintačkou a krívačkou videla sprisahanie mocných, alebo ju považovala za vymyslenú, k opatreniam sa stavala posmešne a útočila na orgány štátu.

Nemožno uprieť snahu niektorých štátnych inštitúcií komunikovať rýchlo a proaktívne, avšak aj napriek tomu bola badať absencia efektívnej strategickej komunikácie.

Akýkoľvek spôsob komunikácie bol prijímaný s pochybnosťami naprieč celou spoločnosťou – pre tú jej časť, ktorá neprepadla dezinformáciám, pôsobila neautenticky v kontexte predošlých krokov vtedajšej vlády, ktorá de facto zrušila všetky útvary pre strategickú komunikáciu a sama vytvárala vlastné hoaxy. Pre druhú časť populácie, veriacu v hoaxy, bolo nepochopiteľné, prečo vláda zavádzala mimoriadne opatrenia, t. j. k jej objektívnej snahe manažovať krízovú situáciu sa stavala posmešne.

Štátna facebooková stránka Hoaxy a podvody – Ministerstvo vnútra SR o tejto téme zverejnila tri veľmi všeobecné statusy, čo z pohľadu kedysi hlavného krízového komunikačného kanálu pre strategickú komunikáciu bolo nedostatočné.

Krízovej situácii sa venoval projekt Hoaxy a podvody. V rozsiahlejších statusoch poukázal na základné fakty o ochorení a priniesol analýzy konkrétnych dezinformačných naratívov zachytených v informačnom priestore.

4.5 PANDÉMIA COVID-19 A VEREJNÉ ZDRAVIE

Napriek tomu, že od konca pandémie COVID-19 uplynuli v roku 2025 tri roky, s ňou súvisiace dezinformačné naratívy sa objavovali v slovenskom informačnom priestore v pravidelných intervaloch. Ich dominantným nositeľom (maskotom) bol poslanec Národnej rady SR **Peter Kotlár**.

Od začiatku pôsobenia vtedajšej vlády bol vymenovaný do funkcie splnomocnenca vlády pre preverenie procesu riadenia a manažovania zdrojov počas pandémie COVID-19. Pred vstupom do politiky sa stal známym v komunite dezinformátorov, keď vystupoval v online televízii TV Slovan a šíril (aj) pandemické hoaxy.

Z politického hľadiska bolo zaujímavé sledovať načasovanie verejných vystúpení P. Kotlára a reakcie jeho koalíčných kolegov. Väčšinou platilo pravidlo, podľa ktorého zvolával tlačové konferencie, ktoré svojim „šokujúcim“ obsahom mohli slúžiť na rozptýlenie pozornosti masového publika v rovnakom čase, kedy médiá informovali o problémoch súvisiacich s vládou koalíciou. Pravdepodobne pre tento informačný efekt a taktiku požíval otvorenú podporu od premiéra R. Fica, ktorý sa ho opakovane zastal.

K vyjadreniam P. Kotlára sa začali kriticky stavať niektorí jeho kolegovia vrátane ministrov. Poukazovali najmä na to, že pozícia splnomocnenca bola zriadená za účelom

preverovania procesov riadenia štátu počas pandémie, pričom on sám sa naďalej venoval len spochybňovaniu účinkov očkovania a šíreniu dezinformácií. Štát skutočne potreboval efektívne vypracovanú analýzu jeho riadenia počas dovtedy bezprecedentnej pandémie, aby sa z chýb poučil a v budúcnosti postupoval inak.

Napriek verejne známemu prítomnému konfliktu v rámci vládnej koalície a vzrastajúcej kritike činnosti P. Kotlára nebol zo svojej platenej pozície splnomocnenca odvolaný a neboli voči nemu podniknuté žiadne kroky, aj keď zverejnenie požadovanej správy opakovane odkladal.

Tento patový stav pravdepodobne nastal z pragmatických dôvodov – ako poslanec bol súčasťou tesnej koalície väčšiny, ktorá mala pri hlasovaniach len o 3 – 4 hlasy viac ako opozícia. V prípade jeho odvolania z pozície splnomocnenca by sa táto väčšina mohla ešte viac oklieštiť a skomplikovať vládnutie koalíčných strán. O post poslanca by síce neprišiel, ale v rámci pomyselného protestu by mohol začať nepodporovať niektoré vládne návrhy.

Kotlárovo vyjadrenia na tlačových konferenciách, ktoré organizoval raz za niekoľko mesiacov, sa stali jednými z najvýraznejších príkladov zasievania dezinformácií v histórii Slovenskej republiky do jej spoločnosti. Ich dopad mohol byť o to nebezpečnejší, že ich nositeľom sa stal volený predstaviteľ štátu.

P. Kotlár na jar 2025 povedal: „**Bola narušená integrita slovenského genofondu. (...) Moderna a Pfizer z očkovaných spravili geneticky modifikované organizmy, narábali s ľuďmi ako s kukuricou bez ich vedomia.**“

Na Kotlárovo výroky reagoval **Štátny ústav pre kontrolu liečiv (ŠÚKL)**: „Štátny ústav považuje prezentované názory pána Kotlára za nevedecké, nebezpečné a spôsobíť ohroziť verejné zdravie. Pán Kotlár sa síce stavia do pozície nezaujatého a slobodomyseľného prieskumníka, v skutočnosti jeho vyjadrenia vedú k šíreniu poplašnej správy a zvažíme podanie trestného oznámenia.“¹⁷

Z hľadiska strategickej komunikácie išlo o nevídaný krok, keď sa štátna, vedecká inštitúcia rozhodla priamo a osobne reagovať na predstaviteľa vládnej moci. Aj keď jeho vyjadrenia boli spochybňované niektorými jeho politickými kolegami, v informačnom priestore chýbala jasná, zreteľná a autoritatívna obrana vedeckých inštitúcií z prostredia predstaviteľov koalíčných politických strán.

Vedecké inštitúcie zostávali vo svojej obrane osamotené, nekoordinované a museli komunikovať vo svojom mene ako „sám vojak v poli“. Potreba krízovej komunikácie vznikala tam, kde by to v minulosti bolo nepredstaviteľné – vedci sa namiesto propagácie svojej činnosti museli sústreďovať na riešenie krízy vyvolanej voleným pred-

¹⁷ https://www.sukl.sk/hlavna-stranka/slovenska-verzia/media/tlacove-spravy/sukl-reaguje-na-vyjadrenia-splnomocnenca-vlady?page_id=6478

stavitelom štátu, čo so sebou podľa ich vlastných vyjadrení prinášalo šírenie nenávisti a hejtu, ako aj odradzovanie potenciálnych budúcich vedcov zamestnať sa u nich v napätej spoločenskej atmosfére.¹⁸

Tím Hoaxy a podvody pravidelne reagoval na vyjadrenia P. Kotlára aj napriek tomu, že k jeho strategickým pravidlám patrilo nemenovať žiadnych politikov – v prípade šírenia dezinformácií sa zameriavať len na ich obsah bez priradenia autorstva. Toto pravidlo prestalo byť uplatňované vo vzťahu k osobe P. Kotlára a jeho aktivitám súvisiacim s ohrozovaním verejného zdravia obyvateľov Slovenskej republiky.

Reakcie tímu vznikali aj na základe komunikácie so ŠÚKL-om, výsledkom ktorej bola identifikácia základných problémov komunikácie P. Kotlára – absencia transparentnosti, nedostatok dôkazov, rozpor s vedeckým konsenzom a potenciálne negatívne dôsledky. Hlavne posledný bod predstavoval riziko pre najzraniteľnejšie časti populácie a mohol mať vplyv na počet rastúcich prípadov kedysi eliminovanej epidémie čierneho kašľa – v polovici roka 2025 ich bolo na Slovensku 4 600.¹⁹

Za priamu hrozbu bolo považované ďalšie vyjadrenie P. Kotlára, podľa ktorého **krv zaočkovaných mení DNA**. Podľa lekára Milana Kulkovského na základe tohto výroku dochádzalo k prípadom, keď pacienti odmietali krv zaočkovaných darcov.²⁰ Oproti takýmto vyjadreniam pôsobili slová P. Kotlára o tom, že „**pandémia nebola**“, nevinne. Toto jeho tvrdenie sa v ankete projektu Hoaxy a podvody stalo Hoaxom roka za rok 2024.

P. Kotlár sa dostal do konfliktu aj s ďalšou vedeckou inštitúciou – **Slovenskou akadémiou vied (SAV)**, ktorá na základe objednávky vlády vypracovala správu o účinkoch mRNA vakcín vrátane odpovede na otázku, či dokážu meniť DNA.

„Na základe našej komplexnej analýzy, ako aj najaktuálnejších vedeckých poznatkov, môžeme jednoznačne uistiť verejnosť, že množstvo zvyškovej DNA v mRNA vakcínach zodpovedá normám, a navyše, táto DNA je fragmentovaná, to znamená, že sa vo vakcínach nenachádza vcelku, ale je rozdrobená na malé kúsky. Zároveň chceme zdôrazniť, že neexistuje žiaden hodnoverný vedecký ani medicínsky dôkaz o tom, že by táto zvyšková DNA menila ľudský genóm,“ uviedla generálna riaditeľka Biomedicínskeho centra SAV profesorka Silvia Pastoreková.²¹

18 <https://dennikn.sk/4812150/kotlar-s-blahom-agresivne-reaguju-na-sav-aj-pre-zlu-atmosferu-mladi-odchadzaju-hovori-vedkyňa/>

19 <https://www.sme.sk/domov/c/do-europy-sa-vratila-epidemia-zaskrtu-pripadov-pribuda-aj-na-slovensku>

20 <https://www.facebook.com/hoaxyapodvody/posts/pfbid02nQmekP19tmWW29yHQ5sFm4z1BtaF5LnULkDPt-byVfeC7F9Tar4huB3JDkC7KTTnal>

21 https://www.sav.sk/?lang=sk&doc=services-news&source_no=20&news_no=13026

Časť verejnosti sa k správe od SAV stavala kriticky z ekonomických dôvodov – jej vypracovanie stálo 350 000 eur v čase náročnej ekonomickej situácie verejných zdrojov, pričom podľa všeobecného očakávania nepriniesla žiadne prevratné zistenia.

Napriek tomu, že P. Kotlár v minulosti tvrdil, že ak sa jeho vyjadrenia o vakcínach preukážu ako nepravdivé, roztrhá svoj vysokoškolský diplom v odbore medicíny, do konca roka 2025 tak neurobil, naďalej obhajoval svoju činnosť a informoval o odložení zverejnenia správy o manažovaní štátu počas pandémie na neurčito.

Začiatkom roka 2026 potvrdil, že ho **polícia obvinila zo šírenia poplašnej správy** ohľadom jeho výrokov o vakcínach. Aj táto správa spôsobovala v dezinformačnej scéne rozpaky a nepochopenie vo vzťahu k naplňovaniu sľubov tohto politického spektra, ktoré získalo svoju popularitu na základe šírenia dezinformácií, avšak v prípade riadenia štátu nedokázalo vplývať na rozhodnutia niektorých nezávislých štátnych orgánov.

4.6 ĎALŠIE ZDRAVOTNÍCKE DEZINFORMÁCIE

- V Japonsku vraj vyhlásili národný stav núdze kvôli nevysvetliteľným úmrtiam dojčiat, ktoré boli očkované mRNA vakcínami. Jednotky intenzívnej starostlivosti pre deti boli plné a špičkoví japonskí vedci obviňovali Billa Gatesa a farmaceutické firmy z genocídy. Citovaný bol skutočný japonský odborník, ktorý údajne nazval vakcínu trójskym koňom s účelom zabíjať. Išlo o hoax.
- Niektoré zdroje prepublikovali starú správu z roku 2022, keď spoločnosť Moderna stiahla v Európe viac než 760 000 dávok vakcíny proti COVID-19 z dôvodu, že objavili neznáme teleso v jednej jedinej ampulke. Túto informáciu v roku 2025 zdieľalo pár tisícok ľudí bez uvedenia kontextu a časovej chronológie.
- Nebezpečenstvo pre verejné zdravie predstavovali vyjadrenia tzv. dezinfluensov. Spevák **Robo Papp** šíril konšpiračnú teóriu o tom, že HIV neexistuje. Na výzvu, aby prijal krv od pacienta trpiaceho HIV nereagoval. Používateľ vystupujúci s prezývkou **Michal Či** s viac než 64 000 sledovateľmi sa prezentoval ako nezávislý liečiteľ a predajca výživových doplnkov. V masovo zdieľaných statusoch spochybňoval vedecké štúdie, lekárov, vedcov a očkovanie vrátane očkovania tehotných a dojčiacich žien. V nesúvisiacom prípade rovnaký autor šíril poplašnú správu o pokuse o únos dieťaťa v Trnave. Slovenská polícia v stanovisku potvrdila, že takouto informáciou nedisponuje a že od autora statusu bude požadovať vysvetlenie.
- Weby badatel.net a darwin.sk informovali, že „**brokolica poráža rakovinu lepšie než operácia, chemoterapia a ožarovanie dokopy**“. Polícia sa v minulosti činnosťou portálu Bádateľ zaoberala, avšak nedokázala identifikovať jeho prevádzkovateľa.

- Príspevky na sociálnych sieťach spájali vitamín K s údajnou infertilitou (neplodnosťou), autoimunitnými ochoreniami či rakovinou. Analytici tímu Hoaxy a podvody zachytili vyjadrenia matiek o odmietaní užitia vitamínu K pre novorodeniatka v nemocniciach, tie ho označovali za nebezpečný jed.
- Bývalý minister spravodlivosti a predseda Najvyššieho súdu SR **Štefan Harabin** zdieľal na svojom facebookovom profile video, v ktorom bola tlmočená informácia, že počas summitu na Aljaške V. Putin odovzdal D. Trumpovi 25-tisíc stranový dokument, v ktorom by sa mali nachádzať dôkazy o svetovom sprisahaní v podobe vakcín proti COVID-19, na ktorého čele mal byť zakladateľ Microsoftu B. Gates. Pôvodná fotografia nepochádza zo stretnutia na Aljaške – v skutočnosti išlo o fotomontáž obrázku z roku 2017 z druhého stretnutia G20 v Hamburgu, na ktorom boli obaja prezidenti prítomní.
- Naďalej dochádzalo k zneužívaniu úmrtí známych i menej známych osôb s naratívom, že ich spôsobila vakcinácia (nórsky biatlonista Sivert Guttorm Bakken – príčina smrti nebola ani začiatkom roka 2026 ustálená).
- Chemoterapia bola prezentovaná ako príčina rýchlejšieho šírenia rakoviny, čo je zavádzajúce, pretože nová čínska štúdia hovorila len o možnom vedľajšom efekte v laboratórnych podmienkach, nie o všeobecnom pravidle.
- Novinár **Dag Daniš** pôsobiaci v Marker.sk prezentoval dezinformačný naratív, podľa ktorého **mRNA vakcíny spôsobovali genetické zmeny a rakovinu**. Odvolať sa na článok zo stránky Children's Health Defense, ktorá bola známa svojím dezinformačným obsahom. V spomínanom článku boli citovaní niektorí americkí vedci, ktorí boli známi kontroverznými vyjadreniami alebo doslova šírením dezinformácií v období pandémie COVID-19. Článok odkazoval na skutočnú štúdiu nemeckých vedcov, v ktorej nebolo nijako naznačené, že by mRNA vakcína mala spôsobiť zmenu DNA alebo rakovinu.
- Masovo zdieľaný status odporúchal preventívne užívanie **ivermektínu**. Išlo ešte o pozostatok z čias pandémie, kedy medzi dezinformačnou scénou získavali na popularite akékoľvek alternatívne formy „liečby“, len nie oficiálne odporúčania od lekárov.

4.7 ÚTOK NA SLOVENSKEJ ŠKOLE

V januári 2025 zaútočil žiak gymnázia v Spišskej Starej Vsi na svojich spolužiakov. Pri útoku zomrela učiteľka a žiaková spolužiačka. Páchateľa sa podarilo polícii krátko nato zadržať.

Projekt Hoaxy a podvody proaktívne vyzval verejnosť, aby sa zdržala akýchkoľvek predčasných hodnotení alebo záverov, ktoré mohli mať dezinformačný základ. Pod-

ľa očakávaní sa nielen slovenské dezinformačné účty flexibilne zaktivizovali a v deň útoku začali šíriť aj tieto dezinformačné naratívy:

- Prepojenie motívu útočníka s nesúvisiacim verejným podujatím v meste a ďalšími udalosťami (následok nepodania ruky prezidentovi zo strany iného študenta a pod.);
- Prisudzovanie viny za situáciu v spoločnosti konaniu vládnych strán;
- Konanie študenta bolo následkom progresívnej ideológie, „skazeného“ Západu alebo USA;
- Útočník bol Ukrajinec, médiá to zatajujú.

Začiatok súdneho pojednávania bol očakávaný v roku 2026. Študent bol obvinený z trestného činu úkladnej vraždy.

4.8 VÝBER RÔZNYCH DEZINFORMAČNÝCH NARATÍVOV

- Hory nie sú hory, ale plazmy.
- Konšpiračná teória o reptiliánoch (vysvetlené vo vlastnom videu projektu).
- Opaľovacie krémy spôsobujú rakovinu kože.
- Ministerka hospodárstva SR Denisa Saková zomrela v živom vysielaní televízie (deepfake).
- Zomrel americký prezident D. Trump.
- Labubu je démonická hračka.
- Deepfake videá namierené voči D. Púchovskému (zosmiešňujúca taktika, pričom v jednom prípade bol zneužitý predstaviteľ dezinformačnej scény, z ktorého si tak jeho vlastná komunita robila posmech).
- Pápež František zomrel už dávno, naposledy zomrel jeho dvojník.
- Rozsiahly požiar v Los Angeles vypukol z dôvodu, že treba vybudovať smart city.
- Rusofóbni Kalifornčania odmietli pomoc od V. Putina pri hasení požiarov.
- Hasiči a armáda chránia dom A. Schwarzeneggera pred požiarom.
- Tieto požiare spôsobili zdrogovaní bezdomovci.
- Teroristický útok na Bondi Beach v Austrálii je hoax (AI fotka ako „hrdina bol herec poliaty falošnou krvou“).

- Červené vrtuľníky s nápismi Novak Đoković priviezli tri tony humanitárnej pomoci do Texasu ľuďom, ktorých sužovali povodne (AI fotka).
- Židia sa mali v koncentračnom tábore v Novákoch dobre, lebo tam bol bazén.
- Fiktívne a negatívne vyjadrenia matky D. Trumpa o jej synovi.
- Hoaxy súvisiace s útokom USA na Irán (namierené proti NATO, resp. v prospech Ruska).
- Nesúvisiace fotky zasadzované do reálnych protestov v Rumunsku (protesty na podporu kandidáta, ktorému súd zakázal účasť vo voľbách; autor manipulácie použil fotku veľkého davu spreď niekoľkých rokov a prezentoval ju v kontexte vtedy aktuálnych protestov, kde v skutočnosti prišlo menej ľudí).
- Rakúsko-nemecká dezinformačná online televízia prisudzovala zodpovednosť za pokus o atentát na premiéra R. Fica mimovládkam a opozícii (špecializovaný súd zatiaľ neprávoplatne odsúdil konkrétnu osobu na 21 rokov väzenia, pričom v rozsudku neuviedol žiadne informácie o jej komplicoch a iných tretích stranách).
- Za hacknutie slovenského katastra je zodpovedná spoločnosť ESET.
- Volkswagen presúva výrobu zo Slovenska kvôli energetickej kríze.
- Volkswagen plánuje masívne prepúšťanie.
- Jeffrey Epstein v odhalenej komunikácii priznal, že vedel o páde slovenskej vlády v roku 2018, čo potvrdzuje teóriu o sprisahaní (podobné slová skutočne napísal, avšak už v čase, keď bola jej demisia očakávaná, t. j. v rovnaký deň, kedy k tomu došlo).
- Hybridné pôsobenie: Maďarský veľvyslanec pri NATO István Balogh rozdával na Vianoce svojim kolegom atlasy, kde je Slovensko súčasťou Veľkého Uhorska.

Rovnaký problém ako posledný bod z predošlého zoznamu predstavovala mapa Slovenska od vydavateľstva SLOVIA. Zatiaľ čo maďarský veľvyslanec používal dezinformácie na podporu teórie o maďarskej nadradenosti voči susednému štátu, v prípade slovenskej mapy išlo o budovanie národného sebavedomia na základe faktografických neznalostí, ktoré sa ako sprievodné texty nachádzali pri mape Slovenska:

- Podľa mapy si Avari Slovanov len podmanili a posielali na smrť. Realita bola taká, že išlo o starý, jednostranný pohľad založený na dobových franských kronikách a romantizme. Moderná archeológia hovorila o symbióze. Stáročia spolu žili, miešali sa, preberali módu aj zbrane. Nebol to len vzťah typu krutý pán a trpiaci otrok, ale často výhodné spolužitie. Mapa volila jednoduchší príbeh o trpiacom ľude.
- Matej Korvín: ľudový kráľ. Mapa používala tento prívlastok. Realita: Jeho vláda bola vykupená vysokým daňovým zaťažením hlavne kvôli armáde. Pre bežného

človeka nebol hrdinom, ale dôvodom na prázdnu komoru. Legenda vznikla až po jeho smrti.

- Ján Amos Komenský: národné privlastňovanie. Text poukazoval, že mal slovenských predkov. Hoci je to nedokázaná hypotéza, tu bola účelová. Násilne anektovala európskeho humanistu, aby zdvihla národné sebavedomie. Prečo autor nespomenul Vavrinca Benedikta z Nedožier?
- Jozef Tiso: opatrné našľapovanie. Text bol definíciou alibizmu. Síce spomínal satelit Tretej ríše, no fráza *jednými milovaný, inými zatracovaný* bola vyhýbavá. V edukačnom texte bolo potrebné pomenovať zodpovednosť, nielen konštatovať kontroverziu.
- Václav Havel: dvojaký meter. Zatiaľ čo pri Tisovi mapa alibisticky relativizovala, predstaviteľovi demokracie, Havlovi mal autor potrebu pridať nálepku *občanmi kontroverzne vnímaný*. Tento kontrast jasne ukazoval ideologické nastavenie autora.
- Paneláky: ekonomická manipulácia. Veta: „Dostať sa vtedy (za socializmu) k bytu bolo podstatne jednoduchšie“ je nezmysel. Lacnejšie? Možno. Jednoduchšie? 10-ročné poradovníky a kádrovanie znamenali opak. Tvrdiť, že to bolo jednoduché, bol nebezpečný spomienkový optimizmus opísaný na iných miestach tejto správy.
- Jozef Mindáš: falošná „Nobelovka“. Podľa mapy bol nositeľom Nobelovej ceny. Realita: Cenu získala organizácia IPCC, on bol len členom tímu. Nobelov výbor toto privlastňovanie odmieta.

Dezinformácie sa netýkali iba vážnych geopolitických oblastí a neboli vynálezom 21. storočia – existujú tak dlho ako ľudstvo samo a prostredníctvom viac či menej perfidných taktík nahloďovali vieru vo fakty a vedu po stáročia. Práve poukázanie na historickosť, rozšírenosť a nebezpečenstvo akýchkoľvek hoaxov bolo cieľom edukačného seriálu „**Hoaxy starých mám**“.

Pravidelným respondentom poskytujúcim expertné komentáre na konkrétne dezinformácie či manipulácie bol lekár MUDr. Milan Kulkovský, ktorý v priebehu roka 2025 reagoval na nasledovné naratívy:

- Raňajky ako najdôležitejšie jedlo dňa
- Po čerstvom ovocí sa nesmie piť voda
- Nejedz čokoládu, lebo sa ti pokazia zuby
- Jedz špenát, aby si bol silný
- Ak si dáš nalačno pohár vody s citrónom, schudneš
- Ak budeš jesť veľa zemiakov, narastú ti vlasy

- Nečítaj zblízka, ináč budeš nosiť okuliare
- Ucholaky nám cielene lezú do uší
- Z pivnej peny narastú ženám väčšie prsia
- Ak máš nedostatok železa, zapichni do jablka klince
- Nejedz žuvačku, zostane ti v žalúdku celé roky
- Daj si poldecí, vypáliš červíka
- Bravčová slanina dokáže zmierniť opuchy

5 NENÁVISŤ AKO PRETRVÁVAJÚCI PROBLÉM

Slovenský študent Simon Omaník bol prijatý v Prezidentskom paláci s ostatnými žiakmi v rámci udelenia ocenenia za zisk bronzovej medaily na Stredo európskej matematickej olympiáde. Na vyjadrenie svojho politického názoru sa rozhodol nepodať ruku prezidentovi SR P. Pellegrinimu. Video z tohto momentu sa stalo virálnym. Popri podporných správach boli zachytené nenávistné príspevky vrátane dezinformácií o tom, že študent bol homosexuál, Ukrajinec alebo agent cudzej štátnej mocnosti.

Podobné nenávistné prejavy boli pretrvávajúcim problémom v slovenskom informačnom priestore aj v roku 2025. Tisíce účtov na sociálnych sieťach sa dokázali rýchlo mobilizovať a útočiť na široké spektrum obyvateľstva, s ktorého názormi nesúhlasili. Ich agresívne útoky nevyvolávali a nekoordinovali už len anonymní administrátori či virtuálni lídri, ale konkrétni ľudia, často aj zo skupiny vysokopostavených štátnych predstaviteľov. Polarizovanie spoločnosti rozsievaním nenávisti v podobe šírenia dezinformácií sa v roku 2025 stalo každodennou prirodzenou súčasťou spolunažívania Slovákov v online svete. Pravidelnými terčmi útokov bol aj projekt Hoaxy a podvody.

5.1 ELIMINÁCIA NENÁVISTNÉHO ÚČTU

Analytici z Hoaxy a podvody na jar 2025 zachytili nový kanál na Telegramu, o ktorého existencii následne informovali slovenské médiá. Kanál s názvom „Liberáli v tvojom mieste“ po dobu niekoľkých týždňov zverejňoval fotografie, adresy a ďalšie údaje občianskych aktivistov, politikov a rôznych osôb, ktoré autor zaraďoval na „legitímnu cestou vyhotovený menný zoznam skutočných internetových agresorov, vlastizradcov a skutočných dezolátov“.

Takáto forma komunikácie predstavovala bezpečnostné riziko pre zverejnené osoby, ku ktorým boli v skupine priradené výhražné komentáre hroziace fyzickými útokmi alebo smrťou.

Analytikom projektu sa podarilo identifikovať používateľský účet, ktorý medzi prvými propagoval nový kanál. Išlo o osobu vystupujúcu pod prezývkou „Michael Wallace“.

Ďalšími technologickými metódami bola odhalená identita osoby, ktorá sa za týmto kontom s vysokou pravdepodobnosťou skrývala. Malo ísť o Michala Medveďa, ktorý kandidoval do parlamentných volieb v roku 2023 na kandidátke extrémistickej ĽS Naše Slovensko.

Zhody medzi fotografiami M. Wallacea a M. Medveďa:

- rovnaké oči

- rovnaké pozadie fotografií
- rovnaká mikina
- vzájomné prezdieľavania oboch používateľských kont

Po publikovaní týchto zistení bol tím projektu Hoaxy a podvody kontaktovaný M. Medveďom, ktorý poskytol vlastné vysvetlenie, prečo vraj nie je adminom škodlivého kanála. Po dodatočnej analýze bolo zistené, že uviedol zavádzajúce a zmanipulované informácie s cieľom hodiť zodpovednosť na politicky exponovanú osobu. Jeho klamstvo bolo ďalším dôkazom, že správcom kanálu bol on.

Zverejnenie zistených poznatkov spôsobilo zastavenie aktivít skupiny – do jej obsahu nepribudli žiadne ďalšie osoby a ich citlivé údaje.

Súčasťou komunikácie projektu bola žiadosť o nešírenie nenávistných príspevkov o tých, ktorí za podobnou formou komunikácie stáli.

Odhaľovanie identít osôb stojacich za podobnými kanálmi mohlo byť demotivujúce pre ich ďalšie pôsobenie, a preto by malo byť súčasťou činnosti organizácii v oblasti online bezpečnosti. Ak, naopak, zverejnenie údajov o autoroch prispievalo k ich ďalšej motivácii, bolo vo verejnom záujme poznať ich identitu.

Podobné analytické operácie si vyžadovali zvýšené personálne a iné kapacity. Aj z tohto dôvodu vznikol samostatný projekt Légia Štefánik, o ktorom je nasledujúca podkapitola.

5.2 LÉGIA ŠTEFÁNIK

Zakladateľ projektu Hoaxy a podvody D. Púchovský a expert na sociálne siete J. Goda v roku 2025 oznámili založenie iniciatívy Légia Štefánik pre desiatky až stovky dobrovoľníkov. Cieľom nového projektu, ktorý nie je súčasťou projektu Hoaxy a podvody, malo byť o. i. vybudovanie kapacít na kreatívnu výrobu obsahu, jeho masívne šírenie a investigatívu.

Analytici z Hoaxy a podvody sa podieľali na jednej z prvých aktivít iniciatívy, ktorá bola zameraná na odhalenie identity osoby skrývajúcej za sociálnym účtom vystupujúcim pod prezývkou „Mr. Slovak“.

Sieť podobných účtov naprieč rôznymi sociálnymi sieťami dlhodobo šírila spoliti-zovaný obsah a dezinformácie na rôzne témy podľa aktuálnych trendov v spoločnosti. Popri tomto škodlivom obsahu zverejňovala legitímne články a statusy zamerané na vyzdvihovanie slovenskej kultúry, prírody, osobností a podobne.

Aj v tomto prípade išlo o štandardnú taktiku „lovenia rýb“ – publiku bol vo väčšej miere poskytovaný legitímny obsah, aby ho prirodzene zaujal. Takto „ulovení“ sledo-

vatelia sa chytali do pasce, keď im rovnaký účet začínal dávkovať škodlivý typ obsa-hu – následne mali možnosť sledovanie stránky zrušiť a odísť, čo bolo po ulovení o to náročnejšie. Ak tak nespravili, popri tradičnom obsahu sa stávali konzumentmi manipu-latívnej produkcie tvorcu a na konci celého procesu mohli prepadnúť dezinformačným naratívom.

Výsledky spoločnej spolupráce dvoch projektov publikoval portál Aktuality.sk²². Nasleduje prepis článku.

ODHALENIE: Kto sa skrýva za dezinformačným projektom Mr. Slovak? Od bizarných vynálezov až po dlhy a ruskú propagandu

Tím Hoaxy a podvody v spolupráci s projektom Légia Štefánik odhalili identitu muža, ktorý riadi jednu z najznámejších dezinformačných stránok – Mr. Slovak.

Nie je ním žiadny tajný politický stratég ani presvedčený ideológ. Za spleťou účtov šíriacich proruskú propagandu, hoaxy o pandémie a falošné vlastenectvo stojí Mar-tin Krekáž (rod. Jobek) zo západného Slovenska.

Jeho príbeh nie je o politike. Je to príbeh o tom, ako sa neúspešný predajca „zá-zračných“ produktov preorientoval na predaj nenávisti. Prečo? Lebo to jednoducho lepšie vynáša.

Zneužitie logá štátnych inštitúcií

Aby sme pochopili, prečo Mr. Slovak chrlí viac než 100 statusov mesačne (a to len v rámci Facebooku), musíme sa pozrieť do minulosti. Martin Krekáž má za sebou pestrú históriu internetových projektov, ktoré sľubovali veľa, no väčšinou skončili fiaskom.

Začínal značkou Mr. Reality, neskôr sa snažil preraziť s projektom Dr. Vystrisa. Predával flexibilný pás na chrbát, pričom sa v tejto veci neštítal podvádzať. Na webe uvádzal falošné referencie od Slovenskej akadémie vied (SAV) či Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv (ŠÚKL). Obe inštitúcie spoluprácu popreli. V čase uzávierky tohto článku logo SAV zo stránky zmizlo. Pre korektnosť je nutné dodať, že Krekáž v rovnomennej firme už nefiguruje, nahradil ho jeho spoločník.

V Krekážovej knihe, o ktorej je nasledujúca časť článku, sa nachádza údajné vy-jadrenie jeho bývalého svokra, ktorý je v reálnom živote lekárom. Podľa neho je flexibil-ný pás Dr. Vystrisa účinný a na jeho testovaní sa mali podieľať vedci zo SAV. Samotná inštitúcia krátko pred vydaním tohto článku potvrdila začatie právnych krokov voči tomuto výroku. Nie je zrejmé, či to Krekážov bývalý svokor skutočne povedal alebo bolo zneužitie jeho meno.

²² <https://www.aktuality.sk/clanok/RwPVyVZ/odhalenie-kto-sa-skriva-za-dezinformacnym-projektom-mr-slovak-od-bi-zarnych-vynalezov-az-po-dlhy-a-rusku-propagandu/>

Krekáň a jeho vtedajšia manželka skúšali ponúkať čokoľvek: od luxusných vôní cez rúška a rôzne vyšetrenia až po údajnú dražbu diamantu v hodnote 96 miliónov eur v Bratislave. Výsledok? Nefunkčné weby, sťažnosti zákazníkov za nedodaný tovar a spochybiteľná kvalita.

Tento výpočet projektov zďaleka nie je konečný. Už len podľa zaregistrovaných domén ich mohlo byť niekoľko desiatok a ich analýza by trvala ďalšie týždne.

Narastajúce dlhy a exekúcie

Tu sa dostávame k možnému motívu súčasných aktivít muža, ktorý je známy skôr ako Mr. Slovak. Krekáňovci po sebe zanechali spúšť v podobe zadlžených firiem, sporov so zamestnancami a verejných dlhov voči štátu. Mnohé firmy síce „utopili“, no dlhy ich dobehli aj osobne.

Všetky informácie uvedené v tomto článku sme získali výlučne z otvorených zdrojov a oficiálnych registrov dostupných pre kohokoľvek s internetovým pripojením.

Martin Krekáň čelí exekúciám za dlhy v zdravotnej poisťovni a v nebankovkách.

Exmanželka má na krku viac ako 20 exekúcií (od SPP až po mesto Bratislava). Hoci vlastní podiely v desiatkach nehnuteľností a pozemkov, všetky sú zablokované exekútormi.

Okrem dlhov sprevádza Krekáňa a jeho rodinu aj zvláštna aura „sektárstva“. Našli sme videá, kde ich dieťa recituje nezrozumiteľné slová, a komentáre exmanželky plné zmätených ezoterických vyjadrení. Hoci členstvo v konkrétnej sekte potvrdené nemáme, ich online stopa pôsobí prinajmenšom znepokojivo.

Nový predajný artikel: nenávisť a strach

Keď prestali fungovať pásy na chrbát a vymyslené diamanty, Martin Krekáň našiel nový „produkt“: ľudské emócie.

Projekt Mr. Slovak (iróniou je, že vraj veľký slovenský patriot si zvolil anglický názov) funguje na jednoduchom princípe. Krekáň pochopil, že hoaxy, agresivita, útoky na odborníkov a prehnaný no falošný patriotizmus generujú obrovskú pozornosť.

Relevantné statusy dopĺňa zmes politickej propagandy, dezinformácií na rôzne témy vrátane pandémie a podpory ruských naratívov. Nechýbajú útoky proti Českej republike s ohľadom na spoločné dejiny v jednom štáte. Vladimír Mečiar je bizarene vyobrazovaný ako svätec na svätom obrázku. Život v socializme je autorom prezentovaný výlučne pozitívne – rovnako sú spochybňované udalosti súvisiace s okupáciou v roku 1968.

100 % slovenská biblia za výhodnú cenu

K facebookovej stránke prislúcha web www.mrslovak.com. Obsahuje množstvo podstránok, ktorých spoločným menovateľom je „Prvá slovenská ľudová Biblia – 100% slovenská“. Autor jej tlačенú verziu ponúka za 229 eur, elektronickú na darčekom USB kľúči za 20 eur a online ihneď dostupnú verziu bezplatne.

Ako autor „biblie“ je uvedený „Slovenský národ“. Jej obálka je identická so spracovaním obálok, ktoré sa používajú na záverečné práce vysokoškolských študentov. Podľa informácií na webe autor každý mesiac online verziu biblie aktualizuje o nové dodatky.

Z rozsiahleho materiálu sa dozvieme napríklad to, že „Slovensko je svetovou krajinou s 250 000 rokmi histórie“. Autor ponúka aj svoju novú vlajku Slovenska, ktorú pomenoval ako „ušľachtilá sLOVEnská vlajka Mr. Slovak“.

Porušil autorský zákon?

Aj keď celkové spracovanie knihy pôsobí z grafického hľadiska amatérsky, autorovi nemožno uprieť prácu, ktorú vynaložil na kompiláciu viac než 1 000 krátkych textov opisujúcich históriu, osobnosti a rôzne zaujímavosti týkajúce sa slovenskej histórie a súčasnosti.

Tu však ocenenie jeho činnosti končí – pri niektorých textoch sme zistili, že pochádzajú z iných webových stránok, v knihe nie sú vôbec zazdrojované. Problém s autorskými právami môže nastať aj v prípade fotografického materiálu – uviesť len zdroj pod fotografiou nestačí.

Jadro „biblie“ je relatívne faktografické. Tretia štvrtina knihy prináša niekoľko bizarností príznačných pre aktivity Martina Krekáňa aj z minulosti.

Jednu kapitolu venuje zriadeniu ministerstva šťastia. V ďalšej zobrazuje historické slovenské osobnosti na ich reálnych portrétoch, avšak s digitálne upravenými ústami, ktoré sa neprirodzene usmievajú so žiariacimi bielymi zubami.

„Limitovaná slovakovka“ na predaj

V časti „Mierová rezolúcia Referendového Vyhlásenia Človeka“ označuje všetky referendá, protesty a petície za neúčinné, pretože „štátna moc požiadavky nositeľa moci, t. j. národa, ignoruje“.

Autor biblie následne dôrazne odsudzuje dodávky zbraní a kritizuje dianie počas pandémie – povinné testovanie a povinné nosenie rúšok – a v rovnakej pasáži spomína aj tému rodovej identity.

„Týmto dávame na vedomie celému svetu, že sme pripravení prevziať riadenie vlasti do vlastných rúk, výlučne v súlade s Prirodzeným a Rodovým právom,“ uvádza

o pár riadkov nižšie. Prítomná a výrazná obhajoba neutrality ako protipólu k NATO je doplnená o podporu dnes už neexistujúceho združenia Slovenskí branci.

Obraz biblie na záver dopĺňa ponuka ekonomických projektov napojených na M. Krekáša vrátane pásu na chrbticu. Nechýbajú vesmírno-náboženské témy, ktorým sa spoločne s bývalou manželkou venovali v minulosti prostredníctvom iných projektov.

V biblii sa nachádza aj idea zavedenia novej meny, respektíve energetického kvantového platidla – bankovky s insígniami projektu Mr. Slovak. K bankovkám má M. Krekáš blízko – ich zberateľstvu sa venuje jemu blízka osoba. Na webe projektu Dr. Vystriša Krekáš ponúka „unikátny slovenský výrobok – pamätnú slovakovku – Vystri sa![®]“ za takmer päť eur.

Len ďalší kšeft

Hoci sme na začiatku pracovali s alternatívou, že projekt Mr. Slovak môže byť súčasťou komunikačno-politického subjektu, tak žiadne indície tomu nenasvedčujú. S vysokou pravdepodobnosťou stojí za jeho každodenným, vytrvalým a odhodlaným úsilím finančný cieľ.

Podľa našich záverov je Martin Krekáš obchodníkom na dvoch úrovniach. V prvej obchoduje s informáciami. Tak, ako mnohí influenceri, politici, známe osobnosti a ďalší pochopil lákavosť šírenia hoaxov a propagandy – atraktivitu závadového obsahu. Agresivita, útoky na medzinárodné spoločenstvá, prehnaný patriotizmus, nadradovanie Slovákov, spochybňovanie elít a odborníkov – práca s emóciami – to sú hlavné ingrediencie jeho online aktivít, ktoré mu prinášajú desiatky tisíc sledovateľov a dennú interakciu.

Tu sa dostávame k druhej úrovni. V prvej oslovuje masy s cieľom prilákať ich na druhé poschodie, to najviac kľúčové. Tam, kde sa robí biznis – predaj rôzneho, miestami pochybného, tovaru. Naplnenie hlavného a jediného cieľa projektu Mr. Slovak je generovať finančný zisk.

Martin Krekáš nie je bojovník za pravdu. Je to obchodník s informáciami, ktorý vymenil predaj nekvalitného tovaru za predaj nebezpečných manipulácií. Rozdiel je len v tom, že kým zdravotnícky pás pomôcť jednotlivcovi nemusí, systematické šírenie dezinformácií a rozdeľovanie spoločnosti škodí nám všetkým.

6 STRATCOM PRE ODBORNÚ VEREJNOSŤ

V rámci svojej činnosti sa projekt Hoaxy a podvody venoval zverejňovaniu odborných materiálov, štúdií, odporúčaní a skúseností expertov v oblasti strategickej komunikácie s cieľom edukačne pôsobiť nielen na širokú, ale aj odbornú verejnosť. Príkladom takejto formy stratcomu boli nasledujúce dva príspevky.

Jurij Bezmenov, nebohý bývalý propagandistický agent KGB, v roku 1984 objasnil **spôsob hybridného pôsobenia Kremľa** potom, čo utiekol do Kanady – o jeho názoroch informoval projekt Hoaxy a podvody v kontexte vtedajšieho vývoja udalostí na Slovensku:

1. **Demoralizácia** – neschopnosť ľudí vnímať pravdivé informácie a fakty.
2. **Destabilizácia** – najmä v oblasti hospodárstva, medzinárodných vzťahov a bezpečnostného systému.
3. **Kríza** – taká, ktorá odštartuje násilnú zmenu štátnej moci a ekonomiky.
4. **Normalizácia** – zavedenie vlády na čele s diktátorom, ktorý nasľubuje raj na zemi a vyrazí do Moskvy vtierať sa vrahom (zároveň vyvoláva dojem, že situácia je pod kontrolou).

Rámec RESIST 3 vyvinutý Dr. Jamesom Pammentom, riaditeľom Inštitútu psychologického výskumu obrany na Univerzite v meste Lund, ponúkal štruktúrovaný prístup pre vládnych komunikátorov, ale aj občanov na budovanie odolnosti voči informačným hrozbám:

1. **Recognise (Rozpoznať):** Identifikácia a posúdenie informačných hrozieb. Zahŕňalo to pochopenie rozdielu medzi misinformáciou (nepravdivé informácie zdieľané bez úmyslu zavádzať), malinformáciou (prekrútenie pravdivých informácií s cieľom zavádzať) a dezinformáciami. Dôraz sa kládol na rozpoznávanie naratívov a podozrivého správania (napr. koordinovaná aktivita či automatizácia).
2. **Early warning (Včasný varovanie):** Monitorovanie rizík s cieľom chrániť priority a publikum. Zahŕňalo to zavedenie digitálneho monitorovania a používanie hodnotení rizík na predvídanie hrozieb skôr, ako sa rozšíria.
3. **Situational insight (Prehľad o situácii):** Premena zozbieraných údajov na praktické a použiteľné prehľady pre rýchlu reakciu. Cieľom bolo poskytnúť jasné a stručné informácie (tzv. „So what?“) pre vedúcich pracovníkov a politických poradcov.
4. **Impact analysis (Analýza dopadu):** Stanovenie priorít a eskalácia hrozieb na základe posúdenia ich vplyvu. Pomáhala to určiť, či bolo vôbec potrebné reagovať.

a klasifikovať hrozbu (napr. či išlo o bežnú debatu, škodlivý prejav alebo zahraničné zasahovanie).

5. **Strategic communications (Strategická komunikácia):** Implementácia účinných komunikačných stratégií. Zahŕňalo to proaktívne reakcie (napr. informačné kampane na zvýšenie povedomia verejnosti) a reaktívne reakcie (napr. vyvracanie dezinformácií – „debunking“ alebo ponúkanie protinaratívu).
6. **Tracking effectiveness (Sledovanie efektívnosti):** Hodnotenie komunikácie a procesov s cieľom zlepšiť ich. Nešlo len o meranie úspešnosti kampane, ale aj o hodnotenie interných procesov (napr. rýchlosť reakcie, spolupráca tímov), aby sa organizácia mohla z incidentov poučiť.

7 MEDZINÁRODNÉ FÓRUM STRATCOM UNDER PRESSURE 2025

Občianske združenie Hoaxy a podvody zorganizovalo v dňoch 5. – 6. novembra 2025 v Bratislave svoje prvé medzinárodné fórum STRATCOM UNDER PRESSURE 2025. Po presune Globsec Forum do Prahy išlo o prvé podobné podujatie zamerané na bezpečnosť, ktoré bolo zorganizované vo väčšom rozsahu na Slovensku.

Celkovo sa ho zúčastnilo vyše 100 hostí z 30 krajín Európy a z Kanady, vrátane predstaviteľov medzinárodných organizácií, veľvyslancov a členov diplomatických misií, politických predstaviteľov, bývalých členov vlád a bývalých príslušníkov bezpečnostných zložiek či ďalších expertov.

Okrem bezpečnosti dominovali medzi diskutovanými témami oblasti ako strategická komunikácia, geopolitický vývoj vo svete, zasahovanie do procesov demokratických volieb, digitálna bezpečnosť, boj proti dezinformáciám a ruskej propagande, ruská vojna v Ukrajine, sociálne siete, Európska únia a budúcnosť strategickej komunikácie na Slovensku.

Aj keď išlo o prvý ročník fóra projektu Hoaxy a podvody, podujatie na základe spätnej väzby od jeho účastníkov svojim rozsahom, programom a logistickým zabezpečením prekonal očakávania jeho organizátorov, ktorí plánujú jeho pokračovanie v novembri 2026.

Prehľad diskusných panelov a ich moderátorov so spíkrami:

Opening speeches

David Púchovský – zakladateľ Hoaxy a podvody; Karen Mollica – veľvyslankyňa Kanady na Slovensku

Keynote speech

Miroslav Wlachovský – bývalý minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR

I. Politics as a Rudimentary Element of StratCom and Countering Disinformation

Juraj Krúpa – poslanec; Jaroslav Naď – bývalý minister obrany SR; Róbert Ondrejcsák – bývalý štátny tajomník ministerstva obrany SR (moderátorka: Jana Krescanko Dibáková – denník SME)

II. StratCom and Disinformation Channels as a New Mainstream

Vladimír Šnidl – Denník N; Domicián Zahorjan – zakladateľ NEST Institute, bývalý analytik Centra boja proti hybridným hrozbám; Andrea Michalcová – riaditeľka Centra pre informovanú spoločnosť (moderátor: Samuel Marec – publicista)

III. Foreign Interference in Elections

Martin Klus – bývalý štátny tajomník ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR; Thomas Kurz – veľvyslanec Nemecka na Slovensku; Jennifer Irish – riaditeľka Integrity Lab na Ottawskej univerzite (moderátor: Martin Hodás – denník SME)

IV. Digital and Cyber Security of State vis a vis Disinformation

Samuel Migal' – minister investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR; Irena Bihariová – poslankyňa; Peter Terem – prorektor, Univerzita Mateja Bela (moderátor: Mario Nicolini – Ambrella)

V. Military Aspects of StratCom: What We Did (Not) Learn from Russian Aggression in Ukraine?

Pavel Macko – bývalý zástupca Náčelníka Generálneho štábu OS SR; Martin Sklenár – Globsec, bývalý minister obrany SR; Dominik P. Jankowski – riaditeľ ekonomického a bezpečnostného výboru pri parlamentnom zhromaždení NATO (moderátor: Victor Breiner – riaditeľ Infosecurity.sk)

VI. Technological Aspects of StratCom and Fighting Disinformation

Mária Bieliková – riaditeľka Kempelenovho inštitútu inteligentných technológií; Peter Košinár – senior malware researcher, ESET; Tomáš Kriššák – Gerulata Technologies (moderátor: Jakub Goda, expert na sociálne siete)

VII. Enemy at the Gates: Containing Russians

Alexander Duleba – SFPa; Anders Lindren – zástupca veľvyslanca Švédska na Slovensku a v Rakúsku; Pasi Tuominen – veľvyslanec Fínska na Slovensku a v Česku (moderátor: Pavol Demeš, analytik)

VIII. Digital Services Act: The EU's Active Defense?

Odborník na legislatívu a reguláciu; Veronika Ostrihoňová – europoslankyňa; Andrew Lee – viceprezident pre vládne záležitosti, ESET

IX. StratCom 2.0. in Slovakia: The Way Forward

Peter Köles – bývalý vedúci oddelenia strategickej komunikácie na ministerstve zahraničných vecí; Domicián Zahorjan, zakladateľ NEST Institute, bývalý analytik Centra boja proti hybridným hrozbám; Victor Breiner – riaditeľ Infosecurity.sk, bývalý poradca ministra obrany (moderátor: David Púchovský – zakladateľ Hoaxy a podvody, bývalý príslušník Policajného zboru v oblasti strategickej komunikácie)

Viac informácií o podujatí bolo zverejnených na vyhradenom webovom sídle fóra www.stratcomunderpressure.com a v samostatnej publikácii, ktorá okrem detailného prehľadu všetkých diskusných panelov priniesla ich analýzu so zameraním na päť kľúčových zistení a dôležitých výrokov účastníkov. Ak máte záujem o túto publikáciu, môžete napísať na info@hoaxyapodvody.sk. Videozáznamy niektorých diskusných panelov sú dostupné na YouTube kanáli a Spotify Hoaxy a podvody.

Partneri STRATCOM UNDER PRESSURE 2025: ESET, Veľvyslanectvo Kanady, SHAPE Production, AudiologicPRO a INFINITY Reklama.

8 CESTA DO UKRAJINY

V júli 2025 absolvovali zástupcovia občianskeho združenia Hoaxy a podvody zahraničnú pracovnú cestu naprieč Ukrajinou. Jej hlavným cieľom bola výroba audiovizuálnych a fotografických materiálov s cieľom prezentovať fakty o ruskej vojne pre slovenské publikum a uzatvoriť dohody o medzinárodných spoluprákach s miestnymi štátnymi inštitúciami a mimovládnyimi organizáciami.

Na finančnom zabezpečení cesty sa výraznou mierou podieľala Nadácia otvorenej spoločnosti. Hlavnú časť programu zabezpečilo Veľvyslanectvo Ukrajiny v Slovenskej republike.

Projekt Hoaxy a podvody nahral a v nasledujúcich mesiacoch spracoval sedem rozhovorov na tému ruskej vojny, strategickej komunikácie, dezinformácií, propagandy, obranyschopnosti a kontextuálneho vývoja z pohľadu Slovenska s nasledovnými respondentmi:

- Hlib Fiščenko, bezpečnostný analytik
- Dmitro Krasňanský, vojnový veterán
- Ľudmyla Dolhonovská, bývalá poradkyňa generála Zalužného
- Stanislav Želichovský, politológ
- Jurij Savčuk, riaditeľ Múzea vojny
- Peter Krenický, slovenský kňaz slúžiaci v západnej Ukrajine (v minulosti Melitopol')
- Mykola Bielieskov, vojensko-bezpečnostný analytik

Priebeh pracovnej cesty bol spracovaný a priebežne zverejňovaný formou reportážnych videí, fotografií a textových zápiskov vo viacerých statusoch na sociálnych sieťach projektu.

V posledný deň pobytu v Kyjive došlo k incidentu v miestnej kaviarni. Počas nahrávania rozhovoru s jedným z respondentov bola príslušníkmi ukrajinských spravodajských a bezpečnostných služieb v civilnom oblečení na terase kaviarne zadržaná staršia žena, neskôr na miesto dorazili uniformovaní policajti a pyrotechnici.

Ako neskôr ukrajinské inštitúcie²³ a média informovali, žena priniesla so sebou do kaviarne výbušné zariadenie, ktoré mala dostať od agentov spolupracujúcich s Ruskou federáciou. Tí sa pod legendou vydávali za Ukrajincov a požiadali ju priniesť „nešpecifikovanú zásielku“ do konkrétnej kaviarne. Išlo o rozšírenú taktiku ruských spravo-

dajských služieb na zneužívanie civilistov. V tomto prípade bola akcia odhalená včas a k tragédii nedošlo.

V rámci pracovného programu sa zástupcovia občianskeho združenia Hoaxy a podvody stretli s predstaviteľmi **Centra pre strategickú komunikáciu** pod gesciou Ministerstva zahraničných vecí Ukrajiny, **Centra pre boj s dezinformáciami** pôsobiaceho pod Národnou a bezpečnostnou obrannou radou a **Múzea vojny**, s ktorými sa dohodli na vzájomnej spolupráci v oblasti boja proti ruskej propagande v Ukrajine a na Slovensku rôznymi metódami a spôsobmi vrátane výmeny informácií a vzájomného vzdelávania. Za rovnakým účelom bolo podpísané memorandum o spolupráci medzi projektom a **Inštitútom pre európske bezpečnostné štúdiá**.

Jednou z prvých foriem medzinárodnej spolupráce bolo vypracovanie slovenského prekladu publikácie *Rašizmus je...*, pôvodne vydanej v rámci Centra pre strategickú komunikáciu, a jej následná distribúcia pre slovenskú verejnosť v roku 2026.

23 <https://t.me/SBUkr/15407>

9 PREDNÁŠKOVÁ ČINNOSŤ

V kalendárnom roku 2025 zaznamenalo občianske združenie Hoaxy a podvody zvýšený záujem o prednáškovú činnosť zo strany škôl, a to aj napriek kontinuálnej dezinformačnej a spolitizovanej kampani.

Sedem lektorov z projektu prednášalo pre 3 141 študentov a ich pedagógov na 49 základných, stredných a vysokých školách po celom Slovensku v 25 mestách. Celkovo bolo zrealizovaných pre školy 95 bezplatných prednášok, čo je v priemere viac než dve prednášky týždenne počas školského roka.

Prednášky a workshopy boli zamerané na vzdelávanie v oblasti sociálnych sietí, závislosti od internetu, online šikany, napodobňovania život ohrozujúcich trendov, rozpoznávania falošných informácií a príbuzných tém. Teoretické časti boli doplnené interaktívnymi cvičeniami. Ich časť bola inšpirovaná edukačnými modulmi, s ktorými sa lektori oboznámili v rámci vzdelávacích programov, ktorých sa zúčastnili.

Okrem aktivít na školách členovia projektu zorganizovali niekoľko diskusií pre širokú verejnosť a vďaka spolupráci s Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR zrealizovali prednášky pre stovky seniorov na tému hoaxov a podvodov v deviatich mestách po celom Slovensku v rámci podujatia Dni seniorov (Roadshow 2025 – Festival digitálnych zručností).²⁴

V prípade záujmu o prednášky je možné kontaktovať občianske združenie Hoaxy a podvody na e-mailových adresách miroslav@hoaxyapodvody.sk alebo info@hoaxyapodvody.sk.

9.1 DEZINFORMAČNÁ KAMPAŇ

Koncom júna 2025 bola spustená dezinformačná kampaň voči občianskemu združeniu a jeho prednáškovej činnosti na školách. Politicky aktívna osoba, členka strany Smer-SSD, v tom čase pôsobiaca na Ministerstve obrany SR, Jana Jányová, na svojich sociálnych sieťach vo videu uviedla nasledovné informácie: „Aktivista David Púchovský, dnes tvár progresívnej ‚queer‘ agendy a asistent poslanca Jaroslava Spišiaka za Progresívne Slovensko, chodí po školách a rozpráva deťom o takzvaných queer identitách a nebinárnosti pod rúškom tolerancie (...). Bez súhlasu rodičov. Bez diskusie. Niečo nemorálne.“

O niekoľko dní neskôr riaditelia a pedagógovia z niektorých škôl kontaktovali tím Hoaxy a podvody, ktorému preposlali oficiálny pokyn z Regionálneho úradu školskej

správy, ktorého cieľom malo byť preverenie prednáškovej činnosti občianskeho združenia.

V rovnakom období minister školstva Tomáš Drucker zvolal tlačovú konferenciu²⁵, na ktorej sa ohradil voči dezinformačným správam navodzujúcim dojem nekontrolovaného pôsobenia akéhokoľvek občianskeho združenia na pôde škôl. Občianske združenie Hoaxy a podvody verejne podporilo vyjadrenie ministra školstva, s ktorým sa stotožnilo, keďže vo svojej vlastnej činnosti nikdy nepochybovalo a vždy dodržiavalo školský zákon.

V auguste 2025 ministerstvo školstva v oficiálnej odpovedi uviedlo, že **predmetom oznámenej kontroly nikdy nebola činnosť projektu Hoaxy a podvody**, ale to, či nedošlo k pochybeniu pedagógov, ktorí sú podľa školského zákona povinní vyžadovať súhlas rodičov s účasťou žiakov na prednáškach poskytovaných tretími stranami v rámci vyučovacieho procesu, a či predmety prednášok boli v súlade s učebnými osnovami.

Lektori projektu boli vždy pedagógmi informovaní, že žiaci súhlasmi disponovali, respektíve vo výraznej menšine sa bez takéhoto súhlasu prednášok nezúčastnili. Ministerstvo napokon potvrdilo, že kontrola žiadne pochybenia nezistila: „(...) **oslovených bolo 3 827 škôl vo všetkých regiónoch Slovenska. Regionálne úrady školskej správy pri vykonaných kontrolách nezistili žiadne porušenia zákona. Kontrolná činnosť bude pokračovať aj naďalej s cieľom zachovať politickú, ideologickú a náboženskú neutralitu vzdelávania.**“

V septembri 2025 zakladateľ projektu D. Púchovský zvolal tlačovú konferenciu, na ktorej prezentoval uvedené fakty a informácie z ministerstva školstva. Na konferencii sa ohradil voči ničím nepodloženým tvrdeniam J. Jányovej, ktoré kontinuálne preberali dezinformačné médiá. Napríklad, Hlavné správy informovali o „šírení protivládnej propagandy“ počas prednáškovej činnosti projektu. Proti obsahu tohto článku sa ohradilo aj ministerstvo školstva na svojom profile na Facebooku.²⁶

Pre posilnenie transparentnosti občianske združenie zverejnilo v rovnakom období prednášku D. Púchovského na svojom kanáli na YouTube, pričom neskôr tak spravilo aj v prípade jej kratšej verzie. Cieľom tohto kroku bolo tiež uspokojenie dopytu škôl po odborných prednáškach v tejto oblasti.

Napriek uvedeným krokom dochádzalo zo strany J. Jányovej ku kontinuálnemu zverejňovaniu dezinformácií o činnosti občianskeho združenia na školách, v jednom prípade došlo aj k osobnému útoku na matku zakladateľa projektu. **Z uvedeného dôvodu**

²⁴ <https://www.digitalniseniori.gov.sk/o-projekte/roadshow-2025/>

²⁵ <https://www.ta3.com/clanok/1002999/skoly-maju-byt-miestom-vzdelavania-nie-ideologie-stat-preveruje-skolske-prednasky-mimo-osnov>

²⁶ <https://www.facebook.com/hoaxyapodvody/posts/pfbid031QReZsfx1kECbogGunwDtpsQu4WQc1qcX3d4UyWDg-D4iC6yuDFk3x4262KTueZxJl>

boli zo strany občianskeho združenia a D. Púchovského podniknuté trestnoprávne kroky.

Pre kontinuálny tlak z dezinformačnej scény sa k tejto téme opakovane vyjadroval minister školstva T. Drucker, ktorý vysvetľoval podmienky realizácie prednášok externými subjektami na školách. **Takáto snaha sa v rámci tejto časti spoločnosti mýjala účinkom – nepožívala jeho dôveru a sám sa stával terčom dezinformácií a nenávisných prejavov.** Jeho konzistentné postoje či spôsob odbornej a neútočnej komunikácie v napätej atmosfére spoločensko-politického tlaku boli ojedinelým pozitívnym javom v rámci vtedajšej situácie na Slovensku.

Opísané udalosti boli v roku 2025 dôkazom spolitizovaných krokov a útokov politicky exponovaných osôb a nim naklonených dezinformačných médií voči občianskej spoločnosti. Vytváranie hoaxov a paralelnej reality bolo exportované do dezinformačnej siete rôznych tzv. médií, skupín či individuálnych účtov, ktoré vytvárali nové dezinformácie, šíрили nenávisť a v neposlednom rade sa konkrétnym osobám vyhrážali fyzickým ublížením na zdraví či smrťou. Ako bolo uvedené v časti o paralelnej realite o ruských hoaxoch, aj tu dochádzalo k zrážkam s realitou, ktorú stúpenci dezinformácií neakceptovali, nechápali a pokračovali vo svojej činnosti ďalej.

V kontraste s transparentnou a profesionálnou činnosťou projektu Hoaxy a podvody stáli **prednášky pochybných spolkov a združení**, na ktoré projekt proaktívne upozorňoval. V jednom z prípadov išlo o občianske združenie **Obroda Slovanov**, ktoré ponúkalo prednášky školám, pričom si za svoj cieľ kládlo propagáciu slovanských myšlienok, tradícií a ideálov. Toto občianske združenie sa venovalo organizovaniu prednášok, seminárov a vydávaniu publikácií – často kritických voči západnej civilizácii, demokracii a Vatikánu.

V ďalšom prípade sa združenie **Brat za brata** chválilo prednáškou o druhej svetovej vojne na českej základnej škole v Novom Jičíne. Konkrétne neprednášal člen tohto zoskupenia, ale Rostislav Moščák – spolupracovník z partnerskej organizácie Klub vojenskej histórie Tatry Spišské Bystré. Študenti mali počas prednášky možnosť obzrieť si repliky vojenských uniforiem a zbraní. Zároveň bola zverejnená 19-bodová osnova prednášky, v ktorej chýbali kľúčové udalosti, ako napríklad Pakt Ribbentrop-Molotov. Nespomenulo sa ani nič o ukrajinskom hladomore a utláčaní obyvateľov Ukrajinskej socialistickej sovietskej republiky alebo o sovietskych gulagoch.

Do tretice, projekt získal informáciu, podľa ktorej už bývalý učiteľ základnej školy v Bratislave **širil politickú propagandu** medzi žiakmi štvrtého ročníka. Konkrétne išlo o superlatívne vyjadrenia na adresu bývalého československého prezidenta a predstaviteľa komunistickej diktatúry Gustáva Husáka. Podľa slov rodiča: o Husákovi širil osvetu aj v čase, keď sa deti mali učiť napríklad matematiku. Jeho portrét vyvesil na stenu.

10 PODCAST

Prvá dvanásťdielna séria podcastu „Hoaxy a podvody“, moderovaná bývalou televíznou moderátorkou a novinárkou denníka SME Janou Krescankou Dibákovou, pokračovala deviatimi epizódami v prvom polroku 2025. Rozhovory boli nahrané v podcastovom štúdiu Shape v Bratislave s nasledovnými témami a personálnym obsadením:

Kto je tvárou ruskej propagandy na Slovensku?

- Alexander Duleba, politológ a analytik
- Filipp Sedov, Rus žijúci na Slovensku, lektor a občiansky aktivista

Ako Slovensko (ne)zvláda boj proti dezinformáciám?

- Otakar Foltýn, v tom čase koordinátor strategickej komunikácie Úradu vlády ČR
- Daniel Milo, bývalý riaditeľ Centra boja proti hybridným hrozbám

Hybridné hrozby z pohľadu Európskej únie a NATO

- Pavel Macko, bývalý zástupca Náčelníka Generálneho štábu OS SR
- Vladimír Šucha, bývalý vedúci zastúpenia Európskej komisie na Slovensku

Svet po nástupe Trumpa: Zničia nás dezinformácie?

- Miroslav Wlachovský, bývalý minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR
- Branislav Ondrášik, publicista

O svete slovenských dezinformačných médií

- Lukáš Diko, šéfredaktor Investigatívneho centra Jána Kuciaka
- Martin Hodás, novinár denníka SME

Diskusia o nenávisti, šikane a boji

- Kristína Tormová, herečka
- Zuzana Juráneková, supervízorka na pomoc mladým (IPčko)

Ako hoaxy ničia celé Slovensko

- Domicián Zahorjan a Patrik Haburaj, bývalí analytici z Centra boja proti hybridným hrozbám, Inštitút pre nové bezpečnostné hrozby – NEST Institute

Prečo sme verili hoaxom a ako sme sa z toho dostali

- Juraj a Marek, respondenti dvoch generácií, ktorí verili hoaxom

Ako prežiť dobu nenávisti a hoaxov

- Ľubomír Daňko, bývalý riaditeľ NAKA, analytik Nadácie Zastavme korupciu
- Jakub Goda, expert na sociálne siete

V rámci spolupráce s novinárkou denníka SME vzniklo 14 „reels“ videí, ktoré rýchlou formou opisovali hoaxy týždňa šíriace sa v danom období a štyri živé vysielania so zakladateľom projektu D. Púchovským pre poskytnutie širšieho pohľadu na aktuálne dianie v slovenskom informačnom priestore.

Mimo prvej série boli vyhotovené dva špeciálne podcasty moderované D. Púchovským so športovcami: prvý s českým hokejovým brankárom Dominikom Hašekom na tému „**Prečo sú ruskí športovci zodpovední za zabíjanie Ukrajincov?**“ a druhý so slovenským atlétom Matejom Tóthom pod názvom „**Zrazu sa z niektorých stali vlastenci**“.

Získaný podpis od D. Haška bol zo strany projektu Hoaxy a podvody ponúknutý do dražby pre svojich sledovateľov na sociálnych sieťach. Za sumu 250 eur ho získal slovenský herec a moderátor Juraj Bača. Celú vydraženú čiastku daroval do zbierky iniciatívy Mier Ukrajine a ďalších organizácií na obrannú podporu ukrajinskej armády, čo bolo podmienkou zapojenia do dražby.

Druhá séria podcastu Hoaxy a podvody odštartovala v predvianočnom období v roku 2025. Moderátorom bol D. Púchovský, ktorý si do prvej epizódy nazvanej „**Ako prežiť Vianoce bez hoaxov?**“ pozval psychologičku Kristínu Blažekovú a novinára z Denníka N Vladimíra Šnídla. Podcast plynule pokračoval ďalšími epizódami v nasledujúcom roku.

11 PODVODY

Projekt Hoaxy a podvody pokračoval v preventívno-edukačnej činnosti v oblasti online podvodov v roku 2025. Napriek pravidelnej komunikácii aj zo strany Policajného zboru naďalej dochádzalo k úspešným podvodným konaniam, o ktorých informovali masmediálne zdroje.

V online prostredí išlo najčastejšie o techniky: **spoofing** (falšovanie identity telefónneho čísla), **vishing** (falošné telefonáty) a **phishing** (získavania citlivých informácií). Popri nich bol badateľný **vzostup a zneužívanie umelej inteligencie** (AI), ktorá zabezpečila pre podvodníkov flexibilné a rôznorodé možnosti v oblasti generovania obrázkov, videí alebo falošného hlasu na podporu ich podvodných zámerov – vďaka AI dochádzalo k posilneniu autenticity takéhoto obsahu a ústupu jeho podvodného charakteru do úzadia.

Okrem online komunikácie projekt Hoaxy a podvody vykonával prednáškovú činnosť zameranú na ochranu seniorov pred falošnými správami a podvodmi, ktorej sa venuje samostatná kapitola tejto správy.

11.1 ZNEUŽÍVANIE INŠTITÚCIÍ A SÚKROMNÝCH SPOLOČNOSTÍ

Osobitným typom podvodu bolo **vymáhanie pokút** v mene štátnych inštitúcií. Takto zasielané výzvy formou SMS správ sa týkali napríklad sankcií za prekročenie maximálnej povolenej rýchlosti alebo za neuhradenie faktúr pre dodávateľov elektrickej energie. Ich spoločným menovateľom bol priložený [www odkaz](#), ktorý zabezpečoval presmerovanie na podvodný formulár, kde mala potenciálna obeť uviesť citlivé údaje, najčastejšie týkajúce sa platobnej karty. Nechýbali slovné spojenia vyvolávajúce nátlak, ktoré vytvárali stav tiesne tak, aby príjemca dostal strach a musel konať okamžite.

Okrem SMS správ boli obdobné podvodné metódy využívané aj prostredníctvom e-mailovej komunikácie. Podvodníci sa napríklad **vydávali za pracovníkov** Všeobecnej zdravotnej poisťovne. Svojim klientom oznamovali údajný **nárok na špeciálnu finančnú náhradu** do výšky 500 eur. Aj tu platilo, že nešlo o zasielanie peňazí, ale ich podvodné vylákание. Inokedy sa o niečo menej nápadný podvod zamerail na povinnú aktualizáciu osobných údajov poistenca – „nevinný“ formulár schovával v následnom kroku pole na vylákание údajov z kreditnej karty.

V prípade podvodov zasielaných e-mailovou komunikáciou bolo riziko pre potenciálne obeť vyššie – **e-mailové správy** boli štruktúrované profesionálnejšie, svojím charakterom poskytovali viac možností, najmä čo sa týkalo grafického spracovania. Podvodníci dokázali vyrábať graficky identickú komunikáciu pomerom 1:1 k oficiálnym správam od skutočných inštitúcií, napríklad od bánk.

Takto skompilované podvodné správy mali väčší potenciál podviesť svojich prijímateľov ako len **SMS správy**. Výhodou esemesiek bola však priamejšia adresnosť, osobnosť a záruka okamžitého doručenia a prečítania, ako aj žiadne riziko v podobe presmerovania do priečinka Spam. Slovenské bankové inštitúcie pravidelne upozorňovali na podobné podvodné schémy, a to aj prostredníctvom notifikácií vo svojich aplikáciách.

Rovnaký postup podvodníci zvolili v prípadoch, keď sa vydávali za spoločnosť Meta a iné technologické firmy. V prípade Meta išlo o e-maily, ktorých cieľom bolo **získanie prístupových údajov** do používateľských kont. Jednou zo zachytených legend bolo vraj porušenie autorských práv pri zverejňovaní niektorých príspevkov, čo je pravdepodobné v prípade mnohých fanúšikovských či niektorých spravodajských portálov – a čo úmerne zvyšuje pravdepodobnosť kliknutia na škodlivý obsah a následné zadanie svojich prihlasovacích údajov do formulára, ktorý sa podobá na reálnej prihlasovacej stránke Facebooku.

Najefektívnejšou obranou bolo **dôsledné preverovanie telefónnych čísel a e-mailových adries**, z ktorých boli odosielané podobné správy. V prípade trvajúcej neistoty boli príjemcom podobných správ k dispozícii oficiálne infoliniky zneužívaných inštitúcií. **Stará-dobrá metóda overovania formou oficiálnych infoliniiek bola odporúčaná projektom Hoaxy a podvody ako najefektívnejší spôsob obrany.**

Obeťami podvodov v pozícii zneužívaných strán neboli len štátne inštitúcie či súkromné firmy, ale aj súkromné osoby. V deepfake videách mal premiér R. Fico oznamovať zasielanie e-mailov o deaktivácii používateľských kont na Facebooku, prezident P. Pellegrini vraj hovoril o novej investičnej príležitosti a minister financií Ladislav Kamenický rozprával o denných zárobkoch až vo výške 800 eur. Ďalšie typy obsahu sa týkali novej formy pomoci pre dôchodcov so špeciálnym formulárom alebo nových typov hazardných hier, ktoré propagovali známi influenceri. **Zneužívanie týchto osôb** poskytovalo podvodníkom opakovane zmienenú autentickosť a kredibilitu v podobe konkrétneho, spoločensky známeho nositeľa (podvodného) odkazu.

11.2 PODVOD SA SKRÝVA V DETAILOCH

Niektoré formy podvodov dosahovali nanešťastie vyššie kreatívne predprípravy. Napríklad, emailová adresa spoločnosti @microsoft.com bola podvodníkmi pozmenená tak, že na miesto prvého písmena „m“ použili dve písmená „r“ a „n“, čo bok po boku imitovalo oficiálnu adresu v tvare „rnicrosoft.com“. Potenciálna obeť tak aj pri kontrole e-mailovej adresy odosielateľa mohla tento malý detail prehliadnuť.

Podobný modus operandi bol použitý v prípade slovenských stránok. Tie v čase zverejnenia verejného varovania neboli ešte aktívne, vlastnou investigatívou ich lokalizoval projekt Hoaxy a podvody:

- flnancnasprava.sk – použitie písmena l namiesto písmena i
- financnasqrava.sk – použitie písmena q namiesto písmena p
- aktualit.sk/aktualiti.sk/aktuality.sk – snaha kopírovať známy mediálny portál

11.3 PODVODNÉ TELEFONÁTY NA VZOSTUPE

Medzi dominantné formy podvodu patrili naďalej podvodné telefonáty, ktoré boli podľa portálu tel-zoznam.sk na historickom maxime – za rok vzrástli o 522 %.²⁷ Pozitívom boli informácie o rozložení podvodných call centier v rámci Európy, čo nie je pravidlom v ázijských či afrických krajinách.

Častým spôsobom podvodných telefonátov bola **legenda o policajtovi**. Volajúci sa vydával za príslušníka Policajného zboru, ktorý volaného informoval, že sa stal obeťou podvodu – napríklad mohol byť zneužitý na falošnú pôžičku. Takto vystrašená obeť mala potenciál spolupracovať vo väčšej miere, a to napríklad formou odoslania zvyšných peňazí na „bezpečný účet“ s cieľom ich „ochrany“. V realite išlo o účet podvodníka a z fiktívnej obete sa napokon stala obeť reálna.

Rola policajta vstupovala do prípadov, kedy sa ňou vyhrážali civilisti. Napríklad, keď došlo k intímnej komunikácii medzi mužom a ženou-podvodníčkou. Onedlho bol muž kontaktovaný inou alebo rovnakou osobou, ktorá ho informovala, že žena je maľoletá a že celú vec ide riešiť ako jej zákonný zástupca s políciou. Telefón bol následne podaný fiktívnemu policajtovi, ktorý „autenticitu“ prípadu potvrdil, avšak nakoniec volaného informoval o ponuke uhradenia „sankcie“, vďaka ktorej sa prípad nebude ďalej oficiálne riešiť.

Policajná legenda vstupovala do podvodných e-mailov, ktoré boli podpísané „policajným prezidentom/prezidentkou“. Svoju obeť obviňovali zo spáchania trestného činu, napr. sledovania detskej pornografie.

Za účelom presvedčenia o autentickosti policajnej legendy boli obetiam zasielané sfaľované policajné preukazy, prípadne ukradnuté/stratené občianske preukazy reálnych osôb, medzi ktorými boli aj zosnulé osoby.

Na obranu proti policajným podvodom platili tri rady: polícia vás nikdy nebude žiadať o peniaze; polícia vám nikdy nepošle fotku služobného preukazu; polícia vás nikdy nebude navádzať, aby ste hocikomu čokoľvek odovzdali. Posledná rada sa týkala podvodov, ktoré v prvej fáze vznikli vo virtuálnom/telefonickom svete a vo finále sa presunuli do reality, keď obeť odovzdala hotovosť konkrétnej osobe alebo ju ponechala na určenom mieste.

27 <https://tel-zoznam.sk/blog/podvodne-telefonne-cisla-statistika-2025/>

Podvodné volania boli realizované aj v mene investičných poradcov, odborníkov na kryptomeny či pracovníkov bánk, ktorí chceli „zachraňovať účty a investície“, poskytovali falošné poradenstvo alebo žiadali o zaplatenie vysokých poplatkov a podobne. Nielen pri tomto scenári mohlo dôjsť k vynútenému nainštalovaniu aplikácie na diaľkové ovládanie telefónu/počítača, ktorá umožnila odcudziť finančné prostriedky bez toho, aby obeť dobrovoľne vydala svoje prístupové údaje.

11.4 PODVODNÍCI IŠLI S DOBOU

Podvodníci boli vynaliezaví a prispôbovali sa trendom či novým technológiám. Svedčia o tom aj nasledujúce tri prípady zachytené tímom Hoaxy a podvody v roku 2025.

V prvom prípade dochádzalo k odoslaniu správy cez WhatsApp od konkrétnej osoby, ktorej účet už bol pod kontrolou podvodníka. Táto osoba žiadala svojho známeho **o zahlasovanie v akejsi ankete na podporu jeho/jej dieťaťa**. Podobné správy vychádzali z reality, preto bola ich hodnovernosť vysoká. Po zahlasovaní vo fiktívnej ankete obeť podvodu klikla na tlačidlo, ktoré vykonalo autorizáciu jej telefónneho čísla cez WhatsApp a následne tak poskytla prístup svojmu WhatsAppu podvodníkovi – a ten začal kontaktovať v jej mene jej priateľov, napríklad so žiadosťami o finančnú pôžičku.

V druhom prípade išlo o trend **srdcervúcich príbehov**, v ktorých vystupovali údajní bývalí zamestnanci konkrétnych spoločností, ku ktorým sa zamestnávateľ správal zle a bezdôvodne ich prepustil (DM drogéria, Douglas – obe zneužitie). Oni sa rozhodli mu to vrátiť tak, že prezradia verejnosti firemné tajomstvo v podobe skvelých ponúk, napríklad kvalitnej kozmetiky za symbolickú cenu z tajných stránok, o ktorých vraj vedia iba zamestnanci. Na konci dňa išlo vždy o podvod.

V treťom prípade dochádzalo k **premenovaniu súkromných facebookových účtov na META IA** nasledovným spôsobom, ktorý bol prezentovaný tímom projektu Hoaxy a podvody spoločne s radou, čo v takejto situácii robiť:

1. Dostanete správu od profilu „Meta IA“. Tvrdí, že váš účet porušil pravidlá a bude zablokovaný do 24 hodín, ak nepotvrdíte svoju identitu cez priložený odkaz.
2. Odkaz vás presmeruje na falošnú stránku, ktorá vyžaduje prihlasovacie údaje vášho účtu na Facebooku.
3. Ak tam zadáte svoje prihlasovacie údaje, útočník ich okamžite získa.
4. Následne zmení vaše meno (na META IA) a profilovú fotku.
5. Ak zmení aj heslo, už sa do účtu nedostanete a začne odosielať podvodné správy vašim kontaktom.

6. V domnienke, že im píše zákaznícka podpora služby Meta, môžu rovnako naletieť na podvod a prísť o účet.
7. V niektorých prípadoch vám útočník heslo nezmení ihneď, a to len preto, aby vás bez vášho vedomia špehoval – napríklad sledoval komunikáciu, získal iné dôležité údaje, prevzal vaše firemné stránky alebo spustil podvodné reklamy.
8. V mnohých prípadoch je teda „Meta IA“ len hacknutý profil niektorého z vašich priateľov.
9. Ak si myslíte, že vaše konto na Facebooku napadli hackeri, využite oficiálny nahlásovací formulár na adrese: <http://facebook.com/hacked>.

11.5 ĎALŠIE PODVODNÉ METÓDY V ONLINE PRIESTORE

- Podvodné ponuky na prácu v zahraničí zasielané prostredníctvom WhatsApp-u.
- Podvodné ponuky na lukratívne zárobky (40 – 60 eur za hodinu pre spoločnosť Packeta – zneužili značku firmy, vysoké zárobky za klikanie/lajky/recenzie na sociálnych sieťach, príp. reálne vyplatený, no nízky zárobok na začiatku vykonávanej práce, ktorý sa rýchlo premení na stratu a tá prepukne do závislosti zarobiť všetko späť, k čomu nedôjde).
- Falošné zbierky na pomoc neexistujúcim ľuďom (AI fotografie).
- Falošné zbierky na pomoc reálnym ľuďom v núdzi (pozmenené číslo účtu).
- Falošné správy o dedičstve veľkého majetku zo zahraničia.
- Podvodné predaje produktov za extrémne nízke ceny.
- Podvodné návody na bezplatné nákupy (napr. na Shein, podvod s pomocou AI hlasu).
- Podvodné rozpredávanie sortimentu „skrachovaných predajní“ (AI obrázky/fotografie).
- Streamovacia aplikácia Spotify zadarmo s pomocou špeciálnej aplikácie (zavíruje telefón s Androidom, upozornil na to aj ESET).
- Podvodné recenzie produktov, ktoré nikdy nebudú odoslané alebo majú nízku kvalitu (technika fiktívnych AI recenzentov/influencerov).
- Podvodné inzeráty na predaj/prenájom nehnuteľností (cieľ: vylákať financie napríklad za rezervačný poplatok).
- Podvodné súťaže o nereálne produkty („Napíš komentár, môžeš vyhrať auto.“ – zneužitá spoločnosť Škoda).

11.6 AKO NENALETIEŤ PODVODNÍKOM

- Nenechať sa oklamať mimoriadne výhodnými ponukami na prácu a kúpu produktov alebo súťažami o prehnané ceny od neoverených/zneužívaných spoločností.
- Používať dvojfaktorové prihlasovacie zabezpečenie pre všetky aplikácie a webové stránky, kde je to umožnené, príp. aj externú zabezpečovaciu aplikáciu.
- Používať náhodne vygenerované heslá cez overené aplikácie, nikdy nepoužívať rovnaké heslo pre viaceré účty.
- Vykonávať kontrolu priamo v aplikáciách, na akých zariadeniach je používateľ aktuálne prihlásený, neznáme prihlásenia okamžite zrušiť.
- Nikdy neposielať nikomu bezpečnostné/prihlasovacie/akékoľvek kódy, ktoré sú doručované do mobilného telefónu alebo e-mailovej schránky.
- Overovať si e-mailové adresy z ktorých prichádzajú výzvy na uhradenie akýchkoľvek platieb.
- Overovať si www adresy online obchodov („https“ je povinné + overovať reálne recenzie).
- Nezadávať údaje z bankomatovej karty nikde okrem nákupných formulárov u overených predajcov.
- V prípade neistoty sa nebáť telefonicky kontaktovať pre overenie políciu, poštu, kuriéra a ďalších, ktorí sami mohli byť zneužití podvodníkmi.
- V prípade vykonaného podvodu ísť okamžite na políciu, kontaktovať banku, prípadne technickú podporu danej služby.
- Diskutovať o online podvodoch medzi rodinnými príslušníkmi a vo svojom okolí.

12 ĎALŠIE AKTIVITY

Rok 2025 priniesol pre tím Hoaxy a podvody niekoľko desiatok bilaterálnych stretnutí na národnej a medzinárodnej úrovni, ako aj účasť na viacerých domácich a zahraničných podujatiach v oblasti bezpečnosti a strategickej komunikácie.

Členovia projektu na týždennej báze proaktívne rozvíjali nielen jeho vývoj a smerovanie do budúcnosti, ale nadväzovali aj oficiálne partnerstvá a spolupráce a pracovali tiež na zlepšovaní vlastných zručností či už priamou účasťou na špecializovaných tréningoch alebo formou inšpirácie od úspešných organizácií a výmenou informácií.

Nasledujúci prehľad nezachytáva všetky aktivity projektu v tejto oblasti.

GLOBSEC

Zástupcovia občianskeho združenia sa zúčastnili podujatia Globsec Forum 2025 v Prahe, kde popri bilaterálnych medzinárodných rokovaní spracovali online prenos z diskusných panelov zameraných na bezpečnosť a strategickú komunikáciu.

Okrem fóra boli zástupcovia projektu pozvaní na ďalšie podujatia organizované organizáciou Globsec, napríklad vo forme odborných diskusií. Jedna z nich sa venovala hrozbe zahraničných pokusov o zasahovanie do demokratických volieb na Slovensku v budúcnosti.

MEDZINÁRODNÉ PODUJATIA V RIGE

Medzi tradičné aktivity projektu patrila účasť na dvoch medzinárodných podujatiach v lotyšskej Rige – Riga Stratcom Dialogue a Digital Frontlines, ktoré sa venovali témam ako umelá inteligencia, jednota Európy či boj proti strachu. Popri inšpiratívnych diskusiách nazbierali predstavitelia projektu cenné medzinárodné kontakty. V minulosti išlo o fóra, ktorých sa bežne zúčastňovali predstavitelia slovenských štátnych inštitúcií.

FESTIVAL POHODA

Projekt Hoaxy a podvody po prvýkrát prezentoval svoju činnosť na festivale – a to rovno na tom najväčšom na Slovensku, na festivale Pohoda, kde mal pre návštevníkov pripravený stánok počas celých troch dní jeho trvania.

Návštevníci festivalu mohli prispieť vlastnou zbierkou hoaxov, dohodnúť si bezplatné prednášky pre školské zariadenia, odnieť si zaujímavý merch a vzdelávacie materiály, poradiť sa o tom, ako bojovať s dezinformáciami a komunikovať s ich obeťami, prípadne sa zapojiť do súťaží či prihlásiť sa na odber newslettera.

Spojenie kultúry a zábavy s vážnou témou boja proti hoaxom prinieslo vysoký záujem návštevníkov o činnosť projektu, rovnako ako aj o verejnú diskusiu moderovanú D. Púchovským s hosťami J. Godom (expert na sociálne siete), Katarínou Klingovou

(Globsec) a V. Šnidlom (Denník N), a preto bola účasť na podobných podujatiach naplánovaná aj do budúcnosti.

MNÍCHOVSKÁ BEZPEČNOSTNÁ KONFERENCIA (LÍDERSKÝ PROGRAM)

Hoaxy a podvody mali zastúpenie na stretnutí absolventov líderského programu Mníchovskej bezpečnostnej konferencie (MSC) v Lisabone, ktoré sa koná každý rok v spolupráci s Körber Stiftung.

V roku 2025 sa v Lisabone stretlo 75 zástupcov z celého sveta – bývalých aj súčasných ministrov, štátnych tajomníkov, poslancov, diplomatov, významných analytikov alebo novinárov. Diskutovať prišli okrem iných aj portugalskí ministri obrany a financií alebo prezident Parlamentného zhromaždenia NATO.

Zástupcovia z Portugalska, NATO, ale aj ďalších organizácií z celého sveta ocenili rozsah a charakter aktivít, ktoré Hoaxy a podvody realizovali v oblasti budovania informačnej odolnosti a boja proti dezinformáciám, najmä čo sa týka vzdelávania mladých ľudí a prednášok pre študentov.

CEDMO

Okrem účasti na diskusnom fóre v Prahe pokračovala inštitucionálna spolupráca medzi projektom Hoaxy a podvody a CEDMO (Central European Digital Media Observatory). Tím analytikov Hoaxy a podvody dodával zistené dezinformačné naratívy, ktorých hodnovernosť organizácia CEDMO preskúmala v rámci prieskumov verejnej mienky. Výsledky tejto spolupráce boli dostupné na <https://cedmohub.eu/cedmo-trends/>.

Na základe tejto medzinárodnej spolupráce bolo v rámci Slovenska napr. zistené:

- 22 % občanov verí tvrdeniu, že ivermektín je účinný liek proti rakovine;
- 30 % občanov verí tvrdeniu, že slovenskí lekári majú výrazne vyššie platy než v Nemecku a Rakúsku podľa výpočtu priemernej mzdy;
- 29 % občanov pripisuje zodpovednosť za vojnu v Ukrajine práve Ukrajine;
- 68 % občanov považuje za dôveryhodné vyjadrenie, že D. Trump označil ukrajinského prezidenta V. Zelenského za diktátora, kvôli ktorého vojne Spojené štáty americké minuli 350 miliárd dolárov.

LOOKING FOR TRUTH - YOUTH AGAINST DISINFORMATION

Zástupca Hoaxy a podvody absolvoval školenie pod vedením organizácie ADEL Slovakia pre mladých ľudí zo Slovenska, Litvy, Maďarska, Ukrajiny, Poľska a Severného Macedónska na boj proti dezinformáciám. Prezentovaný workshop sa stal základnou

schémou pre vytvorenie prispôsobenej verzie pre slovenské školy v rámci prednáškovej činnosti projektu.

MEDIA LITERACY SEMINAR V TŘEŠTI

Na pozvanie zastúpenia Fulbrightovej komisie na Slovensku prednášal zástupca tímu Hoaxy a podvody pre niekoľko desiatok stredoškolských učiteľov z USA, ktorí absolvovali výučbu na školách na Slovensku a v Česku v danom školskom roku.

Dvojdňový seminár sa uskutočnil na zámku Třešť na Morave a predstavoval príležitosť na neformálne diskusie aj so zástupcami akademickej a mimovládnej sféry v Česku alebo s predsedom Senátu ČR.

FIMI SEMINAR V BERLÍNE

Hoaxy a podvody mali zastúpenie na medzinárodnom týždňovom programe organizovanom nemeckou federálnou vládou v Berlíne, ktorý bol zameraný na úlohu a zodpovednosť influencerov a profesionálov z mediálneho prostredia v boji proti dezinformáciám a zahraničnej informačnej manipulácii a zasahovaniu (FIMI).

Program bol určený pre 16 novinárov zo 16 krajín, medzi ktorými boli aj zástupcovia z afrických či juhoamerických krajín, ako aj krajín západného Balkánu alebo Fidži, ktorí diskutovali aj so zástupcami niekoľkých nemeckých ministerstiev, vplyvných think-tankov, mediálnych domov a nemeckými novinármi.

VIZUÁLNE DENNÍKY

Projekt Hoaxy a podvody sa stal mediálnym partnerom výstavy Vizualne denníky od rodiny ukrajinských umelcov (Vlad Juraško, Vika Šumskaja, Valeria Juraško) dlhodobo žijúcich na Slovensku. Výstava prebiehala v priestoroch Flatgallery v Bratislave.

Občianske združenie Hoaxy a podvody malo v roku 2025 zastúpenie aj na **12. ročníku Human Forum** – medzinárodného fóra o demokracii a ľudských právach, ktoré sa konalo v Banskej Bystrici, na **NATO Public Forum** v Haagu organizovanom pre odbornú verejnosť popri prebiehajúcom summite lídrov NATO a takisto na **187. Bergedorf Round Table** vo Vilniuse za účasti bývalých a aktívnych medzinárodných diplomatov a ministrov. Tým D. Púchovský prezentoval vtedajšiu bezpečnostnú situáciu v Slovenskej republike s dôrazom na dlhodobý vývoj pôsobenia hybridných hrozieb a uvedenie konkrétnych prípadov.

Zástupcovia projektu sa zúčastnili výstavy **Fake news** organizovanej Českým spolkom na Slovensku v rámci podujatia Dni českej kultúry, kde diskutovali o falošných správach a online nástrahách pre publikum zložené zo seniorov.

13 TRANSPARENTNOSŤ

Občianske združenie Hoaxy a podvody zverejňuje ekonomicko-organizačné výročné správy v súlade s platnou legislatívou na svojej oficiálnej webovej stránke www.hoaxyapodvody.sk a v Registri účtovných uzávierok s cieľom transparentne informovať verejnosť a partnerov projektu. Výročná správa za rok 2025 bude zverejnená v priebehu roka 2026 v zákonnej lehote.

V kalendárnom roku 2025 bolo financovanie združenia zabezpečované prostredníctvom troch zdrojov: granty, dary od právnických osôb a dary od fyzických osôb. Občianske združenie v uvedenom období nevykonávalo žiadnu podnikateľskú ani komerčnú aktivitu za účelom vytvárania zisku.

Všetky subjekty, ktoré sa v roku 2025 podieľali na financovaní činnosti občianskeho združenia, sú uvedené v záverečnej časti tejto publikácie medzi jeho partnermi. Detailnejšie informácie budú prístupné vo výročnej správe.

Informácie o občianskom združení, jeho aktuálne platných stanovách a štatutárnych orgánoch sú dostupné v Registri mimovládnych informácií, a to v časti Občianske združenia na webovom sídle Ministerstva vnútra SR.

- **Názov organizácie:** Hoaxy a podvody
- **Právna forma:** Občianske združenie
- **IČO:** 56122543
- **Sídlo:** Mlynavičova 1594/8, 851 03 Bratislava-Petržalka
- **Webové sídlo:** www.hoaxyapodvody.sk
- **Registračné číslo:** VVS/1-900/90-69432
- **Registrový úrad:** MV SR
- **Dátum vzniku:** 07. 03. 2024
- **E-mailová adresa:** info@hoaxyapodvody.sk
- **Bankové spojenie:** SK62 0900 0000 0052 2105 5315

Uvedené údaje sú aktuálne k 1.3.2026.

14 ZÁVER

Rok 2025 by sa dal z pohľadu občianskeho združenia Hoaxy a podvody charakterizovať ako rok kontrastov. Činnosť združenia sa oproti jeho prvému roku znásobila a rozšírila výrazne mimo pôsobnosti na sociálnych sieťach.

Nárast počtu účastí na medzinárodných podujatiach, množstvo bilaterálnych rokovaní, organizovanie verejných eventov na čele s výrazným vlastným medzinárodným fórom v Bratislave, ale aj rekordný počet zrealizovaných prednášok pre študentov a seniorov, cesta naprieč Ukrajinou s mnohými verejnými výstupmi, publikovanie vlastných materiálov, nahrávanie podcastov a zistenia produkované na základe dôkladnej investigatívnej činnosti mohli vyvolávať dojem roka, pre ktorého by jediným výstižným pomenovaním bolo slovo úspech. Realita bola iná. **Výrazne doň zasahovali celospoločenské a geopolitické externé faktory, ktoré mali vplyv nielen na činnosť projektu.**

Citeľne obmedzené možnosti v oblasti financovania činnosti limitovali jeho ďalší rozvoj a dosahovanie konkrétnych výsledkov napriek zaznamenanému posunu. Nedo- statok finančných prostriedkov udržiaval stav, kedy každý člen organizácie musel vy- konávať iné zamestnanie, čo spôsobovalo najväčší negatívny dopad na jeho chod – ob- medzovanie časových kapacít jednotlivcov. O to viac boli pre projekt kľúčové finančné zdroje poskytované darcami, organizáciami, inštitúciami alebo inými tretími stranami. Rovnaké problémy boli súčasťou celého neziskového a občianskeho sektora.

K situácii neprispievali kroky štátnych predstaviteľov a nečinnosť inštitúcií, pre ktorých malo byť pôsobenie občianskej spoločnosti v oblasti strategickej komunikácie a hybridných hrozieb doplnkovou či partnerskou formou spolupráce. Žiadny neštátny subjekt nemohol z ekonomických, kapacitných a zákonných dôvodov nahrádzať pa- sívny postoj zodpovedných inštitúcií, ktoré v **roku 2025 kapitulovali na boj s ruskou propagandou a spoluprácu s tretím sektorom.**

Štát stále budoval bariéry medzi sebou a občianskou spoločnosťou, kde videl problém, ak sa jej činnosti zakladali nielen na boji proti falošným správam a propa- gande, ale boli aj v prospech Európskej únie, NATO, demokracie, slobody tlače, menších a inklúzie. **Rozhodnutia vlády boli voči mnohým organizáciám devastačné a výrazne obmedzovali ich ďalší chod.** V niektorých prípadoch dochádzalo k čiastočnému na- hrádzaniu zrušenej štátnej podpory vo forme verejných zbierok zo strany aktívnych občanov a fundraisingových platforiem, avšak ani napriek ich historickému nasadeniu a úspechom neboli uspokojené potreby všetkých občianskych organizácií a ďalších pro- jektov.

Pokračovanie kontinuálnych hanlivých vyjadrení zo strany štátnych predsta- viteľov výrazne prispievalo k polarizácii spoločnosti a vytváralo a udržiavalo v jej časti permanentný odpor voči aktivitám občianskej spoločnosti.

Keďže štát nevykonával verejným spôsobom žiadne aktivity v oblasti prodemokratickej, prozápadnej a proukrajinskej strategickej komunikácie, akýkoľvek mimovládny subjekt zaoberajúci sa týmito oblasťami priťahoval pozornosť bezpečnostných zložiek a dezinformačných médií, ktoré s niektorými štátnymi predstaviteľmi vytvárali efektívny organizmus založený na priamej či nepriamej kooperácii.

Na základe získaných poznatkov dochádzalo zo strany štátu k monitorovaniu takýchto organizácií rôznymi formami vo virtuálnom a reálnom svete vrátane pôsobenia projektu Hoaxy a podvody, čo vyvíjalo neustály tlak na konkrétne osoby a stupňujúce sa riziko v podobe možných ďalších bezprecedentných invazívnych krokov na báze zneužívania bezpečnostných zložiek. Takto nastavená „strategická komunikácia“ štátu zvyšovala riziko dovtedy nepredstaviteľných foriem útokov zo strany časti spoločnosti a osamelých vlkov voči občianskym aktivistom a aktívnym občanom, z ktorých sa stávali spoloční „nepriatelia“ štátu a stúpcov Ruska.

Atmosféra devastovania občianskej spoločnosti, rozsievania nenávisti, geopolitického ukotvovania smerom k Ruskej federácii a dôvodného podozrenia zneužívania bezpečnostných zložiek na obmedzovanie a likvidovanie činnosti mimovládnych združení udržiavali **atmosféru strachu a neistoty**. V takejto situácii bola kooperácia medzi členmi tretieho sektora, ako aj medzinárodná spolupráca a podpora od ďalších inštitúcií a jednotlivcov, najkľúčovejšími premennými z hľadiska zachovania demokracie, rovnosti práv a slobody slova.

Na jednej strane silný geopolitický vplyv volených predstaviteľov štátu deštruoval efektívne pôsobenie štátnych orgánov a mimovládnych organizácií, na strane druhej ich invazívne výpady v podobe štátnej tvorby hoaxov, postupného obnovovania vzťahov s Ruskou federáciou, agresívnej rétoriky, podpory pokračujúcej polarizácie, verbálnych útokov voči konkrétnym fyzickým osobám, vývoja legislatívnych procesov a krokov najvyšších ústavných činiteľov boli predzvesťou toho, akým smerom sa Slovenská republika bude v týchto oblastiach vyvíjať v roku 2026.

Hlavnou a jedinou strategickou úlohou Slovenskej republiky sa stalo zachovanie trestnoprávnej slobody konkrétnych osôb za akúkoľvek cenu – aj za cenu ďalších deštruktívnych krokov voči občianskej spoločnosti a približovania k praktikám a režimu Ruskej federácie.

Úloha znefunkčnenia bezpečnostných a ďalších zložiek v oblasti strategickej komunikácie a ruskej propagandy bola v roku 2025 splnená. Bezpečnosť občanov a tretieho sektora vrátane budúcnosti demokracie, bola ohrozená viac ako kedykoľvek predtým, s hrozbou ďalšieho katastrofálneho vývoja.

15 ĎAKUJEME ZA PODPORU A SPOLUPRÁCU

Rozsah aktivít občianskeho združenia Hoaxy a podvody sa v kalendárnom roku 2025, len v druhom roku jeho pôsobenia, znásobil, o čom vypovedá aj táto správa. Nič z toho by nebolo možné bez podpory občianskej spoločnosti, inštitucionálnych či súkromných partnerov, ale aj všetkých tých, ktorí sa podieľali na tvorbe obsahu, podcastov, na technologickom zabezpečení či inej pomoci v prospech cieľov a poslania projektu. Všetkým patrí úprimné poďakovanie.

Špeciálne poďakovanie a miesto v histórii projektu si svojou činnosťou zaslúžil člen pôvodného tímu Michal Hajdúch, IT programátor, lektor a občiansky aktivista, ktorý náhle odišiel v roku 2025.

Tím projektu Hoaxy a podvody ďakuje všetkým svojim prispievateľom, ktorí sa rozhodli podporiť čoraz širší záber jeho činnosti prostredníctvom platformy Darujme.sk, a to pravidelne či jednorazovo.

Celospoločenský a pretrvávajúci záujem o vzdelávanie v oblasti strategickej komunikácie, ako aj priama podpora činnosti organizácie sú pre celý tím dôkazom, že Slovensko postavené na demokracii, rovnosti občianskych práv a slobôd, inklúzii, rôznorodosti a silných inštitúciách má nádej.

Nemenej úprimné poďakovanie smeruje ďalším jednotlivcom, samosprávam, štátnym inštitúciám, súkromným spoločnostiam, nadáciám a zahraničným ambasádam, ktoré v roku 2025 podporovali občianske združenie Hoaxy a podvody rôznorodými formami – od finančnej cez grantovú a logistickú až po akúkoľvek inú.

Žiadna podpora nebola braná ako samozrejmosť. Postoje a rozhodnutia vás všetkých sa v kontexte vývoja v dnešnom svete stali silnými prejavmi obrany demokracie a odvahy. Tá je pre tím projektu Hoaxy a podvody záväzkom pokračovať vo svojej činnosti a nikdy sa nevzdať.

www.aktuality.sk

www.legalfirm.sk

www.shape.sk

www.darujme.sk

Veľvyslanectvo Kanady

Veľvyslanectvo Švajčiarska

Veľvyslanectvo Holandska

www.digitalnakoalicia.sk

www.365.bank

www.eset.com

www.nadaciaeset.sk

mesto Trenčín

mesto Vrútky

www.osf.sk

www.fiz.sk

www.sme.sk

www.trollwall.ai

www.kuraharabura.sk

www.festivalpohoda.sk

www.zahradacnk.sk

www.knbj.sk

text:

David Púchovský a kol.

korektúry:

Marta Pavelková, Matej Trančo

dizajn (obálka, DTP):

Jakub Kotúč

odborná konzultácia:

tím Hoaxy a podvody

Nepredajné.

Táto publikácia nevznikla na základe objednávky žiadnej politickej strany, ide o výhradné dielo autora, ktorý ňou nadväzuje na svoje predošlé diela spracovávané počas jeho pôsobenia v Policajnom zbore a v projekte Hoaxy a podvody.

© Hoaxy a podvody, 2026.

Všetky práva vyhradené.

WWW.HOAXYAPODVODY.SK

**#ZASTAVME
#HOAXY**

